

Gorenjski Glas

PETEK, 29. JUNIJA 2018

LETO LXXI, ŠT. 52, CENA 1,85 EUR

ODGOVORNA UREDNICA: MARIJA VOLČJAK

ČASOPIS IZHAJA OB TORKIH IN PETKIH

INFO@G-GLAS.SI

WWW.GORENJSKIGLAS.SI

Trinajstim našli začasno namestitev

V torkovem požaru v stanovanjskem bloku na Trgu Prešernove brigade v Kranju je večja škoda nastala na sedmih stanovanjih in treh poslovnih prostorih.

SIMON ŠUBIC

Kranj – Mestna občina Kranj je 13 stanovalcev stanovanjskega bloka na Trgu Prešernove brigade 10 v Kranju, ki ga je v torek okoli pol treh zjutraj zajel požar, začasno namestila v Dijaškem in študentskem domu Kranj, saj so njihova stanovanja trenutno neprimerna za bivanje. »V požaru je večja škoda nastala na sedmih stanovanjih, 13 stanovalcem pa smo zato morali poiskati začasno namestitev. V dijaškem domu imajo poleg postelje na voljo tudi dva obroka dnevno

– zajtrk in kosilo. Računamo, da se bodo ti stanovalci v treh tednih ali morda mesecu dni že lahko vrnili v svoja stanovanja, ki jih je treba predvsem temeljito očistiti, zamenjati okna, v njih pa je poškodovane še nekaj bele tehnike in pohištvo,« je pojasnil poveljnik štaba Civilne zaščite Mestne občine Kranj Sašo Govekar. Po prvih ugotovitvah kriminalistov je v torek ponoči najprej zagorelo zunaj bloka, požar pa se je nato razširil na bližnja frizerski salon in pekarno ter po fasadi navzgor po stanovanjskem bloku.

Med začasnimi prebivalci kranjskega dijaškega in študentskega doma je tudi družina Čamila Ahmetaja, ki ima stanovanje v drugem nadstropju. »Še lani smo imeli stanovanje zavarovano, letos pa se za to nismo odločili. Zdaj nam je požar, ne po naši krivdi, zelo uničil stanovanje in ne vemo, kako bomo sploh financirali obnovo. Denarja nimamo,« je povedal Čamil, ko smo ga v sredo zmotili med čiščenjem stanovanja, črnega od saj.

► 14. stran



Foto: Gorazd Kavčič

Zaradi požara so policisti in gasilci v torek ponoči iz stanovanjskega bloka na Trgu Prešernove brigade v Kranju evakuirali okoli 120 stanovalcev iz petdesetih stanovanj.

Železniki v znamenju čipk

V Železnikih ta čas potekajo že 56. Čipkarski dnevi. Osrednji praznik čipke bo v nedeljo, ko bo tudi vseslovensko tekmovanje otrok in odraslih v klekljanju.

ANA ŠUBIC

Železniki – Sinoči so v Železnikih slavnostno odprli že 56. Čipkarske dneve, ki so se sicer začeli že v sredo s strokovno ekskurzijo na Kras in muzejskim večerom S trebuchom za kruhom. Z gostoma iz Gornjesavskega muzeja Zdenko Torkar Tahir in Aljažem Pogačnikom so se osredotočili na Jesenice, enega od gorenjskih krajev, kamor so po propadu železarstva v Železnikih za delom odhajali delavci iz Selške doline. V času Čipkarskih dnevov namreč izvajajo tudi evropski projekt Citizens4Europe: Evropske migracije – naša



Z včerajšnje ustvarjalne delavnice Klekljamo malo drugače

skupna preteklost za boljši razvoj prihodnosti.

S sinočnjim odprtjem so obenem odprli tudi razstave na več lokacijah, ki bodo na

ogled vse do nedeljskega zaključka Čipkarskih dnevov. Otroke danes dopoldne vabijo na ustvarjalno delavnico Klekljamo malo drugače, ki

je v mladinskem centru potekala že včeraj. V Boncljevi hiši bo jutri dopoldne mednarodna strokovna konferenca Dediščina preteklosti je naša skupna prihodnost. Ob 19.30 bodo v starem delu mesta prikazali običaj pobiranja kranjskega žagarskega, za vročico sobotne noči pa bo poskrbela Tanja Žagar s skupino Avantura.

V nedeljo bo osrednji praznik čipke. Vrhunec bo vseslovensko tekmovanje v klekljanju, ki se bo začelo ob 15. uri pred plavžem. Tam bodo po 13.30 nastopale folklorne in plesne skupine ter domači godbeniki, Čipkarske dneve pa bo sklenila veselica z ansambлом Raubarji.

Priloge: **deželne novice**
jeseniške novice
kranjske novice

M SORA 70
let tradicije in inovativnosti

ZA LEP IN TOPEL DOM OKNA SIBAU
IZ LASTNE PROIZVODNJE.

Poletni popust

SIBAU
Okna in vrata

Sibau okna in vrata d.o.o.
Forme 12, 4209 Zabnica
www.sibau.si

Tel.: 04 515 38 78
GSM: 031 768 225
GSM: 031 707 484

AKTUALNO

Kam po poslanskem mandatu

Poslanci novega sklica državnega zbora so že začeli delati. Kaj pa bo počelo 54 poslancev iz minulega mandata, ki niso bili ponovno izvoljeni?

2

GORENJSKA

Jakov Fak odslej Leščan

Najuspešnejši slovenski biatlonec Jakov Fak se je v ponedeljek dokončno vselil v novo hišo na Planu v Lescah. S soprogo Mateo sta navdušena nad novim domom.

5

KMETIJSTVO

Največ težav s plesnijo

Po zakasneli saditvi krompirja, ki jo je povzročila preveč namočena zemlja, se pridelovalci letos soočajo s tremi velikimi problemi: plesnijo, črno nogo in pokanjem gomoljev.

12

CG+

Otroke pridobiš z iskrenostjo

Prejemnik letošnje nagrade sončnica na rami je »superknjižničar« Andrej Jalen, ki veselje do branja med mladimi širi v knjižnici na Bledu.

13

VREME

Danes in jutri bo spremenljivo oblačno. Sredi dneva bodo nastajale krajevne plohe in nevihte. V nedeljo bo suho.

9/22 °C
jutri: spremenljivo oblačno



KOTIČEK ZA NAROČNIKE

Ekološke medicinske gobe Reishi Mix Active – In Life

V učinkovitost medicinskih gob so naši predniki verjeli stoletja, kar dokazuje njihova dolgoletna uporaba v tradicionalni medicini, danes pa znanstvene raziskave potrjujejo številne pozitivne učinke in širok spekter njihovega delovanja na zdravje ter jih uvrščajo med popolnoma naraven izdelek, ki deluje brez stranskih učinkov. Za medicinske gobe, ki jih vsebuje mešanica Reishi Mix Active, je bilo v kliničnih študijah dokazano, da obnavljajo in vračajo energijo, pomagajo pri mentalnih in fizičnih naporih, uravnovešajo telesne funkcije in krepijo imunski sistem. Več informacij na www.in-life.si. Naročniku Gorenjskega glasa podarjamo ekološke medicinske gobe In Life. Nagradno vprašanje: Kako imenujemo izdelek z medicinskimi gobami, ki obnovi energijo, pomaga pri mentalnih in fizičnih naporih, uravnoveša telesne funkcije in krepi imunski sistem? Odgovore s svojimi podatki pošljite do ponedeljka, 16. julija 2018, na naslov: Gorenjski glas, Bleiweisova cesta 4, 4000 Kranj, ali na koticek@g-glas.si.



Nagrajenci

V nagradni igri, ki je bila objavljena 19. junija 2018, prejme naravno aktivirano oglje **Dragica Markun** z Golnika. V nagradni igri, ki je bila objavljena 15. junija 2018, prejmeta po dve zgoščenki **Vlasta Čeh** in **Majda Schmitt** iz Kranja. V nagradni igri, ki je bila objavljena 22. junija 2018, prejme avokadovo olje **Miha Ovnik** iz Šenčurja. Nagrajencem čestitamo!

Darilo
izžrebanemu naročniku časopisa
Gorenjski Glas
Knjigo prejme **SONJA GOVEKAR** iz Preddvora.

Slovesnost ob dnevu državnosti

Veterani vojne za Slovenijo in drugi udeleženci so se v Podljudelju poklonili dnevu državnosti s pohodom, polaganjem vencev in slovesnostjo.

SUZANA P. KOVAČIČ

Podljudelj – Veteranske organizacije in Občina Trzič so v počastitev dneva državnosti organizirali 18. Tradicionalni pohod po poteh teritorialne obrambe (TO). Pohoda, ki je zaradi slabih vremenskih razmer potekal po spremenjeni trasi od Ljubelja do planine Preval, se je udeležilo 15 veteranov. Venec so položili pri spominskem obeležju Policijskega veteranskega društva Sever na mejnem prehodu Ljubelj, sledila je osrednja slovesnost pri obeležju veteranov vojne za Slovenijo pri bivši karavli v Podljudelju. Slavnostni govornik je bil Zvone Anton Rešek, predsednik Območnega združenja veteranov vojne za Slovenijo (OZVVS) Kranj, nastopila sta Pihalni orkester Trzič in pevka Neda Čadež. Rešek je v nagovoru orisal pot

TO Trzič z dogodki na Ljubelju v času osamosvojitvene vojne. Prvi premik TO na mejni prehod je bil iz 24. na 25. junija 1991, pripadniki so izvajali naloge širšega območja varovanja, v primeru neposrednega napada bi bile enote TO podpora enoti milice. Delavci Cestnega podjetja Kranj so 26. junija na mejnem prehodu namestili tablo z napisom Republika Slovenija, zamenjali so jugoslovansko zastavo z novo slovensko. Poveljujoči TO so kljub grožnjam JLA o oboroženem zavzetju mejnega platoja umik agresorja iz Ljubelja dosegli s pogajanjem. Mejni prehod je bil ponovno odprt za civilni promet 1. julija 1991. Predsednik OZVVS Trzič Vojo Damjan je poudaril, da je bil tudi v teh osamosvojitvenih dogodkih dosežen uspeh, na srečo brez človeških žrtev in večje materialne škode.

Kam po poslanskem mandatu

Poslanci novega sklica državnega zbora so že začeli delati. Kaj pa bo počelo 54 poslancev iz minulega mandata, ki niso bili ponovno izvoljeni? Se bodo vrnil v prejšnje službe, poiskali nove ali še pol leta uživali nadomestilo, ki jim pripada po zakonu?

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Kranj – Novoizvoljeni poslanci bodo za svoje delo prejeli od 3600 do 4800 evrov bruto plače, pripadajo pa jim tudi nekateri dodatki. Zdaj že nekdanji poslanci preteklega sklica, ki se ne bodo vrnil na svoja prejšnja delovna mesta ali našli druge zaposlitve, pa imajo možnost zaprositi za nadomestilo plače. Ta jim pripada pol leta, in sicer v višini osemdeset odstotkov od zadnje plače. Izjemoma lahko nadomestilo prejema tudi dlje.

Vseh poslancev, ki niso bili ponovno izvoljeni, je 54. Na Gorenjskem je takih poslancev šest, in sicer Irena Kotnik, Maruša Škopac, Branko Zorman, Andreja Potočnik (vsi SMC), Julijana Bizjak Mlakar (DeSUS) in Alenka Bratušek (SAB). Vprašali smo jih, kaj nameravajo po mandatu, bodo izkoristili pravico do nadomestila, ali nameravajo še naprej ostati aktivni v svoji stranki in politiki ter ali imajo ambicije v lokalni politiki. Odgovore smo dobili od štirih nekdanjih gorenjskih poslancev.

Julijana Bizjak Mlakar o svojih načrtih pravi: »Tako po izteku poslanskega mandata se vračam na svoje delovno mesto na Agencijo za varovalni nadzor, kjer sem bila zaposlena, preden sem začela opravljati funkcijo poslanke državnega zbora in ministrice za kulturo. Pravice do nadomestila ne bom izkoristila.« V stranki



Nov državni zbor je ustoličen, v njem pa ni več 54 poslancev prejšnjega sklica.

DeSUS bo aktivna še naprej, o lokalni politiki pa dodaja: »Zaradi pomembnih ne-realiziranih preteklih obljub trenutnih lokalnih politikov me mnogi občani nagovarjajo, naj posežem na lokalno področje, vendar se glede tega še nisem odločila.«

V Stranki Alenke Bratušek, ki ima v novem sklicu državnega zbora pet poslanskih sedežev, sama pa ni bila izvoljena, na vprašanja odgovarjajo: »Naša predsednica je na teh volitvah naredila vrhunski rezultat 5,11 odstotka, tako da verjetno ni treba ponoviti, da ostaja še kako aktivna v slovenski politiki. Trenutno bo funkcijo predsednice stranke opravljala profesionalno in ne bo izkoristila nadomestila.«

»Glede na dejstvo, da pri prejšnjem delodajalcu

nimam podpisane pogodbe o začasnem mirovanju pogodbe o zaposlitvi, bom koristila pravico do nadomestila,« pa pravi Andreja Potočnik (SMC). »V svoji stranki ostajam aktivna, med drugim sem vodja programskega odbora za gospodarstvo. Aktivno sodelujem tudi na mednarodni ravni, saj sem ravno sredi izobraževanja v stranki ALDE. Sem namreč edina udeleženka iz Slovenije na ženski akademiji EWA, kar si štejem v veliko čast. Glede same zaposlitve si dopuščam odprto več možnosti. Pred poslanskim mandatom sem vodila segment stanovanjskih kreditov v banki, zato si bom iskala zaposlitev na področju vodenja oz. prodaje. Ne izključujem možnosti kandidiranja na lokalnih volitvah.« Tisti, ki so

opazili njeno delo v državnem zboru, jo k temu nago-varjajo, Potočnikova pa pravi, da je vse odvisno od dogovora in predstavitve vize kandidatur oz. kandidatke za župansko mesto v Trziču, kjer je doma.

Kakšni pa so načrti Branka Zorman, ki je tik pred volitvami izstopil iz stranke SMC? »Načrtujem vrnitev v gospodarstvo, pri čemer računam, da se bo to zgodilo že pred iztekom šestih mesecev, kolikor traja pravica do nadomestila, in ne šele po njej. V tem trenutku nisem član nobene politične stranke, kar pa ne pomeni, da sem zaključil s svojim političnim udejstvom.« pojasnjuje Branko Zorman. Ni pa še sprejel odločitve glede svojega angažmaja na letošnjih lokalnih volitvah.

Želijo si krožnega križišča

MATEVŽ PINTAR

Krajane Žabnice, Bitenj in okoliških vasi smo v anketi spraševali, ali bi bilo treba zgraditi krožni križišč na odseku, kjer se cesta iz Stražišča priključi na glavno cesto Škofja Loka–Kranj. Zanimalo nas je tudi, kako so zadovoljni

z razvojem svojega kraja in življenjem v njem. Pridobili smo odgovore 103 tamkajšnjih prebivalcev.

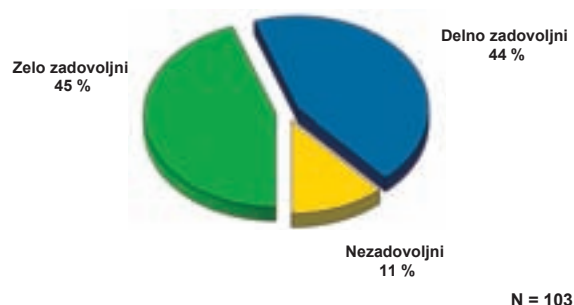
Večina (88 odstotkov) meni, da bi bilo na odseku, kjer se cesta iz Stražišča priključi na cesto Škofja Loka–Kranj, treba zgraditi krožni križišče. Nasprotno meni 12 odstotkov sodelujočih.

Z razvojem svojega kraja in življenjem v njem je zelo zadovoljnih 45 odstotkov sodelujočih, 44 odstotkov je delno zadovoljnih in 11 odstotkov je nezadovoljnih z razvojem svojega kraja in življenjem v njem.

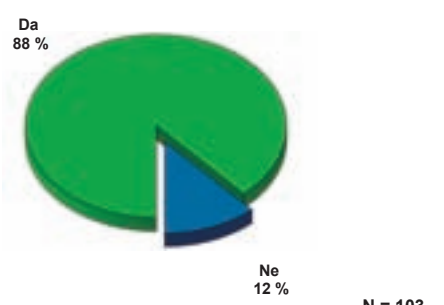
Vsem, ki smo vas poklicali in ste z nami sodelovali

ter na Gorenjski glas še niste naročeni, smo ponudili brezplačno 14-dnevno prejetje časopisa. Če bi se želeli pridružiti krogu naročnikov in si ob tem izbrati tudi lepo darilo, nas pokličite v kontaktni center invalidskega podjetja v Škofjo Loko na številko 04/51 16 440.

Kako ste zadovoljni z razvojem svojega kraja in življenjem v njem?



Ali menite, da bi bilo potrebno zgraditi krožni križišč na odseku, kjer se cesta iz Stražišča priključi na glavno cesto Škofja Loka - Kranj?



Ozirajo se po dobrih praksah

Razvojna agencija BSC Gorenjske je gostila skupino iz Avtonomne pokrajine Vojvodine (Srbija), ki pod okriljem njihovega sklada Evropski posli išče priložnosti za povezovanje in izmenjavo izkušenj, znanj in dobrih praks na razvojnih področjih.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Kranj – V skupini je bilo petdeset udeležencev iz Avtonomne pokrajine Vojvodine, ki so obiskali Gorenjsko pod okriljem sklada Evropski posli (Evropski poslovji) v sklopu njihovega programa Upravljanje regionalnega razvoja s sredstvi EU. S Slovenijo in Gorenjsko so iskali možnosti ekonomskega povezovanja s slovenskimi podjetji, sodelovanja na transnacionalnih programih financiranja, institucionalnega povezovanja ter izmenjave izkušenj, znanj in dobrih praks na vseh razvojnih področjih.

Direktorica sklada Evropski posli AP Vojvodine Vidosava Enderić je o namenu srečanja povedala: »V sodelovanju z univerzo in ob podpori pokrajinske vlade smo organizirali specialistični program Upravljanje z regionalnim razvojem. V sklopu tega organiziramo študijski obisk v Sloveniji in v sodelovanju z Razvojno agencijo Gorenjske se zanimamo za uspešne primere praks v tej regiji. Štiridnevni študijski obisk je bil zelo uspešen, videli smo veliko projektov, obiskali Bohinj, Bled, Kranj in druge lokacije, kar je velikega pomena in koristi za udeležence iz institucij Avtonomne pokrajine Vojvodine, ki se ukvarjajo z evropskimi posli, integracijami in projekti. Za



Razvojna agencija BSC je gostila skupino iz Vojvodine na študijskem obisku. / Foto: Tina Dokl

nas je pomembno, da vidimo, kako je Slovenija izpeljala proces evropskih integracij. Glede na to, da je že 15 let v EU, je to zagotovo pomembna izkušnja, od katere bi se mi lahko kaj naučili in to uveljaviti tudi v naši pokrajini. Z nami je skupina petdesetih ljudi, predstavnikov pokrajinskih institucij, enot lokalne samouprave, predstavnikov sekretariata, izobraževalnih institucij, nevladnega sektorja in neprofitnih organizacij, ki bi lahko sodelovale v projektih, ki jih nudi EU v svojih skladih. Vse to z namenom, da bi dosegli napredek v našem družbenem okolju.«

»Razvojna agencija Gorenjske je vzpostavila kontakt z vlado Avtonomne pokrajine Vojvodine in organizirala obisk njihove akademije sklada za evropske posle. Znotraj te so oni izbrali deležnike v njihovi regiji za obisk pri nas, katerega namen je, da pridobijo naše dobre prakse, izkušnje in znanje,« pa je namen obiska pojasnila Jelena Vidovič, vodja projektov pri BSC Kranj. »Imeli smo dva intenzivna dneva terenskih obiskov. Ogleдали smo si večje investicije, ki so bile financirane iz kohezije ali manjše iz prekomejnih, transnacionalnih projektov. Na terenu so lahko videli infrastrukturo,

predstavni institucij so jim predstavili, na kakšen način so pripravljali dokumentacijo za pridobitev financiranja in ostale izkušnje s temi projekti. Skratka, šlo je za prenos znanja in dobrih praks. Poleg tega smo vzpostavili sodelovanje v smislu medsebojnega vključevanja v programe transnacionalnega sodelovanja, kjer gre za recipročnost in torej tudi mi v nekaterih programih potrebujemo srbske partnerje in so take institucije znatnega pomena. Tretja funkcija pa je povezovanje na gospodarskem, političnem in preostalih nivojih, zato da lahko vzpostavimo katere koli vrste nadaljnega sodelovanja.«

K

KOMENTAR
DANICA ZAVRL ŽLEBIR



Pot do vlade

Koliko nam je slab mesec po parlamentarnih volitvah in teden dni po ustanovni seji državnega zbora jasneje, kakšna bo naša prihodnja vlada? Ne dosti več kot na volilno nedeljo pozno ponoči, ko je bilo že znano, da se je v državni zbor uvrstilo devet strank, da je relativna zmagovalka volitev stranka SDS Janeza Janše, da je drugi najmočnejši s stranko LMŠ Marjan Šarec, za njim paleta levosredinskih strank, ki so vse po vrsti zagotavljale, da v koalicijo z Janšo ne bodo šle in da ta lahko računa le na NSi in SNS na desnem polu. Enemu in drugemu igralcu še danes manjkajo glasovi do 46 za sestavo tesne koalicije.

Še vedno ni jasno, kdo od obeh najmočnejših akterjev bo sestavil vlado, Janez Janša ali Marjan Šarec. Najbolj logično je, da vlado sestavi zmagovalec volitev in tudi predsednik države Borut Pahor je jasno napovedal, da bo mandat za sestavo nove vlade najprej poveril Janezu Janši. Ni pa nemogoč tudi drugačen scenarij. V primeru, ko zmagovalec ne dobi zadostne podpore, stopi na sceno drugi najuspešnejši na volitvah in ponudi svojo rešitev. To se je v zgodovini slovenske demokracije že primerilo, nazadnje leta 2011, ko je volilno zmago sicer slavil Zoran Jančič, vendar v parlamentu ni dobil potrebnih 46 glasov in je tako izgubil mandat za sestavo vlade. To je potem storila drugouvrščena stranka

na volitvah, SDS. Se takšna zgodba lahko letos ponovi z Marjanom Šarcem? Šarec, ki se je že zelo zgodaj in precej na očeh javnosti začel pogovarjati z morebitnimi zavezniki, ima na svoji strani štiri, a bi za dosego večine potreboval še petega zaveznika. Bi to lahko bila stranka NSi, potem ko je bil njen prvak Matej Tonin prav na pobudo strank okoli Marjana Šarca izvoljen za začasnega predsednika državnega zbora in Šarec v tem že vidi obrise prihodnje koalicije? Toda v Toninovi stranki pravi, da to še nič ne pomeni, in puščajo vrata odprta tudi drugačni koaliciji. Po drugi strani pa dogajanja v stranki SMC ta teden, ko so odslovili sodelovanju z SDS nenaklonjenega Milana Brgleza, morda napeljujejo na misel, da bi se Cerarjeva stranka v pogajanjih za koalicijo lahko nagnila proti desni sredini.

Pri sestavljanju koalicije gre resda za matematiko, kdo bo dobil večje število parlamentarnih glasov, a do tega se pride z usklajevanjem programov in interesov, s pogajanja in prilagajanja. In prav to se trenutno dogaja med političnimi akterji. Kako se bodo ujeli morebitni prihodnji partnerji v procesu programskega in kadrovskega usklajevanja, je v veliki meri odvisno od pogajalskih sposobnosti in politične spretnosti. Tega pa ima najbrž v večji meri igralec z daljšo politično kilometrino.

Nezadovoljni trgovci tudi za stavko

Slabe plače in preobremenjenost sta glavna razloga, zaradi katerih kar 97 odstotkov zaposlenih v trgovini podpira stavko, je pokazala zadnja anketa sindikata delavcev trgovine.

SIMON ŠUBIC

Kranj – Zaposleni v trgovinski dejavnosti so v letih po finančni krizi, po kateri se je njihovo število zmanjšalo, postali preobremenjeni, ob tem pa so njihove plače zelo nizke, ugotavlja Sindikat delavcev trgovine Slovenije (SDTS). Anketa med zaposlenimi v trgovini – sindikat jo je izvedel prejšnji mesec – je tako pokazala, da kar 97 odstotkov anketiranih prodajalcev podpira stavko, če se stanje v trgovinski dejavnosti ne bo izboljšalo, 78 odstotkov pa bi se je zagotovo tudi udeležilo, če bi jim delodajalci to omogočili. »Aktualna

kolektivna pogodba, ki se izteka konec letošnjega leta, ne zadostuje več zahtevam delavcev v trgovinski dejavnosti, prav zato je določena določila treba ponovno opredeliti in slediti potrebam delavcev,« zato poudarjajo v sindikatu. Po mnenju sindikata se spremembe sicer že dogajajo, a prepočasi, ob tem pa nezadovoljstvo v vrstah delavcev hitro narašča. »Zahteve za boljše delovno okolje bodo vsekakor vodile v stavko, če nova kolektivna pogodba ne bo prinesla znatnih sprememb,« napovedujejo.

Po podatkih majske ankete SDTS o zadovoljstvu s plačami v dejavnosti

trgovine Slovenije je kar 68 odstotkov anketirancev nezadovoljnih s plačo. 64 odstotkov anketirancev je tako navedlo, da njihov mesečni neto prejemek (brez malice in prevoza) znaša od šeststo do 750 evrov, skoraj četrtina prejema pa celo manj kot šeststo evrov na mesec. Samo devet odstotkov jih je navedlo, da se njihova mesečna neto plača giblje med 750 in devetsto evri, le dva odstotka trgovcev pa prejmeta mesečno plačo, višjo od devetsto evrov.

V SDTS obenem na podlagi povratnih informacij s terena ugotavljajo, da delavci cenijo dosežek sindikata, ki od 1. januarja letos ureja

delo ob nedeljah in praznikih, dogovorili pa so se tudi za povišano plačilo dela ob nedeljah in praznikih, kar je dolgo časa ostajalo neurejeno področje znotraj trgovinske dejavnosti. V sindikatu si zdaj prizadevajo za pravilno opredelitev izjem, ki bo uredila vsa področja dela v tem sektorju in omogočila, da tudi trgovinski delavci uživajo v zasluženem počitku ob praznikih, pravi generalni sekretar SDTS Ladi Rožič, ki opozarja, da prihaja do zlorab zlorabe dogovora med delodajalci. SDTS je namreč letos obravnaval kar 151 prijavljenih kršitev delodajalcev in zoper te tudi ukrepal.

Gorenjski Glas

ODGOVORNA UREDNICA

Marija Volčjak

NAMESTNIKA ODGOVORNE UREDNICE

Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir

UREDNIŠTVO

NOVINARJI - UREDNIKI:

Marjana Ahačič, Maja Bertoncelj, Alenka Brun, Igor Kavčič, Suzana P. Kovačič, Jasna Paladin, Urša Peternel, Mateja Rant, Aleš Senožetnik, Vilma Stanovnik, Ana Šubic, Simon Šubic, Ana Volčjak Aleksič, Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir, stalni sodelavci:

Jože Košnjek, Milena Miklavčič, Miha Naglič

OBLIKOVNA ZASNOVA

Jernej Stritar, Ilovar Stritar, d. o. o.

TEHNIČNI UREDNIK

Grega Flajnik

FOTOGRAFIJA

Tina Dokl, Gorazd Kavčič

OGLASNO TRŽENJE

Marjan Potočnik, Mateja Žvižaj

GORENJSKI GLAS (ISSN 0352-6666) je registrirana blagovna in storitvena znamka pod št. 9771961 pri Uradu RS za intelektualno lastnino. Ustanovitelj in izdajatelj: Gorenjski glas, d. o. o., Kranj / Direktorica: Marija Volčjak / Naslov: Bleiweisova cesta 4, 4000 Kranj / Tel.: 04/201 42 00, faks: 04/201 42 13, e-pošta: info@g-glas.si; mali oglasi in osmrtnice: tel.: 04/201 42 47 / Delovni čas: ponedeljek, torek, četrtek in petek od 7. do 15. ure, sreda od 7. do 16. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprti. / Gorenjski glas je poltednik, izhaja ob torkih in petkih, v nakladi 19.000 izvodov / Redne priloge: TV okno, Letopis, Slovenske počitnice in dvajset lokalnih prilog / Tisk: Delo, d. d., Tiskarsko središče / Naročnina: tel.: 04/201 42 41 / Cena izvida: 1,85 EUR, redni plačniki (fizične osebe) imajo 10 % popusta, polletni 20 % popusta, letni 25 % popusta; v cene je vračunan DDV po stopnji 9,5 %; naročnina se upošteva od tekoče številke časopisa do pisnega preklica, ki velja od začetka naslednjega obračunskega obdobja / Oglasne storitve: po ceniku; oglasno trženje: tel.: 04/201 42 48.



Proračun še pred volitvami

Jeseniški občinski svetniki so na mize dobili predlog proračuna za prihodnje leto.

URŠA PETERNEL

Jesenice – Osrednja točka 28. redne seje občinskega sveta Občine Jesenice, ki je bila predvidoma tudi predzadnja v tem mandatu, je bila obravnavana predloga proračuna za leto 2019 v prvi obravnavi. Po predlogu naj bi proračunski prihodki znašali 21 milijonov evrov, odhodki pa 22 milijonov evrov. Razliko bodo pokrili z ostankom sredstev na računu. Za investicije bodo namenili 7,7 milijona evrov, večji projekti bodo obnova Ruardove graščine, druga faza ureditve Poslovne cone Jesenice, obnova Ceste Franceta Prešerna, gradnja kanalizacije na Lipcah in na Stražišarjevi cesti, dokončanje obnove ceste na odlagališče Mala Mežakla ... Občina Jesenice naj bi za nekatere projekte pridobila tudi sredstva sofinanciranja, na novo pa naj bi se zadolžila v višini 2,2 milijona evrov, je pojasnil župan Tomaž Tom Mencinger. Največ proračunskih

sredstev bodo namenili za področje prometa in prometne infrastrukture, in sicer 21 odstotkov oziroma 4,6 milijona evrov, sledi področje izobraževanja, ki mu bodo namenili 18,2 odstotka oziroma štiri milijone evrov, ter področje kulture, športa in nevladnih organizacij, ki mu bodo namenili 15 odstotkov proračuna oziroma 3,3 milijona evrov.

Občinski svetniki so na predlog proračuna podali nekaj pripomb in predlogov. Med drugim naj bi za nepovratne spodbude malemu gospodarstvu namenili 150 tisoč evrov (namesto predlaganih 135 tisoč evrov), zagotovili sredstva za prevajalko iz albanskega jezika, za monitoring plazu nad Koroško Belo in za projekt pogozdovanja. Do vseh predlogov se bodo v občinski upravi opredelili do druge obravnave, ki naj bi predvidoma potekala septembra. Občina naj bi tako proračun dobila še pred volitvami.

Iz rezervnih sredstev bodo sanirali cestišče

Tržič – Občinski svetniki so na zadnji seji soglašali s plačilom iz sredstev rezerv Občine Tržič v znesku do 108 tisoč evrov za kritje stroškov pri odpravi posledic naravnih nesreč oziroma neurij. Gre za izvedbo prve faze sanacije poškodovanega vozišča občinske ceste od gasilskega doma v Lomu po Staržičem do križišča za Potarje in Grahovše. Odsek v dolžini 420 metrov je v izredno slabem stanju, predvsem v spodnjem delu zaradi plazenja terena pod cesto.

Odlok o sofinanciranju športa v javni razpravi

Tržič – Občinski svetniki so na zadnji seji sprejeli osnutek Odloka o postopkih in merilih za sofinanciranje letnega programa športa v občini Tržič. Odlok je v javni razpravi, rok za podajo predlogov, pripomb, priporočil in mnenj javnosti na občino je do 28. avgusta. Javna obravnavna odloka pa je predvidena 21. avgusta ob 18. uri v veliki sejni sobi Občine Tržič.

Srečanje na Bistriški planini

Bistrica pri Trziču – V nedeljo, 1. julija, ob 11. uri, vabljeni na Bistriško planino na počastitev praznika Krajevne skupnosti Bistrica pri Trziču. V programu bosta nastopila Mešani pevski zbor Društva upokojencev Tržič in Pihalni orkester Tržič. Po uradnem delu sledita pogostitev in družabno srečanje. Že danes in jutri bo ob krajevnem prazniku še več drugih dogodkov.

Danes brezplačno kopanje

Tržič – Danes se odpirajo vrata Gorenjske plaže, prvi dan kopanja pa je brezplačen. Gorenjska plaža sicer vstopa v peto leto delovanja in je v poletnem času pomemben element turistične ponudbe občine Tržič. Župan Občine Tržič Borut Sajovic v tej sezoni pričakuje stotisočega obiskovalca.

Šenčurski folklorniki na gostovanje na Ohrid

Šenčur – Folklorno društvo Šenčur bo prihodnji teden od 2. do 7. julija gostovalo v Makedoniji na festivalu Razigrano oro 2018. Organizator je Ansambel Filigrani z Ohrida. »Na festival potuje 33 od sicer 36 članov našega društva, tja pa odhajamo na priporočilo Folklornega društva iz Apač,« je povedala predsednica FD Šenčur Irena Kajzer.

Komunala lani z dobičkom

Javno podjetje Komunala Kranjska Gora je lani poslovalo z dobičkom, zaradi povečanih potreb so decembra na novo zaposlili tri delavce, letos jih bodo še pet.

MARJANA AHAČIČ

Kranjska Gora – Kranjsko-gorski občinski svet je na nedavni seji obravnaval poročilo od delu javnega podjetja Komunala Kranjska Gora. Družba je poslovno leto zaključila s čistim dobičkom v višini 127.700 evrov, je svetnikom pojasnil direktor Blaž Knific. »V primerjavi z lanskim letom smo predvsem zaradi celoletnega izvajanja dejavnosti odvajanja in čiščenja odpadne vode in izvajanja dodatnih storitev za občino ustvarili za 39 odstotkov več prihodkov. Stroški blaga, materiala in storitev so v primerjavi z lanskim letom višji za 55 odstotkov, stroški dela pa so se povečali za 16,5 odstotka.

Za skoraj petsto tisoč kubičnih metrov, to je za nekaj manj kot štiri odstotke, se je povečala prodaja pitne vode. »Naš osnovni cilj je, da občanom zagotovimo zadostno količino zdravstveno

ustrezne pitne vode brez obdelave in dodajanja kemijskih sredstev. V letu 2017 je bilo vzeti 149 vzorcev za potrebe mikrobioloških preiskav in kemijskih analiz ter opravljenih še 17 mikrobioloških hitrih testiranj vode

»Na odlagališče Mala Mežakla smo pripeljali 1.573 ton odpadkov. Z zbiralnic in z ekološkimi vrečami smo zbrali 726 ton ločenih frakcij, kar je 21 odstotkov več kot lani.« Pooblaščenemu zbiralcu biološko

brezplačni najem občanom. Na ta način želijo zmanjšati uporabo plastičnih vrečk, ki je bila za te namene v veljavi doslej.

Kot je v svojem poročilu še poudaril direktor Knific, je občina lani na območju Bezja in trgovskega centra v Kranjski Gori zgradila meteorološko kanalizacijo in na ta način pripomogla, da se meteorološke vode ne iztekajo več v fekalno kanalizacijo ter posledično na čistilno napravo. »Na kanalizacijskem sistemu smo redno preventivno čistili črpališča. S kamero je bilo pregledanih tudi precej cevovodov. Čistilna naprava je delovala nemoteno celo leto.«

Sicer pa je občinski svet na seji potrdil tudi spremembo organizacijske sheme javnega podjetja, po kateri bo Komunala Kranjska Gora lahko zaposlila dodatnih pet delavcev. Ti bodo zagotovili nemoteno izvajanje del na področju vzdrževanja cest in javnih površin.

Pooblaščenemu zbiralcu biološko razgradljivih odpadkov so oddali 112 ton bioloških odpadkov iz gospodinjstev, na pokopališčih v občini pa je bilo ločeno zbranih nekaj več kot 11 ton odpadnih nagrobnih sveč.

in fizikalno-kemijskih meritev, ki služijo kot hiter kazalnik eventualnih sprememb kvalitete vode. Iz prejetih analiz je razvidno, da je pitna voda iz javnega vodovoda zdravstveno ustrezna in s tem ni posredne nevarnosti za zdravje odjemalcev ob uporabi pitne vode,« je poudaril Knific.

Povečala pa se je tudi količina ostankov komunalnih odpadkov, pripeljanih na odlagališče Mala Mežakla.

razgradljivih odpadkov so oddali 112 ton bioloških odpadkov iz gospodinjstev, kar je enako kot v lanskem letu. Na pokopališčih v občini pa je bilo ločeno zbranih nekaj več kot 11 ton odpadnih nagrobnih sveč, ki so jih oddali pooblaščenemu zbiralcu.

Občina Kranjska Gora je sicer konce lanskega leta kupila 320 zabojnikov za zbiranje embalaže, ki so jih v začetku leta razdelili v

Delo začenjajo informatorji

V nedeljo bo na Bledu prvič mogoče srečati lokalne informatorje, ki bodo gostom nudili različne informacije o kraju in jih usmerjali. Uvajajo tudi dodatni javni prevoz.

MATEJA RANT

Bled – Poleg rednih avtobusnih linij bo na Bledu v letošnjem poletju na voljo tudi dodatni javni prevoz. Jutri namreč začne voziti avtobus, ki bo potnike vozil na relaciji Ribno–Blejski grad–soteska Vintgar–Zatrnik in nazaj. Za prevoz bodo uporabniki odšteli en evro. Avtobus bo vozil do sredine septembra, začetna postaja pa je pred Infocentrom Triglavsko roža, od koder bo prvič odpeljal ob 8.05. Zadnji odhod z Zatrnika bo ob 22. uri. V okviru projekta Ask me, I'm local oziroma Vprašaj me, tu sem doma pa v nedeljo začenjajo delati lokalni informatorji.

Tudi z lokalnimi informatorji želijo po besedah direktorja Turizma Bled Tomaža Roglja gostom sporočiti, da so zavezani k trajnostnemu varovanju narave, ki jo želijo ohraniti tudi za prihodnje rodove, k čemur lahko prispevajo tudi z dobrimi odnosi med ljudmi. Gre za skupni projekt Turizma Bled in Turističnega društva Bled, pri katerem bo sodelovalo okrog dvajset domačinov. »Domačini imajo svoj kraj



Jutri začne voziti poseben avtobus na relaciji Ribno–Blejski grad–Vintgar–Zatrnik.

praviloma radi, o njem največ vedo in zato obiskovalce in turiste najlažje usmerjajo,« so poudarili v Turizmu Bled. Domačini se bodo tako za osem ur na dan prelevili v informatorje, ki bodo v juliju in avgustu na območju med Grand Hotelom Toplice, Grajskim kopališčem in avtobusno postajo obiskovalcem Bleda in gostom nudili osnovne informacije

o destinaciji – od tega, kje so največje blejske znamenitosti, do tega, kje je javno kopališče, kje so restavracije, zdravstveni dom, pa tudi kako se na Bledu primerno vesti. »Destinacija Bled je namreč ena najbolj zelenih destinacij na svetu in njen obisk zato s seboj prinaša določeno odgovornost,« so še poudarili v Turizmu Bled in dodali, da so zato izdali tudi

posebno zgibanko, ki je v infocentrih na voljo natisnjena na brezlesni papir in gosti informira o tem, da prebivalci Bleda želijo, da gostje tako kot domačini spoštujejo izjemno naravno in kulturno dediščino ter naj bo edini odtis, ki ga pustijo na destinaciji, tisti na potki pri jezeru. Javno podjetje Infrastruktura Bled na isto temo pripravlja še kratek film.



Jakov Fak odslej Leščan

Najuspešnejši slovenski biatlonc Jakov Fak se je v ponedeljek dokončno vselili v novo hišo na Plani v Lescah. S soprogo Mateo sta navdušena nad novim domom – pa tudi nad sosedi, ki so jih takoj lepo sprejeli, in okolico, ki ponuja imenitne možnosti tako za življenje mlade družine kot tudi za aktivnosti vrhunskega športnika.

MARJANA AHAČIČ

Lesce – Štiri mesece po vrnitvi z olimpijskih iger v Pjongčangu, kjer je osvojil srebrno kolajno, je naš najuspešnejši biatlonc Jakov Fak zaključil še enega od večjih življenjskih projektov. V ponedeljek, prav na

praznični dan, se je z družino vselil v svojo novo hišo v Lescah. »Večino stvari smo že pripeljali; kakšna vožnja od Ljubljane do Lesca nas seveda še čaka, ampak v glavnem smo preseljeni. Zdaj bomo imeli čas, da se prilagodimo na to, da so Lesce naša nova izhodiščna točka.

Sosede že vse poznamo, vesel sem, da smo lahko tukaj,« je v torko na priložnostni slovesnosti, ki so jo pripravili ob vselitvi, povedal Jakov Fak.

Kot pravi, sicer kljub naporni selitvi živi običajno življenje vrhunskega športnika. »Dva treninga na dan,

normalen športni ritem. Tudi ko ni priprav, je treba opraviti veliko treningov – pa obenem biti tudi vzoren oče in dober mož,« je opisal svoje prve dni na Gorenjskem in povedal, da se je za trening že nekajkrat odpravil proti Babjemu zobu, bil na Valvasorju in na Stolu ... »Ampak tu je še ogromno poti, ki jih moram raziskati. Že zdaj pa vem, da bodo Lesce z okolico odlični poligon za trening.«

Na počitnice se bo družina odpravila, ko se bo konec julija vrnil s priprav v Franciji. Takrat, pravi zakonca Fak, bodo čas izkoristili za oddih na morju, ki ga Jakovova žena Matea, odkar je v Sloveniji, najbolj pogreša.

»Hudega domotožja nimam več, saj sem že zadnjih nekaj let živela v Ljubljani. Okolice Lesca še nismo imeli časa natančno raziskati, smo pa bili nekajkrat na Šobcu, kjer mi je zelo všeč. Saj veste, doma sem z Reke in pogrešam morje, tako da je Šobec eno majhno nadomestilo zanj. Vem, da je velik kompromis, ampak ... vsaj voda je,« je z nasmeškom



Foto: Gorazd Kavčič

Jakov in Matea Fak pravita, da sta se s sosedi odlično ujela in da se veselita družinskega življenja na Gorenjskem.

prve vtise v Lescah strnila Matea. Pravi, da so hčerko že bili tudi na radovljiškem otroškem igrišču. »Prenečena sem, da ima relativno majhno mesto tako odlično infrastrukturo; res je udobno za družine z otroki. Milo želimo vpisati tudi v vrtec. Strašno rada ima otroke, zelo je družabna,« je še povedala Matea Fak, ki ji je v teh dneh pri skrbi za hčer na pomoč priskočila mama. »Obema z očetom je sicer tu na Gorenjskem zelo všeč. Sobo za goste imamo, tako da nas bodo sorodniki lahko obiskovali,« je še povedala.

Na vprašanje, ali bosta ob hiši imela tudi na Gorenjskem običajni vrt, sta oba odgovorila s širokim nasmeškom. »Seveda,« pravi Jakov, »v mojih domačih krajih smo imeli njive, ne le

vrtove, in smo vso zelenjavo pridelali doma.«

»Zadaj za hišo bova imela visoke grede, obe sosedi mi že zdaj pomagata z nasveti. Tudi sicer je soseska čudovita. Kot ena velika družina so in takoj so nas sprejeli medse,« je dodala Matea.

»Hvaležen in ponosen sem na ljudi, ki so mi pomagali pri gradnji hiše,« je še povedal Jakov Fak, ki mu bo hiša na Gorenjskem omogočala odlične pogoje tudi za športno kariero, saj je zdaj doma le dobre pol ure vožnje stran od Pokljuke, kjer Jakov najraje in tudi največ trenira.

Hiša družine Fak je sicer skoraj ničenergijski montažni objekt, ki ga je zgradilo tehnološko vodilno slovensko podjetje Lumar, okna pa je izdelalo podjetje M Sora.



Jakov Fak pred novo hišo na Plani v Lescah, kamor se je mlada družina dokončno vselila ta ponedeljek. / Foto: Gorazd Kavčič

Obnovili so cerkev in župnišče

V Dupljah bodo v nedeljo z blagoslovom in mašo ljubljanskega nadškofa Stanislava Zoreta končali obnovitvena dela v cerkvi, župnišču in na gospodarskem poslojpu.

JOŽE KOŠNJEK

Duplje – Preteklo nedeljo, ki je bila posvečena svetemu Vidu, so v dupljanski farni cerkvi, ki ima za patrona prav tega svetnika, blagoslovili novi ambon, bralni pult, na katerem berejo božjo besedo, in daritveno mizo.

Tega dupljanska cerkev ni imela. Ideja o postavitvi novega bralnega pulta in oltarja je zorela, najbolj vneto pa jo je zagovarjal domači rezbar Matej Balantič iz Zgoranj Dupelj, ki je bil pripravljen zanj izdelati kipe štirih evangelistov. Ideja je bil v sodelovanju z župnijskim

svetom in župnikom Davidom Jensterletom sprejeta. Matej Balantič je oblikoval kipe, mizar Jože Lukanc iz Spodnjih Dupelj, poet lesa, kot je dejal zanj predsednik župnijskega sveta Ivan Meglič, je izdelal ambon in daritveno mizo, oboje pa je poslikal akademski kipar in

restavrator Ljubo Zidar iz Ivančne Gorice. Oboje krasita prta, ki so ju izdelale domače klekljarice pod vodstvom Milene Hafnar Jerič. Bralni pult in daritveno mizo je blagoslovil upokojevi ljubljanski nadškof Alojz Uran. Rezbarju Mateju Balantiču, ki je cerkvi daroval kar nekaj del, med drugim tudi jaslice, pa je nadškof izročil priznanje ljubljanske nadškofije. Po maši je bilo pred cerkvijo, ki je bila zgrajena leta 1789, druženje, ki je bilo prijetnejše tudi zaradi dobrot, ki so jih spekle dupljanske gospodinje.

Prihodnjo nedeljo, 1. julija, bo v Dupljah znova svečano. Ljubljanski nadškof metropolit Stanislav Zore bo pri dopoldanski maši blagoslovil obnovljeno župnišče, zgrajeno leta 1790, gospodarsko poslojpe in dvorišče. Z obnovo hudo dotrajane notranjosti župnišča (streha in fasada sta bili urejeni leta 2010) so Dupljanci začeli lani in so jo sklenili ta teden.



Od leve: restavrator in kipar Ljubo Zidar, mizar Jože Lukanc, nadškof Alojz Uran, rezbar Matej Balantič in domači župnik David Jensterle ob novi daritveni mizi v dupljanski župnijski cerkvi svetega Vida

Bohinj ekološko v poletje

Poletni prometni režim v Bohinju za razbremenitev jezera in zmanjšanje škodljivih vplivov množice obiskovalcev na okolje Bohinjskega jezera

ANDRAŽ SODJA

Ribčev Laz – Minuli konec tedna je v Bohinju začel veljati spremenjen prometni režim, ki prinaša ne le podražitev parkirišč ob jezeru, temveč tudi nova brezplačna parkirišča in brezplačen organizirani prevoz. Po primerih dobre prakse iz Švice so se tudi v Bohinju z organiziranim pristopom lotili poletne turistične sezone, ki je ob vročih dneh pripeljala do prometnega kaosa.

Najpomembnejše pridobitve so tako urejena parkirišča pri Kampu Danica v Bohinjski Bistrici, ki je vsak konec tedna na voljo obiskovalcem, hkrati pa je z brezplačno vožnjo na razpolago vsakomur. Poseben režim bo veljal na parkirišču pri hotelu Kristal, kjer bo mogoče parkirati za pet evrov z urejenim t. i. shuttle prevozom. Alternativa pa ponujajo tudi za obiskovalce gora, tako so odprli parkirišča v Senožetih, od koder je vsak konec tedna do križišča za Voje-Blato

organiziran brezplačni prevoz, dnevna parkirna stane dva evra. Neposredno cestno Voje-Vogar-Blato pa zaradi omejenih možnosti parkiranja odsvetujejo, saj bo cesta še bolj obremenjena zaradi ujme in podlubnikov, saj bo potekalo spravilo in prevoz lesa v dolino.

Kot je ob tem poudaril predsednik Turizma Bohinj Klemen Langus, je glavni namen ukrepov obvladovanje prometnega kaosa v višku poletne sezone: »Novi ukrepi so usmerjeni v to, da bi razbremenili promet in malo umirili naval avtomobilov, ki ga je Bohinj deležen na višku sezone. Z uporabo ponujenih alternativnih možnosti bo lažje življenje domačinov, hkrati bo tudi bivanje naših gostov v Bohinju bolj prijetno.« Obiskovalce prosi za malo strpnosti. »Se pa zavedamo, da je treba začeti in ukrepe tudi speljati, potem pa bomo v praksi videli, kaj je treba še popraviti in bomo v tej smeri nadaljevali,« je zaključil Langus.



Semenj v Kokri že trinajstič

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Kokra – V okviru Pohodniškega festivala Kamniško-Savinskih Alp, ki je minuli konec tedna potekal v občini Preddvor zvrstilo več dogodkov. Med njimi je bilo predavanje Sreča Rehbergerja, prvega Slovenca na vrhu Sibirijske. Pripravili so pohod do izvira potoka Bistrica in prikazali vzorčne vode, k tem dogodkom pa je sodil tudi tradicionalni semenj v Kokri z blagoslovom koles.

Bil je tretjo nedeljo v juliju, tokrat že trinajsti po vrsti, sporoča predsednik Turističnega društva Kokra Jože Arnež. Prireditev se je začela z mašo v župnijski cerkvi Brezmadežnega spočetja Device Marije. Daroval jo je duhovnik Franci Trunkelj iz Ljubljane, ki je po maši tudi blagoslovil kolesarje za srečno vožnjo. »Zbralo se jih je veliko število mladih in starih, ni pa manjkalo tudi že



Dobro obiskan semenj v Kokri

Prireditev ob obletnici rojstva Ignacija Borštnika

Cerklje – V nedeljo ob 16. uri v rojstni hiši Ignacija Borštnika v Cerkljah pripravljajo slovesnost ob 160. obletnici rojstva igralca Ignacija Borštnika. Slavnostni govornik na prireditvi bo Igor Teršar, direktor direktorata za ustvarjalnost na ministrstvu za kulturo, zbrane pa bosta pozdravila tudi Danijel Novak, predsednik Kulturnega društva Ignacija Borštnika, ter cerkljanski župan Franc Čebulj. Ob tej priložnosti bodo odkrili tudi obnovljeno spominsko ploščo na igralčevi rojstni hiši ter posadili cepič stare trte z mariborskega Lenta, ki jo bo predstavil Stanislav Kocutar. Na prireditvi bodo nastopili Godba Cerklje, Komorni moški pevski zbor Davorina Jenka, KUD Pod Stražo, Folklor Cerklje, Ansambel Trgovci, povezovala pa jo bosta Jože Jerič in Daniela Močnik.

redni obiskovalec iz Tržiča, gospod v stari opravi z oldtimerjem,« navaja Arnež. Sledila je veselica, postavili so stojnice s tradicionalnimi obrtni in domačimi dobrotami. Zanimivo je bilo opazovati rokodelca Jožeta Štefeta s Srednje Bele, ki je na prireditvi prikazoval pletenje košar. »Za prijetno vzdušje in druženje je poskrbela izvrstno uglašena glasbena skupina Veseli Gorenjci, za odlične dobrote na mizi pa članice in člani Turističnega društva Kokra, ki so že tradicionalno pripravili orehove štruklje, divjačinski golaž ter kranjske klobase, kuhane na lesenem "športgetu". Kokra je najdaljša vas v Sloveniji, zato smo krajani veseli, da se na naši prireditvi skupaj poveselemo in poklepeta, naklonjeno pa nam je bilo tudi vreme, tako da se je zbralo tudi veliko število obiskovalcev iz bližnje in daljne okolice,« je v imenu organizatorjev izrazil zadovoljstvo Jože Arnež.

Dobila vozička za šport

Jure Gašpar in Matej Arh, člana Društva paraplegikov Gorenjske, sta po zaslugi donatorjev dobila nova invalidska vozička, ki jima bosta omogočila lažje športno udejstvovanje, zlasti igranje košarke.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Kranj – V prostorih Društva paraplegikov Gorenjske so v družbi donatorjev izročili nova invalidska vozička svojim članoma Juretu Gašparju in Mateju Arhu. Oba sta zelo nadarjena košarkarja, člana gorenjske reprezentance, Matej pa tudi član državne košarkarske reprezentance, ki se je nedavno udeležil evropskega prvenstva v košarki na vozičkih.

»Šport in rekreacija nam paraplegikom veliko pomenita, tako za krepitev zdravja kot tudi samozavesti, zato člane spodbujamo k športni dejavnosti,« je povedal predsednik gorenjskega društva Peter Robnik, tudi sam navdušen košarkar. Za šport pa paraplegik potrebuje tudi poseben voziček, ki je dovolj lahek, okreten in hiter, da omogoča športno dejavnost. V preteklosti je nakup vozičkov za šport sofinancirala država, danes mora vsak sam poskrbeti zase, dodaja Robnik. Vrednost vsakega od novih vozičkov je 3700 evrov, društvo je denar



Jure Gašpar (četrti z leve) in Matej Arh (šesti z leve) v družbi prijateljev iz društva paraplegikov in nekaterih donatorjev / Foto: Gorazd Kavčič

zanju zbralo s pomočjo donatorjev. Za Juretov voziček je prispevalo pet donatorjev, za Matejevega osem, največja donatorja sta bila Lions klub Kranj in Zavarovalnica Triglav, območna enota Kranj. Fanta sta se zahvalila vsem, ki so jima pomagali priti do športne opreme in obljubila, da bosta vozička s pridom uporabljala. »Moj je

že rahlo obtolčen in bo v prihodnje še bolj,« se je pošalil Matej Arh. Oba športnika sta se tudi sama močno angažirala pri zbiranju donacij. Jure je denimo sodeloval pri prodaji vstopnic za koncert, ki ga je Lions klub Kranj priredil v Gimnaziji Kranj in izkupiček v celoti namenil za njegov voziček, ga je pohvalila podpredsednica Lions

kluba Kranj Brigita Eling B. Direktorica kranjske območne enote Zavarovalnice Triglav Janka Planinc pa je dodala, da tako kot druga podjetja tudi oni dobivajo veliko prošenj za donacije in se ob omejenih sredstvih zato skrbno odločajo, komu bodo pomagali. Tokrat so že drugič po vrsti pomagali društvu paraplegikov.

Posegli v načrt razvojnih programov

SUZANA P. KOVAČIČ

Naklo – Svetniki so na junjski seji sprejeli spremembo Načrta razvojnih programov (NRP) v Občini Naklo za leto 2018. Dražja je bila investicija v nov mladinski športni park, kot je svetnikom pojasnil župan Marko Mravlja, je bila sprva mišljena fazna izvedba investicije in zato končna cena ni bila določena vnaprej. Investicija v športni park v kompletu s celotno opremo, ocenjena

na približno 330 tisoč evrov, se je podražila za dvesto tisoč evrov, kar sta svetnika Ivan Meglič in Zdravko Cankar ocenila kot občutno preveč. Dvesto tisoč evrov so za športni park vzeli iz postavke komunalne infrastrukture Podtabor-Britof. Župan je povedal, da še pridobivajo služnosti pri izdaji gradbene dovoljenja, krajanom pa zagotovil, da komunalno infrastrukturo bodo izvedli, samo ne letos v takšnem obsegu; z deli naj bi sicer začeli

jeseni 2018. Del sredstev so vzeli tudi iz projekta obnove Glavne ceste do rondoja Pivka – druga faza. Ni še izbran izvajalec del, začetek obnove je predviden jeseni 2018, znižanje sredstev za nekaj deset tisoč evrov pa na izvedbo ne bo vplivalo. Od tega bodo dvajset tisoč evrov namenili sanaciji območij, ki jih je prizadel zdrs zemlje konec maja, nekaj sredstev tudi pridobivanju nepremičnin, po katerih potekajo kategorizirane občinske ceste.

Pestri počitniški dnevi tudi na Jezerskem

Jezersko – Na Podružnični šoli Jezersko so v sodelovanju z različnimi društvi pripravili program počitniških dejavnosti, s katerimi želijo otrokom popestriti prosta poletna meseca. Ta teden so bili na zanimivem tridnevem taboru na Kofcah, v sredo, 4. julija, bodo zanje organizirali plezanje v plezališču Mlinarjeva peč, sicer pa prirejajo še dopoldanske športne aktivnosti na igrišču in nogometne urice, čaka jih dan na vodi. V avgustu se bodo lahko udeležili tudi gasilskega, športnega in družabnega popoldneva, kopalnega izleta ...

**PRED NAJBOLJ VROČIMI DNEVI PREVERITE IN NAPOLNITE
VAŠO KLIMATSKO NAPRAVO!**

Cesta Staneta Žagarja 58c 4000 Kranj tel: 04 / 2014-050

Delovni čas: pon-pet: 8:00-19:00 sob: 8:00-12:00

www.boltez.si



BOLTEZ

hitri servis in vulkanizerstvo



Zahtevajo izredno sejo

Šest občinskih svetnikov Občine Cerklje od župana Franca Čebulja zahteva sklic izredne seje.

ALEŠ SENOŽETNIK

Cerklje – Zahtevo za sklic izredne seje so podpisali Matevž Bohinc, Peter Preložnik, Luka Štumberger, Marko Bolka, Jaka Ciperle in Marija Remic. Svetniki zahtevo utemeljujejo s tem, da naj jim občinska uprava in župan Čebulj kljub večkratnim pobudam ne bi posredovala »nujno potrebnih dokumentov, ki bi pojasnili zasnovo, s tem pa uporabnost oz. širšo družbeno koristnost razvojnih projektov Cerklj«. Prvopodpisani Matevž Bohinc dodaja, da je bil eden od glavnih povodov za potezo izjava župana, da ne bo dal nobenih odgovorov na že večkrat zastavljena vprašanja s strani nekaterih svetnikov. »Stalna praksa je, da ne dobivamo odgovorov na naša zastavljena vprašanja ali pa so ti nepopolni,« pravi Bohinc in dodaja: »Projekti nam niso predstavljeni ali pa prepozno, da so možnosti spreminjanja zelo

omejene oz. skorajda nemogoče. Tovrstno prakso izključevanja in neupoštevanja mnenj ter pobud občinskih svetnikov in zainteresirane lokalne skupnosti želimo spremeniti in to želimo sodelovanju izražamo že naš celotni mandat.«

V dnevnem redu izredne seje predlagajo obravnavo projektov pokritega šotora v Nogometnem centru Velesovo in zdravstvenega doma, ki naj bi ju gradili v prihodnje. Želijo tudi obravnavo o izdanih računih za najem objektov in prostorov v lasti občine ter vpogled v pogodbe s pravnimi in fizičnimi osebami, ki najemajo prostore v Nogometnem centru Velesovo, izračun sredstev, ki jih je občina prejela do danes za cesto Jezerca–Zgornja postaja Krvavca, ter primerjalno študijo varovanih stanovanj in dodatnega kraka obstoječega Doma Taber. Kot zadnjo točko naj bi na izredni seji obravnavali tudi prekinitve

pogodbe z Janjo Kos, (nekdanjo) koncesionarko za pomoč na domu.

Zahtevo so svetniki vložili prejšnji petek, po statutu in poslovniku pa bi moral župan v roku 15 dni od prejema zahteve sklicati izredno sejo, če jo zahteva vsaj četrtina svetnikov in pisna zahteva vsebuje predlog dnevnega reda ter potrebno gradivo oziroma utemeljeno zahtevo občinski upravi, da gradivo pripravi.

»Glede na to, da gradivo za sejo ni bilo priloženo, vas obveščamo, da zaradi odsotnosti več javnih uslužbencev občinske uprave v zadnjem tednu junija in prvem tednu julija seje Občinskega sveta ni možno sklicati v roku, določenem v Statutu,« je Čebulj odgovoril svetnikom in dodal, da zahtevano dokumentacijo lahko pregledajo po predhodni najavi. Na očitke, da projekti »stojijo«, pa je Čebulj odgovoril, da se bodo začeli izvajati le, »če bo občina prejela ponudbe

v okviru cen, predvidenih s projektantskimi predračuni, to je v okviru predvidenih sredstev za namen realizacije določenega projekta«. Večkrat so namreč ponavljali javne razpise prav zaradi previsokih cen v ponudbah izvajalcev.

Kot je še dodal cerkljanski župan, očitkov o tem, da ni sodeloval s svetniki in jih o projektih ni informiral, ne more sprejeti, saj je o njih redno obveščal na sejah občinskega sveta, odgovarjal na njihova svetniška vprašanja, o posameznih projektih pa so potekali tudi sestanki, na katere so bili svetniki vabljeni. Zato predlaga, da se dogovorijo za termin in dnevni red naslednje redne seje. Matevž Bohinc k temu dodaja, da je tako po statutu in poslovniku kot tudi po zakonu dolžan razpisati izredno sejo, zato podpisani svetniki pričakujejo, »da bo župan spoštoval zakon ter temu primerno izpeljal sklic izredne seje.«

Znova ob radarsko ohišje

Nepripravili so pred časom odnesli radarsko ohišje v Zalogu.

ALEŠ SENOŽETNIK

Cerklje – Že pred časom so se v Cerkljah odločili, da bodo prehitre voznike na kritičnih cestnih odsekih umirjali s stacionarnim radarjem. A kot kaže, nekateri temu nasprotujejo. Že konec lanskega leta so nepripravili odstranili radarsko ohišje v Češnjevku, pred kratkim pa je nekdo odnesel tudi ohišje v Zalogu. Če so si tisti, ki so radar odnesli v Češnjevku, kmalu premislili in ohišje nepoškodovano vrnilo, pa storilci iz Zaloga, vsaj z zdaj, ne kažejo podobnih namenov. Informacije zbira tudi policija. »Dvomim, da nihče ne sliši "fleksarice", ki sredi noči reže železo. Pozivam kogarkoli, ki ima kakšne informacije, da nam to sporoči. Tudi sam se bom zavzel, da se bo radar našel,« je povedal Robert Šebenik,

vodja policijskega okoliša v Cerkljah.

Cerkljanski župan Franc Čebulj sicer vseskozi poudarja, da radarski nadzor ni namenjen polnjenju proračunske blagajne, saj bi v tem primeru izvajali nenapovedane meritve, medtem ko v primeru stacionarnih radarjev vozniki vedo, kje so, in tako hitrost prilagodijo omejitvi.

Na zadnji seji občinskega sveta je oceno varnostnih razmer v Cerkljah predstavil tudi komandir Policijske postaje Kranj, ki sicer ocenjuje, da se trend prometne varnosti v občini izboljšuje, saj so lani zabeležili manj prometnih nesreč in manj poškodovanih kot leto poprej. Kljub temu niso zadovoljni, saj sta se v občini zgodili dve prometni nesreči s smrtnim izidom. V enem primeru je bil vzrok nesreče nepravilno prehitovanje, v drugem pa prav neprilagojena hitrost.

Pritrdili spremembi meje

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Jezerko – Jezerski občinski svet je dva tedna po prvi junjski seji ponovno obravnaval predlog odloka o spremembi meje med naseljem Kamniška Bistrica in Zgornje Jezerko, tokrat ga je župan Jurij Rebolj predlagal v sprejem po skrajšanem postopku. Če je bila večina svetnikov na prejšnji seji predlogu nenaklonjena, so sedaj s štirimi glasovi za in dvema proti spremembo izglasovali. Sprememba zagotavlja stik osrednje slovenske regije z državno

mejo z Avstrijo, kar bi omogočilo možnost povečanja sredstev, ki jih naša država dobi iz evropskega čezmejnega sodelovanja. Kot je že prvič pomen te (po njegovih besedah državotvorne) odločitve utemeljeval župan Rebolj, s tem Jezersko ničesar ne izgubi, pridobi pa možnost potegovati se za evropska sredstva, ta se s spremembo meje povečujejo za dvajset milijonov evrov. Pogoji za pridobitev dela teh sredstev so seveda pripravljene projekti ter tudi zagotavljanje lastnih sredstev.

Knjižna nagrada za najuspešnejše učence

MATEJA RANT

Žiri – Žirovski župan Janez Žakelj je pred časom podelil priznanja najuspešnejšim učencem Osnovne šole Žiri.

Priznanje si je letos prislužilo enajst učencev, za nagrado pa so iz rok župana prejeli knjigo Slovnica na kvadrat Kozme Ahačiča. Med enajstimi najuspešnejšimi

učenci so trije prejeli še posebno priznanje za doprinos k vrednotam šole, saj so se med drugim izkazali tudi pri učni pomoči sošolcem. Za uspešno opravljeno delo

se je župan zahvalil še učiteljem, ki so vzgojili še eno uspešno generacijo, in staršem, ker so učencem vzor in v oporo na njihovi poti v samostojnost.



Foto: Darjan Kacin

Obnavljajo državno cesto skozi Jezerko

Jezerko – Na Jezerskem poteka rekonstrukcija okoli tristometrskoga odseka državne ceste skozi središče. Naložbo, vredno okoli pol milijona evrov, v sodelovanju z občino vodi država. Ob urejanju ceste so najprej posegli v njeno »drobovje« in uredili vodovod in ostale napeljave pod cesto. »Hkrati z rekonstrukcijo državne ceste smo želeli graditi toplovodno omrežje, vendar nam do roka ni uspelo oddati vloge za pridobitev nepovratnih sredstev. Znova bomo kandidirali na razpisu konec leta. Naj še dodam, da je bila z namenom izgradnje toplovoda ustanovljena Razvojna zadruga Jezerko,« je povedal župan. Dela potekajo v skladu s terminskim planom, v času gradnje pa so se pokazale še dodatne želje, denimo gradnja parkirišča in kamnite zložbe nasproti občine, ureditev vhoda v občinsko stavbo tako, da bo dostopna tudi invalidom, razširitev meteorne kanalizacije, preplastitve občinskih cest z asfaltom v večji meri, kot je bilo prvotno predvideno.



Foto: Tina Dokl

Rekonstrukcija državne ceste skozi Jezerko

Železniki praznujejo

Železniki – V Železnikih bodo nocoj, na predvečer občinskega praznika, pripravili slavnostno akademijo s podelitvijo občinskih priznanj, ki se bo začela ob 20. uri v Športni dvorani Železniki. Letos bodo podelili osem občinskih priznanj, najuglednejše – naziv častne občanke – pa bo prejela dr. Jožica Rejec, upokojena predsednica uprave podjetja Domel Holding. Župan Anton Luznar bo ob tej priložnosti priznanja podelil tudi devetošolcem in dijakom zadnjih letnikov, ki so vsa leta šolanja dosegli izjemen oz. odličen uspeh. Občinski praznik sicer praznujejo 30. junija, saj so na ta dan leta 973 v posebni darilni listini prvič pisno omenjeni kraji v Selški dolini.

Jutri praznuje občina Škofja Loka

Škofja Loka – Ob jutrišnjem občinskem prazniku bo v Škofji Loki ob 19.30 na Loškem gradu slavnostna akademija. Podelili bodo naslov častne občanke in ostala občinska priznanja, v kulturnem programu bo nastopil škofjeloški orkester Amadeo z gosti. V primeru dežja bo prireditev v Sokolskem domu. Že dopoldne pa bodo gorenjski lionsi v sodelovanju z Občino Škofja Loka mestu podarili sadni park. Odprli ga bodo ob 11. uri na lokaciji ob Selški Sori za Šolskim centrom Škofja Loka na Podnu. V projektu sodelujejo Lions klubi Bled Golf, Domžale, Kamnik, Kranj in Škofja Loka.



Obvoznica znova v mrtvem teku

Družba Dars je ustavila vse aktivnosti za izgradnjo manjkajočega dela obvoznice v Mengšu.

ALEŠ SENOŽETNIK

Mengeš – Potem ko so Mengšani vsak čas pričakovali začetek gradnje manjkajočega dela obvoznice, se je nepričakovano znova zapletlo. Na mengeški občinski upravi so prejeli vest, da je Družba za avtoceste RS (Dars) ustavila vse aktivnosti za izgradnjo obvoznice. Še nedavno so pristojni zagotavljali, da bo gradbeno dovoljenje izdano še pred poletjem ter se bodo dela začela še letos, obvoznica pa naj bi bila dokončana v začetku prihodnjega leta.

Kot pravijo na Darsu, so vlogo že konec marca posredovali ministrstvu za okolje in prostor, gradbenega dovoljenja pa do danes še niso prejeli. Sredi maja so nato začeli s postopkom oddaje javnega naročila za dokončanje obvoznice, vendar nadzorni svet družbe ni soglašal z objavo. Kot dodajajo na Darsu, so nadzorniki

o tem odločali na seji v začetku junija letos in »sklenili, da bodo predlog za izdajo predhodnega soglasja k objavi navedenega javnega naročila obravnavali po sistemski ureditvi problematike evidentiranja nepremičnin drugih upravljavcev cest, ki so v evidencah avtocestne družbe«. Kaj konkretno to pomeni, nam še niso odgovorili.

Razočarani nad odločitvijo države Mengšani znova pozivajo k protestnim shodom, kakršnim smo že bili priča, na občinski upravi pa za prihodnji tork napovedujejo novinarsko konferenco, na katero so povabili tudi ministra za infrastrukturo v odhodu dr. Petra Gašperšiča, predsednika uprave in predsednika nadzornega odbora Darsa dr. Tomaža Vidica in Marjana Mačkoška ter Lidijo Glavino, predsednico uprave Slovenskega državnega holdinga.

Znova o sporni coni

Na seji občinskega sveta v Vodichah so znova razpravljali o industrijski coni v Repnjah, ki ji krajani, povezani v civilno iniciativo, nasprotujejo.

ALEŠ SENOŽETNIK

Vodice – Obrtna cona v Repnjah že dolgo razburja vaščane Repenj. Nasprotniki, ki so se povezali v civilno iniciativo, trdijo, da gre za širše gospodarske dejavnosti v vasi na račun kmetijskih zemljišč, podjetniki na čelu z avtoprevoznikom Robertom Bergantom pa, da gre za umik težkih tovornih vozil iz središča na obrobje vasi.

Na zemljišču, ki je bilo namenjeno kmetijski dejavnosti, si je Bergant na lastno pest, brez potrebnih dovoljenj, uredil parki-

saj ni imel potrebnih soglasij. Te je v zadnjih mesecih pridobil, z izjemo tistih, ki jih lahko šele po umestitvi pobude v prostorski načrt, zato se je skupaj z odvetnico Matejo Likozar Rogelj udeležil aprilske seje občinskega sveta s prošnjo, naj občinska uprava ponovno obravnava njegovo pobudo in jo umesti v predlog sprememb prostorskega akta, čemur pa občinska uprava z županom Acom Francem Šuštarjem ni bila naklonjena, saj bi to pomenilo zakasnitev v procesu sprejema prostorskega načrta.

ki so se je udeležili tudi predstavniki civilne iniciative iz Repenj, pojasnjeval župan Aco Franc Šuštar, pa novega

se udeležili seje občinskega sveta. Kot pravijo, jih motijo hrup hladilnikov kakšnih 15 tovornjakov, kolikor jih je

Člani civilne iniciative pravijo, da jih motijo hrup hladilnikov kakšnih 15 tovornjakov, kolikor jih je trenutno parkiranih v coni, neprestano razkladanje in nakladanje, poleg tega pa jim sive lase povzročata tudi hrup delavnice.

postopka niso sprožili zaradi avtoprevoznika iz Repenj, temveč zato, ker so že do sedaj evidentirali okoli petdeset razvojnih pobud občanov. Ta opcija je za Berganta manj ugodna, saj si prizadeva za legalizacijo objekta še po stari zakonodaji.

Vodiški župan je poudaril, da občina ne podpira črnograditeljev, ter izrazil upanje, da bodo inšpekcijske službe v prihodnje bolj opravljale nadzor, saj »skoraj ni občana, obrtnika ali kmetovalca, ki bi imel vse legalno zgrajeno«.

Vodiški župan je poudaril, da občina ne podpira črnograditeljev, ter izrazil upanje, da bodo inšpekcijske službe v prihodnje bolj opravljale nadzor, saj »skoraj ni občana, obrtnika ali kmetovalca, ki bi imel vse legalno zgrajeno«.

rišče za svoja vozila. V postopku sprememb in dopolnitev občinskega prostorskega načrta je pred časom podal tudi razvojno pobudo, ki pa je bila zavržena,

V Vodichah pa so nedavno neodvisno začeli še en postopek sprememb in dopolnitev, razvojne pobude pa sprejemajo do konca septembra. Kot je na zadnji seji,

trenutno parkiranih v coni, neprestano razkladanje in nakladanje, poleg tega pa jim sive lase povzročata tudi hrup delavnice. »Res me zanima, ali kot vizijo razvoja naše vasi vidite delovanje družbe s sedemdeset do sto tovornjaki, kolikor naj bi jih bilo planirano v prihodnje?« je svetnike in občinsko upravo spraševala Simona Zorman, ki živi neposredno ob nastajajočem avtoprevoznikem centru.

Oglasila se je le svetnica Mojca Ločniškar. »Neprijetno je, da ima kapital prednost pred ljudmi,« pravi Ločniškarjeva, ki coni nasprotuje.



Podobni prizori s prometom natrpanega središča mesta bodo, kot kaže, še nekaj časa stalnica v Mengšu.

Več sredstev za vrtec

ALEŠ SENOŽETNIK

Vodice – Občinski svetniki v Vodichah so na junijski seji sprejeli rebalans proračuna za letošnje leto, ki je bil potreben predvsem zaradi nekaterih sprememb v izvajanju največjih investicij. Z rebalansom so tako zagotovili dodatna sredstva za urejanje okolice in nakup opreme za Vrtec Škratek Svit, ki v sprejetem proračunu niso bila zagotovljena. Investicija v dozidavo vrtca, ki bo dokončana do konca avgusta, bo znašala nekaj manj kot milijon evrov in pol, po pridobitvi zemljišča na jugovzhodni strani vrtca pa je postala realna tudi možnost ureditve manjšega večnamenskega zunanega igrišča. Tako so z rebalansom dodatnih štirideset tisoč evrov namenili za izgradnjo

asfaltirane ploščadi in pripadajočo ograjo. Iz 35 tisoč na 55 tisoč evrov so zvišali tudi sredstva, namenjena za nakup opreme v vrtcu, dodatnih štirideset tisoč evrov pa so zagotovili zaradi dviga cen vrtca, ki so bile predvsem posledica povečanja plač in sprostitev napredovanj zaposlenih. Z rebalansom so prerezali tudi sredstva za gradnjo kanalizacije ter krvavškega vodovoda in nekaterih drugih investicij, ki se jih lotevajo v občini, pri čemer pa v občinski upravi opozarjajo, da se nobena investicija ne ukinja, zamika se le dinamika njihovega izvajanja.

Prihodki proračuna vsprejetem rebalansu se tako s 7,4 milijona znižujejo na slabih sedem milijonov evrov, odhodki pa z 8,7 milijona na 8,5 milijona evrov.

Družili so se na pikniku

Več kot dvesto petdeset članov Medobčinskega društva Sožitje iz Mengša se je pred poletnimi počitnicami tradicionalno družilo na pikniku v Vilerjevi Hiši na travniku v Dobu.

MAŠA LIKOSAR

Dob pri Domžalah – Medobčinsko društvo Sožitje iz Mengša želi biti prepoznaven del družbe, trudijo se razumeti in v vsej svoji podobi sprejeti otroke, mladostnike in odrasle osebe z motnjami v duševnem razvoju, pri katerih svet ni le črno-bel, je barvit in odet v številne mavrične odtenke. »Oni so preprosti, vedoželjni, včasih odmaknjeni v svojem svetu, neskončno otroški, igriivi, nepokvarjeni, neobremenjeni s časom, svetom, privilegiji in razlikami ter polni zaupanja,« pravi predsednica društva Tatjana Novak.

Kako pomembno je, da tem ljudem omogočajo, da čim bolj suvereno, samozavestno in pokončno zro v prihodnost, se je pokazalo na tradicionalnem pikniku njihovih članov. »Lepo je, da najdemo čas za sprostitev in druženje, se pogovorimo o vsakdanjih težavah, takoj nam je lažje,« pravi organizator piknika Franci Rozman. Pester kulturni program, nastop plesnih skupin Sončni



Piknik v Hiši na travniku je združil dvesto petdeset članov društva Sožitje. / Foto: Franci Rozman

ter Face, smeh, razgibanje s Klemenom Dolencem, zabava in številni gostje, ki so si vzeli čas, da osebam z motnjami v duševnem razvoju pokažejo naklonjenost in jim dajo vedeti, da so enakopravni člani družbe.

V svoji sredini so varovanci Sožitja z navdušenjem pozdravili podžupana občine Moravče Stanislava

Ravnikarja, generalno direktorico Direktorata za kulturno dediščino Ksenijo Kovačec Naglič in predsednico Turističnega društva Šenčur Damjano Pečnik, ki jim je pripravila prazen krompir. Pridružila in zapela sta jim ambasadorja evropskega leta kulturne dediščine Rok Terkaj - Trkaj in Igor Saksida. Poskočne viže kvinteta

Dori, angelski glas prstovoljke in vodje taborov VŽU Maje Keržič, harmonikar Boris Razboršek, kavbojske melodije in koraki skupine Cowboy ritem, prihod nadškofa Alojzija Urana – vsi ti ljudje razumejo, kako pomembno je sprejemati drugačnost, zato jim je bilo v veliko čast, da so lahko dan preživeli v družbi članov Sožitja.

Festival Bled kot pozdrav ljubezni

V okviru 23. Festivala Bled, ki bo od 4. do 17. julija 2018 potekal na različnih blejskih lokacijah, se bo zvrstilo 14 koncertnih večerov. Program mednarodnega glasbenega festivala je tudi letos nastal pod okriljem Zavoda za kulturo Bled in umetniškim vodstvom Jerneja Brenceta.



Mag. Jernej Brence, ustanovitelj in umetniški vodja festivala, je tudi tokrat poskrbel, da bo blejska publika spremljala pester izbor glasbenih dogodkov. Letošnji moto festivala je pozdrav ljubezni, znamenita skladba angleškega skladatelja Edwarda Elgarja *Salut d'Amour* pa bo kot rdeča nit povezovala vse izvajalce festivalskega programa.

FUNTANGO, TRI KULTNE KITARE IN BLEJSKI MISAL

Uvodni koncert 23. Festivala Bled *Salut d'Amour* (4. 7., cerkev sv. Martina) bodo izvedle različne zasedbe godalnega oddelka Univerze za glasbo na Dunaju pod mentorstvom prof. Michaela Frischenschlagerja. Sledil bo večer z mladimi glasbeniki iz šole Leys iz Cambridgea. Gostje na Festivalu Bled bodo letos tudi pionirji izvajanja tango glasbe v slovenskem prostoru Marko Hatlak in Funtango. Ko se srečajo tri slovenske kultne kitare oz. njihovi lastniki Aleš Strajnar, Jerko in Miro Novak, lahko nastane le odlična „jam session“ večer, ki ga ne smete zamuditi. Glasbeno-literarni večer *Blejski misal* je nastal v sodelovanju izjemnega Janija Kovačiča in harmonikarja Klemna Lebnarja. Čaka vas moderen in hkrati prastar, skoraj tradicionalen nastop prinašalcev in prenašalcev zgodb.

TRIO RUPNIK NA BLEJSKEM GRADU

Vsako leto v okviru Festivala Bled pripravimo tri koncertne večere, na katerih svoje mojstrstvo prikažejo mladi glasbeniki in glasbenice, ki se udeležijo mojstrskih tečajev v okviru festivala. Družinski klavirski Trio Rupnik sestavljajo violinistka Manca, violončelist Nejc

in pianist Anže. Vsi trije so večkratni nagajenci državnih in mednarodnih tekmovanj. Sledi nastop ansambla ustnih harmonik Sorarmonica, ki ga vodi vsestranski akademski glasbenik violinist in multiinstrumentalist, skladatelj in aranžer Vladimir Hrovat.

BRATA JÁVORKAI, MOONLIGHT SKY IN CELLO ATTACCA

Brata Jávorkai, izjemno nadarjena glasbenika, ki prihajata iz Madžarske, navdušujeta z osupljivo interpretacijo najzahtevnejših del klasične glasbe. Sándor (violina) in Adam (violončelo) Jávorkai nastopata kot solista z znanimi in kot duo na koncertnih turnejah v Evropi, Rusiji, na Japonskem in Kitajskem. Slovensko fusion skupino Moonlight Sky sestavljajo štirje vrhunski glasbeniki, Miha Petric, Janez Moder, Žiga Kožar in Jan Sever. V njihovih avtorskih skladbah se jazzovska svoboda prepleta z živahno energičnostjo, povezuje pa ju ljubezen skupine do kompleksnejših ritmičnih in melodičnih elementov. Nastop zasedbe Cello attacca, je na Festivalu Bled vedno poslastica. Zasedba nekdanjih in sedanjih učencev naše priznane čelistke Karmen Pečar Koritnik bo izvedla izvrsten program, ki so ga naslovili *South American Getaway*.

ZGODBA O MOČI LJUBEZNI ZA ZAKLJUČEK FESTIVALA BLED

Po dveh tednih odlične glasbe bo oder Festivalne dvorane Bled pripadel ustvarjalcem muzikala *Sneguljčica*. Njegova avtorica je Alenka Gotar, v *Sneguljčici* pa nastopajo učenci njene pevske šole.

VEČ O FESTIVALSKEM PROGRAMU NA
[HTTP://WWW.FESTIVALBLEDCOM/](http://www.festivalbled.com/).

Letošnji moto festivala je pozdrav ljubezni, znamenita skladba angleškega skladatelja Edwarda Elgarja Salut d'Amour pa bo kot rdeča nit povezovala vse izvajalce festivalskega programa.

FESTIVAL BLED 4.-17.7.2018

www.festivalbled.com

4.7. 20.30 Cerkev Sv. Martina <i>St. Martin's Church</i> SALUT D'AMOUR OTVORITVENI KONCERT <i>opening concert</i>	11.7. 20.30 Cerkev Sv. Martina <i>St. Martin's Church</i> SORARMONICA
5.7. 20.30 Festivalna dvorana <i>Bled Festival Hall</i> THE LEYS SCHOOL ENSEMBLES, CAMBRIDGE	12.7. 20.30 Grand Hotel Toplice CONCERT BY THE END OF MASTERCLASSES (KONCERT OB ZAKLJUČKU MOJSTRSKIH TEČAJEV)
6.7. 20.30 Festivalna dvorana <i>Bled Festival Hall</i> MARKO HATLAK & FUNTANGO	13.7. 20.30 Cerkev Sv. Martina <i>St. Martin's Church</i> JAVORIKI & OTHERS
7.7. 20.30 Cafe Kult JAM SESSION (SREČANJE TREH SLOVENSkih KULTNIH KITAR)	14.7. 20.30 Grand Hotel Toplice CONCERT BY THE END OF MASTERCLASSES (KONCERT OB ZAKLJUČKU MOJSTRSKIH TEČAJEV)
8.7. 20.30 Festivalna dvorana <i>Bled Festival Hall</i> MISAL BLED (Jani Kovačič, Klemen Lebnar)	15.7. 20.30 Festivalna dvorana <i>Bled Festival Hall</i> MOONLIGHT SKY
9.7. 20.30 Grand Hotel Toplice SEUL FLOWERS	16.7. 20.30 Cerkev Sv. Martina <i>St. Martin's Church</i> SOUTH AMERICAN GETAWAY (CELLO ATTACCA!)
10.7. 20.30 Blejski grad <i>Bled castle</i> TRIO RUPNIK	17.7. 20.30 Festivalna dvorana <i>Bled Festival Hall</i> SNOW WHITE (SNEGULJČICA) - MUSICAL GALA ZAKLJUČEK FESTIVALA <i>festival final gala</i>

Kadar slika, leti

V Galeriji Mestne občine Kranj je na ogled razstava del Vojka Gašperuta - Gašperja, slikarja, ki slika z usti. Tokrat nas popelje na Kras in slovensko obalo.

IGOR KAVČIČ

Kranj – »Hoditi ne morem in tudi nikoli več ne bom, sem se pa naučil leteti. S slikarstvom sem poletel in slikanje je že več kot štirideset let tisto, kar me res dviga. Vem, da je to mogoče, zato to moje navdušenje, to moč slikarstva prenašam tudi ne druge, ki so prav tako nemočni,« je povedal 69-letni Vojko Gašperut iz Sv. Antona nad Koprno, ki je zaradi poškodbe hrbtenice v mladih letih ostal na invalidskem vozičku in je eden tistih naših slikarjev, ki slikajo z usti.



Vojko Gašperut - Gašper motive za svoje slike pogosto išče v naravi. / Foto: Tina Dokl

V galerijo kranjske občine ga je pripeljal Kranjčan Stane Kalan, njegov dolgoletni počitniški sosed v Novem Gradu: »Vojko je odlični slikar, ki je že velikokrat razstavljal doma in v tujini, lani tudi na skupinski razstavi slovenskih avtorjev v pariškem Louvru. Prav je, da si njegova dela ogledamo tudi v Kranju,« je med drugim povedal v občudovanju njegovih slik s cvetjem; da ga je le še treba »nabrati z njih«.

Vendar pa je slike na temo cvetja Gašperut tokrat pustil doma, saj se v Kranju predstavlja predvsem s krajina in ambientni s Krasa in slovenske obale. Razstavil je okrog trideset del z motivi solin, obale, črnotijskega krasa, ograjenih vrtač, tamkajšnjega jesenskega čudeža v podobi tako imenovanega ruja ... »Doma imam tudi veliko slik z gorskimi motivi, Martuljkovo skupino na primer, ampak imate dovolj domačih slikarjev, ki iščejo navdih v slikanju gora. Zato sem se odločil prinesiti slike, ki sevajo duh Primorske, kjer so solinarske hiše, kanali, z jesenskimi barvami bogata kraška krajina. Cvetje sem tokrat pustil doma, a ga

je vseeno videti tudi na teh slikah v obliki cvetočih češenj, jablan in zlato rumenih grmov. Ruj je vsekakor nekaj posebnega, izbor slik za razstavo pojasnjuje avtor Vojko Gašperut - Gašper. Pri slikanju sicer izbira različne motive, tudi hiše in vasi iz njegovega rodnega Breginjskega kota, ki so bile, tako kot njegova rojstna hiša, porušene v potresu pred štiridesetimi leti. Sicer pa – kadar zagleda všečni motiv, ga želi naslikati. Rad riše motive, ki razveseljujejo ljudi, ki dajejo upanje v lepoto življenja. »Seveda slika ne sme

biti preveč "posladkana". Resnična slika je vedno v naravi, kakršno je ustvaril Bog, jaz lahko naredim posnetek, naslikan po moje.«

Kot ugotavlja ddr. Damir Globočnik, Vojka Gašperuta zanima iskanje harmonije v izbrani motiviki, postopek premišljene gradnje pa je prisoten na vseh delih kompozicij, zato se ta dvogovor med živahnimi barvami rastlinja in modrino neba nikoli ne spremeni v konflikt. Skoraj vsaka poteza slikarjevega čopiča ostaja vidna in razpoznavna, vendar se pred našimi očmi zlijejo v prepričljive oblike motivov. Kot pove Gašperut slika v ateljeju in na prostem. »Ko sem v poznem jesenskem hladu slikal ruj, bi mi zmrzovale roke, če jih ne bi imel v žepu,« je duhovit umetnik, ki je tudi že trideset let tudi član mednarodnega združenja slikarjev, ki slikajo z usti ali pa nogami in ob tem tudi velik spodbujevalec podobno hendikepiranih ljudi, da bi začeli slikati. »Včasih smo bili trije, zdaj nas je deset, upam, da kmalu tudi enajst,« še pove, vesel, da se tokrat prvič predstavlja v Kranju. Do konca julija.

Včasih se flirt zgodi

Slovenska izvedba muzikala Briljantina v Cankarjevem domu v Ljubljani je navdušila premierno publiko, dober sprejem pa je doživela tudi na prvih ponovitvah. V oktobru tudi na Bledu in v Medvodah.

IGOR KAVČIČ

Ljubljana – Naj se javi kdo od vas v srednjih letih, ki še ni slišal za muzikal Briljantina (v izvorniku Grease, avtorja pa sta Jim Jacobs in Warren Casey), ki je bil v sedemdesetih letih prejšnjega stoletja velika uspešnica in ga še danes izvajajo po vsem svetu, s čimer se potrjuje njegova brezčasnost. Odrska izvedba je sicer nastala v Chicagu leta 1971, nam pa je seveda najbolj znana filmska priredba izpred natanko štiridesetih let, v kateri sta blesnela John Travolta in Olivia Newton John. V sodelovanju podjetja Prospot, d. o. o., z neumornim producentom Jurijem Frankom in Festivala Ljubljana smo končno originalno licenčno izvedbo muzikala dobili tudi v slovenski različici. V petek smo si ogledali premiero v Galusovi dvorani Cankarjevega doma.

Originalna zgodba se sicer dogaja konec petdesetih let prejšnjega stoletja, ko je v Ameriki iz črnskih korenin začel poganjati rokenrol in je srednješolska mladina – na izmišljeni šoli Rydell High – uživala brezskrbno mladostniško življenje polno zabave, prvih ljubezni in spletk ter takih in drugačnih »junaštev«, ki so mladini popestrila sicer dolgočasni šolski vsakdanjik. Pogled iz današnje Slovenije nas prepričuje o tipični ameriški posladkani zgodbi, ki pa se v šestdesetih letih ni kaj dosti spremenila – vsebine so



Briljantna odrska ekipa je na premieri prejemala navdušene aplavze. / Foto: Tit Košir

namreč podobne, le oblika je času in slovenskemu okolju primerno nekoliko drugačna. Za to sta odlično poskrbela oba prevajalca, pesmi in glasbe – že večkrat doslej preverjeni Tomaž Domicelj in besedila ter dialogov – mojster besede Boštjan Gorenc - Pižama.

Predstava se začne s šestdeseto obletnico maturre in maturanti na oder pridejo osmim križem primerne počasi, drsajoč. Seveda se kaj kmalu vse spremeni in čas se zavrti nazaj v leto 1958. Plesa in petja ne manjka, seveda pa tudi ne številnih mladostniško razposajenih dialogov. Plesno-pevska ekipa, ki je bila izbrana na avdicijah – na odru nastopi okrog štirideset plesalcev, med njimi nosilci glavnih

vlog tudi kot pevski solisti – suvereno opravlja svoje poslanstvo. Všečno in plesno vabljivo. Scena (Aleksandar Denič) je zelo funkcionalna, akterji imajo dovolj stopnic za posedanje in klepet, kasete v šolskih garderobah so zgovorne tudi, ko se umaknejo in ven potisnejo repliko ameriškega kabrioleta, prostora za ples ne manjka. V drugem delu se nam razkrije tudi band, ki seveda igra v živo, kar je zagotovo še ena zvezdica v njih množici, ko je govora o slovenski Briljantini. Plesalci so odlični, koreografija (Milica Cerovič) živahna, a tudi umirjena, ko pesem ali posamezni del predstave to zahteva. Kostumi (Tatjana Radišič) so iz tistega časa in jih sem in tja srečujemo tudi pri

naši mladini, tistih, ki prisegajo na »retro«.

Muzikal je dolg dvakrat po uro in 15 minut z vmesnim premorom, česar se zavemo šele na koncu, saj vmes ne pogledamo na uro. Predstava je poslastica za vse generacije, tako starejše, ki v »tistih časih« iščejo spomin, kot za dekleta od deset let naprej, ki bodo uživale ob glasbi, petju in plesu ter pisanih kostumih. No, kaj iz besedila naj prepustijo starejšim bratom. Ob profesionalnih igralcih Alenki Tetičkovič, Gojmirju Lešnjaku - Gojcu in Urošu Smoleju so navduševali tudi mladi plesalci in tokrat tudi igralci. Po muzikalu Mamma Mia!, ki ga je Jurij Franko k nam pripeljal pred leti, je Briljantina še en njegov zadev tek v polno. Na gledanje.

Vrhunska glasba v »Khislu«

V sredo prvi v ciklu letošnjih Glasbenih večerov pod grajsko lipo.

IGOR KAVČIČ

Kranj – Lani so na dvorišču gradu Khislstein prvič pripravili Glasbene večere pod grajsko lipo, ki so se odlično prijeli, obisk je bil dober, publika navdušena in umetniška vodja Romana Krajncan se že veseli letošnjih večerov, ki bodo tako kot lani ob vsakem vremenu. V čudovitem ambientu Khislsteina se bo tudi letos zvrstilo šest koncertnih večerov z vrhunskimi izvajalci. »Pri izboru sledim notranjim občutkom. Želim, da je program zanimiv in raznolik. Zelo pomembno pri tem se mi zdi, da so izvajalci odlični in

iskreni v podajanju, da z žarom ustvarjajo glasbo in znajo ustvariti sproščeno vzdušje. Močno verjamem, da publika to začuti,« je povedala Krajncanova: »Verjamem tudi, da potrebujemo kvaliteto, saj publika z veseljem sprejme najboljše, piko na i koncertnim dogodkom pa doda prav sproščeno vzdušje ter druženje. Doživeti v živo odlične glasbenike, tako neposredno, kot ponuja prizorišče na vrtu gradu Khislstein, je resnično blagoslov.«

V sredo, 4. julija, ob 20.30 bo cikel Glasbenih večerov, ki se odvija pod okriljem Zavoda za kulturo in turizem Kranj odprla skupina

Teo Collori in Momento Cigano, ki igra mešanico romske glasbe in plesnega swinga. Zasedbo sestavljajo akademsko izobraženi glasbeniki, ki sicer v svoji pop različici nastopajo kot spremljevalna zasedba Magnifica. Naslednjo sredo bo sledila vokalna skupina Vox Arsana z Nino Strnad in instrumentalnim triom, ki velja za edinstven vokalni kvartet v Sloveniji in jugovzhodni Evropi, 18. julija v Kranj prihaja Marina Martensson s svojim kvartetom – kantavtorica, ki je odraščala na Švedskem, bo publiko razvajala z avtorskimi pesmi in znanimi uspešnicami v njeni prav posebni čustveni

interpretaciji, zadnjo julijsko sredo pa bo nastopila Maja Keuc z glasbeniki v pop in soul različici. V sredo, 1. avgusta, bo na sporedu Piano poletna noč z vrhunskim pianistom Markom Črnčecem, enem izmed najbolj priznanih sodobnih slovenskih glasbenikov, ki živi in deluje v New Yorku, kot zadnji pa bo 8. avgusta nastopil Klemen Slakonja, dramski igralec in pevec, televizijski voditelj ter imitator, ki bo skupaj z orkestrom vrhunskih slovenskih glasbenikov All Star Orchestra pod vodstvom maestra Lojzeta Krajncana uprizoril predstavo glasbenih presečenj.

Odhaja na Portugalsko

Mladi nogometaš kranjskega Triglava David Zec bo v novi sezoni nosil dres portugalske Benfice, te dni pa se že pripravlja na selitev v Lizbono.

JOŽE MARINČEK

Kranj – Osemnajstletni David Zec med slovenskimi ljubitelji nogometa ni neznan, kmalu pa ga bodo dodobra spoznali tudi evropski strokovnjaki in navijači. Predvsem tisti na Portugalskem, saj se nogometni up Triglava seli k lizbonski Benfici.

»Občutki ob takšnem prelomnem dogodku v karieri so seveda enkratni. Zaradi tega sem se podal v nogomet in sem trdo treniral iz dneva v dan. Vsekakor mi ta prestop pomeni dodatno motivacijo za garanje in dokazovanje, se pa zavedam, da bo odslej še dvakrat težje, kot je bilo v preteklosti,« je ob uradni objavi prestopa dejal mladenič, ki je v tej sezoni nastopil na 29 članskih prvoligaških tekmah ter dosegel tudi zadetek.

Pogodba podpisana že pozimi

Pogodba je bila podpisana že med zimskim prestopnim rokom, za tem pa je bil dogovor, da bo Zec še pol sezone igral v matičnem klubu. »Dodatnega pol leta v klubu mi je zelo koristilo, zahvaliti se moram vsem, ki so mi omogočili, da sem še pol sezone igral prvoligaški nogomet na članski ravni. Brez dejstva, da sem tako zgodaj dobil priložnost na



V kranjskem Triglavu je David Zec nosil številko 23. Katero bo nosil odslej, pa še ne ve.

tej ravni, tudi do prestopa ne bi prišlo. V spomladanskem delu sem pridobil dodatne izkušnje, ki mi bodo prišle še kako prav,« razmišlja David Zec.

Po končanih tekmah dodatnih kvalifikacij za Prvo ligo Telekom Slovenije bo tako mladi branilec zamenjal okolje, na kar se je že dobro pripravil. »Tako ali drugače se že nekaj časa pripravljam na selitev, intenzivno se učim portugalski jezik, ki ga že razumem, malce pa bo treba delati še na govornem področju. V nogometnem smislu pa si želim iti korak za korakom in videli bomo, kam me bo to pripeljalo,« pravi David Zec.

Pogrešal bo družino

Bo pa David na Portugalskem na začetku pogrešal družino in prijatelje. »Vsekakor bom najbolj pogrešal hrano, ki sem jo sedaj vsakodnevno imel v Restavraciji Center, ki jo vodi oče Zoran. Pogrešal bom tudi celotno družino, mamico in brata pa strice in tete ter seveda tudi prijatelje. To bom nadomestil z intenzivnim treniranjem in s tem, da se bom popolnoma podredil nogometu in učenju portugalsčine,« razmišlja Zec.

Sicer pa je bilo v Lizboni že nekaj Slovencev, uspelo pa je le dvema. Kot prvemu seveda Zlatku Zahoviču, nato še vratarju Janu Oblaku. »Podpisal sem petletno pogodbo in upam, da bo uspelo tudi meni. Bilo je sicer še nekaj ponudb, a je bila ta, da se preselim na Portugalsko, zame najboljša,« še dodaja David Zec.

Po poti Zahoviča in Oblaka?

»Že od mladih nog je David deloval kot tih, umirjen fant, ki pa je kazal nekaj več od večine vrstnikov. Trenerji so zgodaj prepoznali talent, ki ga je znal skozi leta nadgraditi s trdim delom. Prvič je nase resneje

opozoril v selekciji do 15 let, ko so se začele prve reprezentančne akcije. V kadetski ligi je naredil še dodaten korak naprej, kar so opazili tudi drugi klubi v Sloveniji in začeli kazati zanimanje zanj. V tem času je postal tudi pomemben član reprezentance in smo mu ponudili tudi prvo profesionalno pogodbo, kar se je v NK Triglav zgodilo prvič pri tej starosti. V klubu smo prepoznali njegov potencial, kar se nam je obrestovalo. To je dokaz, da se s sistematskim ter trdim delom in načrtom lahko dosežejo velike stvari,« pravi športni direktor v Nogometnem klubu Triglav Siniša Brkič in dodaja, da je David debitiral na pobudo mlajših trenerjev v klubu, ki so verjeli, da lahko še kot najstnik igra v drugi slovenski nogometni ligi. »Na srečo sem jih poslušal, kajti kasneje se je izkazalo, da je bil njegov zadetek proti Krki ključnega pomena za ponoven preboj v prvo ligo. Že na tisti tekmi je upravičil pričakovanja, saj je deloval kot igralec z večletnimi izkušnjami na najvišji ravni. In ravno mirnost, predvidevanje, skok, čvrstost in branje igre so njegove pozitivne karakteristike,« dodaja Brkič.



David Zec se poslovlja od domačih in odhaja v Lizbono. / Foto: Primož Pičulin

Uspešna sezona za vaterpoliste

JOŽE MARINČEK

Kranj – Jutri se bo s finalom pokala za vaterpoliste do 19. leta starosti končala vaterpolska tekmovalna sezona. Za kranjske vaterpoliste iz AVK Triglav je bila med najuspešnejšimi v zadnjih letih. Prav v vseh kategorijah so osvojili naslov državnega prvaka. Najboljši so bili namreč v

kategorijah do 13, do 15, do 17 do 19 let in pri članih.

Manj uspešni so bili v pokalnih tekmovanjih, saj pokala niso osvojili v kategoriji članov in v kategoriji do 13 let. So pa minulo sredo pokal osvojili v kategoriji do 17 let. V domačem pokitem olimpijskem bazenu, saj je žal letni bazen namenjen le rekreaciji, so v polfinalu najprej

premagali vrstnike iz Kopa 1958 z rezultatom 20 : 2, nato pa bili v velikem finalu s 13 : 3 boljši tudi od vrstnikov iz AVK Kokra. Pod vodstvom trenerja Rada Čermelja so nastopili v postavi: Martin Mrgole, Tim Bergant, Urban Verbič, Dejan Gostič, Andraž Pušavec, Aljaž Troppan, Kristjan Nartnik in Žan Kaloper. Jutri, v soboto, bo pokriti

olimpijski bazen gostil še zadnje tekmovanje pokala Slovenije za kategorijo do 19 let. Ob 10. uri se bo začela tekma med Triglavom in zmagovalcem včerajšnjega srečanja med vaterpolisti Kamnika in Ljubljane Slovana, ob 11.15 pa med Branikom in Kokro. Zmagovalca polfinalnih tekem se bosta v finalu pomerila ob 13. uri.

Sestavljajo ekipo

V jeseniškem hokejskem klubu iščejo okrepitev, ekipo pa zapuščata Aleksandar Magovac.

VILMA STANOVNIK

Jesenice – Ekipo SIJ Acroni Jesenice bo po dveh sezonah zapustil branilec Aleksandar Magovac, ki se seli v francoski Grenoble, kjer bo igral pod vodstvom trenerja Eda Terglava. Kot pravijo v jeseniškem klubu, Aleksandru želijo veliko sreče v nadaljevanju kariere in se mu zahvaljujejo za prispevek k dvigu jeseniškega hokeja. Prav tako v prihodnji sezoni v jeseniški ekipi ne bo več Davida Planka, Žana Jezovška in Mihe Logarja.

Uprava skupaj s trenerskim štabom išče primerne okrepitev na vseh položajih, s katerimi bo jeseniška četa ponovno lahko konkurirala ekipam v Alpski hokejski ligi, v domačem prvenstvu pa bo osvojila nov naslov prvakov. V klubu se zavedajo, da bo mladim hokejistom tudi v novi sezoni treba nameniti veliko igralnega časa, saj bodo le tako lahko napredovali. Tako bo kar nekaj mladih ostalo na Jesenicah. Med njimi so Blaž Tomažević, Jaka Sodja in Gašper Glavič. Vsi trije so v prejšnji sezoni odigrali večino tekem, čas, ki so ga

preživel na ledu, pa so odlično izkoristili. Jaka Sodja je osvojil tudi naziv najboljšega mladega hokejista v rednem delu Alpske hokejske lige, navijače pa je prepričal predvsem s svojo borbenostjo.

Prejšnji teden je pogodbo s klubom podpisal tudi 28-letni napadalec Luka Bašič, ki je lansko sezono zaključil kot najboljši igralec po številu doseženih točk v rednem delu Alpske hokejske lige. Luka je bil aprila tudi član slovenske hokejske reprezentance in je na svetovnem prvenstvu divizije odigral pet tekem. »Zelo sem vesel, da ostajam na Jesenicah. Pogoji za delo so odlični, treningi so kvalitetni, kakovost lige pa vsako leto boljša. Komaj čakam začetek nove sezone,« je ob podpisu pogodbe povedal Luka.

Novo pogodbo z Jesenicami je že prej podpisal tudi napadalec Nik Pem, jeseniški dres bo kot kapetan ponovno oblekel tudi Andrej Tavželj, prav tako bo za Jesenice igral napadalec Tadej Čimžar. Svojo zvestobo rdečemu dresu je obljubil tudi najboljši igralec železarjev v lanski sezoni, Luka Kalan.

Reli v Železnikih

VILMA STANOVNIK

Železniki – Športno društvo Omikron Plus danes in jutri pripravlja peti Rally Železniki, ki šteje za državno in pokalno prvenstvo Slovenije, prvenstvo centralnoevropske cone (FIA CEZ), Yugo pokal, pokalno prvenstvo Slovenije za starodobnike v kategoriji šport ter tudi za državno prvenstvo in pokal Bosne in Hercegovine.

Prijavljenih je 54 posadk iz osmih držav, kar 43 pa bo domačih. Prijavljen je tudi lanski zmagovalca Vlastimil Marjčak.

Obeta se pet zanimivih histroznih preizkušenj. Že danes zvečer z začetkom ob 18.30 bo kratka dirkaška preizkušnja od Kališ do Dražgoš s ciljem nad spomenikom, ki jo bodo tekmovalci peljali dvakrat brez vmesnega premora. Jutri ob 8. uri zjutraj bo ponovni start na parkirišču pred občino. Dopoldne bosta histroznih preizkušnji Davča in Podlonk, popoldne pa preizkušnja čez Soriško planino do Vresja ter nato od Rudna po vijugah v Dražgoše ter skozi Lajše v Selca. Cilj bo prav tako pred občino nekaj po 20. uri. Sledila bo podelitev nagrad.

Plavalni miting Veronika

Kamnik – V Plavalnem klubu Kamnik jutri, v soboto, pripravljajo že 17. mednarodni plavalni miting Veronika, eno največjih plavalnih tekmovanj v Sloveniji. Lani so se ga udeležili 303 plavalci iz 23 klubov, tudi iz Bosne in Hercegovine, Hrvaške in Madžarske. Tekmovanja se vedno udeležujejo najboljši slovenski plavalci, tudi letos pa na obnovljenem kamniškem bazenu pričakujejo plavalke in plavalce iz vseh slovenskih klubov. Dopoldanski del tekmovanja z začetkom ob 9. uri bo namenjen mlajšim selekcijam, ki se bodo v direktnih finalih stometrskih disciplin potegovali za najvišja mesta. Popoldanski del, ki se bo predvidoma začel okoli 15. ure, bo v znamenju finalnih obračunov v petdesetmetrskih disciplinah (prso, prosto, hrbtno in delfin), kjer se bodo za najvišja odličja med seboj pomerila znana plavalca imena. Letos bodo poskrbeli tudi za atraktivno tekmovanje mešanih štafet v mešanem slogu.

Največ težav s plesnijo

Po zakasneli saditvi krompirja, ki jo je povzročila preveč namočena zemlja, se pridelovalci letos soočajo s tremi velikimi problemi: plesnijo, črno nogo in pokanjem gomoljev. Kljub težavam bi letina lahko bila solidna, če ne bo hujših okužb s plesnijo, meni dr. Peter Dolničar s Kmetijskega inštituta Slovenije.

ANA ŠUBIC

Lahovče – Kmetijski inštitut Slovenije je pred kratkim pripravil tradicionalni Dan krompirja, namenjen tako pridelovalcem kot tudi stroki. Na glavnem poskusnem polju v Lahovčah so se seznanili s sortnimi poskusi, semensko proizvodnjo sort in delom programa žlahtnjenja. Izvajajo ga že 25 let, v tem času pa so vzgajali enajst sort. Žlahtnjenje se začne s križanji v Jabljah, kjer opravijo tudi prvo setev sejancev, prve tri generacije pa nato vzgojijo v Lahovčah. »Polovico nasadov predstavlja zelo zgodnja sorta KIS Slavnik, ki je po rezultatih poskusov in zadovoljstvu pridelovalcev zelo obetajoča. Druga najpomembnejša je pozna sorta KIS Sora, z belim mesom, za ozimnico, je ena nosilnih v tej kategoriji. Tu sta še KIS Kokra in KIS Savinja, sorti, bolj odporne proti plesni in primerni tudi za manjše pridelovalce, ki ne škropijo. Sorta KIS Krka pa je primeren predvsem za lažja tla in je ena redkih, ki zelo dobro prenašajo sušo,« je dr.

Peter Dolničar, specialist za krompir na kmetijskem inštitutu, na kratko predstavil njihov trenutni asortiment. Drugi del ogleda je potekal v infrastruktornem centru v Jabljah, kjer so navzočim predstavili tudi različne režime namakanja krompirja v okviru projekta CRP.

Zaradi zelo mokre zime in začetka pomladi je bila saditev krompirja letos zelo pozna. Na polju v Lahovčah so prvega posadili šele 23. aprila, ko bi morala biti saditev že končana, tako pa je bila šele 8. maja, je razložil dr. Dolničar in dodal, da so bile podobne razmere letos v precejšnjem delu Evrope. »Čeprav se je vreme ustalilo že sredi aprila ali pa celo še malo prej, so bila tla še zelo namočena in preden se je brazda osušila do mere, da je bilo možno dovolj globoko obdelati tla in saditi krompir, je bil že 20. april. Le nekaj pridelovalcev na posameznih območjih je imelo srečo, da jim je uspelo prej posaditi nekaj zgodnjega krompirja,« je razložil. Zakasneli saditvi so sledile tudi obline padavine, zaradi česar krompir v začetni

fazi ni razvil globokih korenin, pri suši pa tako kaj hitro pride do sušnega stresa in venenja rastline.

Zatiranje koloradskega hrošča bo težje

Že kmalu po vzniku so se pridelovalci srečali z množičnim pojavom koloradskega hrošča. Kmetje so ga v večini uspeli dobro kontrolirati, ugotavlja dr. Dolničar, v prihodnje pa pričakuje probleme, saj bo že prihodnje leto zaradi prepovedi nekaterih insekticidov bistveno manj možnosti za zatiranje koloradskega hrošča.

Pridelovalci se sicer vedno srečujejo s tremi velikimi problemi: krompirjevo plesnijo, črno nogo in pokanjem gomoljev. Kot je dejal dr. Dolničar, so se že po zakasneli saditvi in velikih količinah vode vsi bali, kaj bo v nasadih kasneje. Očitno upravičeno. Razmere so bile idealne za razvoj krompirjeve plesni, ki pridelovalcem povzroča ogromne težave. »Marsikdo ima danes njivo že popolnoma rjavo, ker ni uspel ustrezno kontrolirati krompirjeve plesni,« opaža



Dr. Peter Dolničar, specialist za krompir na Kmetijskem inštitutu Slovenije / Foto: Tina Dokl

dr. Dolničar. Če gre za zgodnjo sorto, napadeno s plesnijo, svetuje uporabo desikanta, ponavadi reglona. Po desikaciji naj z izkopom gomoljev počakajo 14 dni, da spore, ki jih je dež spral v tla in okužijo gomolje, propadejo. »Če gomolje izkopljejo takoj po okužbi nasada s plesnijo, so ti sicer ob izkopu še lahko lepi, a že kmalu začnejo gniti ali rjaveti. Za pozne nasade naj bo zaščita čim boljše. V času bujne rasti cime uporabimo lokosistemične fungicide in ne kontaktne, da zaščitijo tudi novonastale dele rastline, sicer pride do okužbe.«

S črno nogo vse več težav

Vedno več problemov je z bakterijsko boleznijo črna noga, s katero se v Evropi soočajo že dlje časa, k nam pa je prišla z zakasnitvijo.

»Pri nekaterih pridelovalcih krompir sploh ni vzniknil. Nekje se je okužba pokazala že ob nakupu semena, gomolji so bili gnili, kar je tipično pri črni nogi. So pa bakterije na gomolju tudi v latentni obliki, kar pomeni, da je ob saditvi semenski krompir lep, ob zadostni količini vlage pa nato začnejo bakterije napadati krompir, ga okužijo in gomolji zginejo. V zadnjih letih je črna noga v Sloveniji že kar stalnica, prej smo jo imeli samo iz uvoženega semena, sedaj pa se je že udomačila v naših njivah in izjemno namočena zemlja je bila idealna za njeno širitev,« je povedal dr. Dolničar.

Velike količine dežja in ugodne temperature pa so povzročile tudi hitro rast in pokanje gomoljev, celo tistih sort, pri katerih to ni običajno, denimo adora. »Marsikje prihaja do močnega

pokanja. Krompir prehitro nabira vodo v gomoljih, zato kožica počni, kar privede do zelo razpokanih in razcvetelih gomoljev,« je razložil.

Krompirjevi nasadi na Gorenjskem so po Dolničarjevi oceni solidni, »je pa praktično povsod prisotna krompirjeva plesen, marsikje pa tudi črna noga, odvisno od semena«. Vreme je bilo tudi v tem tednu ugodno za širjenje krompirjeve plesni, ki jo ustavijo temperature nad trideset stopinj Celzija, takrat pa je večji problem črna listna pegavost. Kakšna bo torej letošnja krompirjeva letina? »Težko rečem. Zagotovo bodo pridelovalci imeli problem do spravila zaradi plesni. Število gomoljev je solidno, tako da bi lahko bila letna solidna, če bodo uspeli obdržati cimo zeleno in ne bo hujših okužb s plesnijo,« meni dr. Dolničar.

Semenarna vabi na Ptuj

Ptuj – Semenarna Ljubljana vabi na dneva odprtih vrat v Seleksijsko-poskusni center na Ptuj (Ob Dravi 5a), ki bosta v petek in soboto, 6. in 7. julija. Organizirani ogledi bodo ob 10. in 17. uri. Z obiskovalci centra, ki deluje že trideset let, bodo strokovnjaki Semenarne Majda Veis, Barbara Lončar-Vrhovec in Darko Vernik. Na ogled bo več kot tisoč vzorcev, med njimi vse vrtnine, cvetlice in zelišča, vzgojeni iz semena, ki je na voljo v semenskih vrečicah Semenarne. Poudarek bo na avtohtonih in udomačenih sortah. Predstavili bodo tudi zelišča in medovite rastline, ki so nepogrešljive na vrtovih ali balkonih in okenskih policah. Manjkale ne bodo niti eksotične rastline, značilne za različne predele sveta. Možen bo tudi ogled različnih parkovnih trat, posevkov krmnih trav in travno-deteljnih mešanic ter ostalih krmnih poljščin, poskusnega polja ozimnih in jarih žit ter sortnega poskusa krompirja. Za nasvete bo na voljo tudi Miša Pušenjak, specialistka za zelenjadarstvo in okrasne rastline s KGZ Maribor. Vstop bo prost.

Že osemnajsti Dan polja

Tudi letos si je bilo možno ogledati poskusna polja z ozimnimi žiti, krompirjem in koruzo, ki uspevajo na Poličarjevi kmetiji na Polici pri Naklem.

ANA ŠUBIC

Naklo – Ena vodilnih semenarskih hiš pri nas RWA Slovenija – Agrosaat je v sodelovanju s Kmetijsko-gozdarskim zavodom (KGZ) Kranj minuli petek na Poličarjevi kmetiji na Polici pri Naklem pripravila tradicionalni Dan polja. Dež je sicer nekoliko okrnil obisk,

so si pa navzoči poljedelci in živinorejci kljub temu z zanimanjem ogledali najboljše poskusno polje na Gorenjskem s krompirjem, koruzo in žiti iz programa Agrosaat. »V poskusu so že tradicionalno trije sklopi poljščin. Zahvala gre Viktorju in Andreji Jagodic s Poličarjeve kmetije, s katero sodelujemo že osemnajst let,«

je poudaril mag. Jože Mohar iz RWA Slovenija.

»Pri žitih so najbolj aktualni ječmeni in tritikala, ki se na Gorenjskem pridelujejo v glavnini,« je pojasnil. Najbolj prodajani ječmen v Sloveniji je sandra; v zadnjih letih prodajo več kot osemsto ton semena. Za gorenjske pridelovalce postaja vse bolj zanimiva sorta azrah,

večredni ječmen z visoko slamo, debelim zrnjem in dobro odpornostjo na bolezni. V poskusu sta tudi novi sorti tritikale, ki sta bili lani že na trgu. »Riparo je za odtenek nižja od sorte mungis, ki je zelo odporna proti kaljenju zrnja na klasu. Obe sta zelo rodni,« je razložil Mohar. Poleg dveh novih sort pšenice so obiskovalci videli tudi sorto izalco, ki so jo na trg začeli uvajati namesto sorte renan, ki je bila v preteklosti standard za pridelavo krušne pšenice. »Izalco je malo zgodnejši od renana in po kakovostnih kriterijih, če govorimo o moki za peko kruha ali mlevsko industrijo, boljši. Primeren je za kmetije, kjer del pšenice porabijo za peko kruha, del pa pokrmijo,« je razložil.

Žetev ozimnih žit je pred vrati, kot kaže, bo povprečna, je dejala Marija Kalan s KGZ Kranj. Na pšenicah in tritikalah so letos izrazite težave s fuzariozami, zato je pridelovalcem svetovala, naj bodo pred žetvijo pozorni, da bo zrnje res suho, da ne bi prišlo do razvoja strupenih mikotoksinov.

Obiskovalci so se seznanili tudi s poskusom s koruzo,

poudarek je bil na silažnih hibridih LGAN. Vremenski pogoji so bili doslej za pridelovalce koruze dokaj ugodni in so jo uspeli posejati pravočasno, je povedala Kalanova. Letos so imeli nekaj več težav s sovkami, ki so se zaradi visokih temperatur zelo hitro izlegle in delale večje škode. »Plevele smo zatrli dokaj dobro, se je pa letos že 14 dni prej kot sicer začel pojavljati koruzni hrošč. Pričakujem, da bodo populacije lahko kar velike,« meni Kalanova.

Med šestimi sortami v krompirjevem nasadu so tri slovenske. »Najzgodnejši KIS slavnik postaja poleg poznejše sorte KIS sora nosilna slovenska sorta. Interes za slavnik je tudi v tujini in ima potencial, da postane evropska sorta,« meni Mohar. Omenil je tudi slovenskega križanca, ki je v preizkušnji za poznejšo sorto z rumenim mesom in rumeno kožico, kar je bolj redkost pri slovenskih poznejših sortah. V poskusu imajo sicer tudi avstrijsko sorto meireska, ki naj bi bila alternativa desireju, medtem ko naj bi bila nemška sorta bernina, ki so jo začeli tržiti letos, alternativa concordii.



Na Polici pri Naklem so pripravili že osemnajsti Dan polja. / Foto: Tina Dokl

Socialna, a tudi tržna podjetja

Število socialnih podjetij se je v Sloveniji od leta 2015 povečalo skoraj za štirikrat, z novelo zakona o socialnem podjetništvu pa želijo še pospešiti njihovo nastajanje.

SIMON ŠUBIC

Kranj – Socialno podjetništvo v Evropi prispeva že približno deset odstotkov k BDP, medtem ko je v Sloveniji ta delež še zelo pičel. A tudi v Sloveniji socialno podjetništvo pridobiva veljavo, ima velik razvojni potencial in odpira možnosti za razvoj novih delovnih mest, ugotavljajo na Regionalni razvojni agenciji Gorenjske, BSC Kranj, ki je pred dnevi v okviru projekta Social Seeds in dnevov socialne ekonomije na Gorenjskem v prostorih kranjske Kovačnice pripravila posvet regijski posvet o socialni ekonomiji, izzivih in priložnostih. Na njem je državna sekretarka za ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo Mojca Štepic predstavila tudi letos sprejeto novelo zakona o socialnem podjetništvu in nekatere ukrepe, ki jih na tem področju izvaja ali še pripravlja gospodarsko ministrstvo.

O velikem razvojnem potencialu socialnega podjetništva in širše socialne ekonomije pravi, da



Državna sekretarka Mojca Štepic / Foto: Simon Šubic

je vlada v odhajanju to področje postavila v vrh svojih kapacitet, je poudarila Štepicova in dodala, da se je od leta 2015 do danes število socialnih podjetij v Sloveniji povečalo z začetnih 67 na okoli 250 danes (za 380 odstotkov), od tega jih je na Gorenjskem sedem. Cilj novele zakona o socialnem podjetništvu je po besedah državne sekretarke nadaljnje povečanje števila socialnih podjetij in delovnih mest, ki jih ustvarjajo, odprava administrativnih

ovir za pridobitev in ohranitev statusa socialnega podjetja, pa tudi okrepitev tržne naravnosti socialnih podjetij. Obenem želijo poudariti tudi razliko med socialnimi in klasičnimi podjetji, ki je predvsem v družbenem učinku. Med ključne zakonske spremembe zagotovo sodi odprava razlikovanja med socialnimi podjetji tipa A, ki so izvajala dejavnosti, ki so zagotavljale pozitivne družbene učinke, in tipa B, ki so zaposlovala

ranljive ciljne skupine. Socialna podjetja tako zdaj pozitivne družbene učinke zagotavljajo ali iz naslova poslovne dejavnosti (kjer ni več omejitev) ali iz naslova zaposlovanja težje zaposljivih oseb. Status socialnega podjetja lahko odslej pridobijo tudi invalidska podjetja in zaposlitveni centri. Po novem pa socialna podjetja ne morejo več razdeliti dobička, ampak ga morajo nameniti za nadaljnji razvoj, obenem višina plač zaposlenih ni več omejena.

Gospodarsko ministrstvo v tej finančni perspektivi načrtuje več ukrepov v podporo socialnega podjetništva, nekateri od njih se že izvajajo. Tako je bilo med drugimi že razpisanih 3,6 milijona evrov od skupno šestih milijonov, ki so na voljo za podporo zagonskim socialnim podjetjem. Kmalu bo objavljen razpis mentorske sheme za socialna podjetja, kjer je prav tako na voljo šest milijonov evrov, od tega tri milijone evrov do leta 2020, ko bo za regijske mreže namenjenih 1,3 milijona evrov.

Avstrijska nadvlada v Lipu Bohinj

Skupina Hasslacher je minuli konec tedna prevzela stoo odstotno lastništvo podjetja Lip Bohinj.

ANDRAŽ SODJA

Bohinjska Bistrica – Avstrijska skupina Hasslacher je 22. junija nadgradila dolgoletno strateško sodelovanje s proizvodnim podjetjem opažnih plošč Lip Bohinj, in sicer s stoo odstotnim prevzemom lastništva podjetja. Kot so sporočili iz podjetja, s prevzemom tržnega deleža postavljajo pomemben vzgled za nadaljnji razvoj lesne industrije v Bohinjski Bistrici. »S širitvijo in razvojem lokacije želimo odpreti vrata in zgraditi tržne aktivnosti tudi v Jugovzhodni Evropi,« je komentiral Christoph Kulterer, direktor skupine Hasslacher. Kot je še dodal direktor Lipa Bled Alojz Burja, so se v desetih letih sodelovanja zelo dobro spoznali. »Sedaj je nastopil čas za nov razvoj. Lip Bled ne more investirati na dveh straneh. Želimo se jasno

usmeriti na področje notranjih vrat in tam tudi investirati,« je dejal Burja.

Lip Bohinj v glavnem izdeluje opažne plošče v tovarni v Bohinjski Bistrici. Letna količina znaša 1,5 milijona kvadratnih metrov opažnih plošč, žaga ima letno zmogljivost osemdeset tisoč kubičnih metrov, zaposlujejo pa okoli 230 delavcev. Podjetje pa je bilo tudi finančno uspešno, saj je v lanskem letu zabeležilo 1,3 milijona evrov dobička po nerevidiranih podatkih pred upoštevanjem davkov. Prodajo so povečali na skoraj 21 milijonov evrov. S temi rezultati so četrtri največji prodajalec opažnih plošč v Evropi in svetu. Pred časom pa je Hasslacher predstavil tudi obsežne načrte za vlaganje v obrat, vredno okoli deset milijonov evrov. Koliko je stal prevzem preostalih 25 odstotkov Lipa Bohinj, za zdaj ni znano.

Skupaj lahko iztržijo največ

Poziv malim delničarjem, ki si lastijo četrtino kranjskega Lona, da oblikujejo skupen sveženj delnic, s katerim naj bi lažje iztržili čim višjo ceno za delnico.

SIMON ŠUBIC

Kranj – V Vseslovenskem združenju malih delničarjev (VZMD) pozivajo male delničarje kranjskega Lona, ki je v fazi preimenovanja iz hranilnice v banko, k oblikovanju skupnega svežnja delnic, saj lahko na ta način v zdajšnjem boju za prevlado v lastništvu kranjske družbe dosežejo precej več kot vsak zase. Strokovni sodelavci VZMD so namreč prepričani, da poštena vrednost delnice znaša precej več, kot je po trenutnem tečaju na večstranskem sistemu trgovanja SI ENTER Ljubljanske borze, ki se je od leta 2017 gibala od štirideset evrov do trenutnih 105 evrov, medtem ko sta bili dve lanski dokapitalizaciji izvedeni po ceni 99 evrov za delnico, v maja končani dokapitalizaciji pa je bila emisijska cena postavljena pri 105 evrih za delnico. »Po ravnomar zaključeni dokapitalizaciji je največji delničar Lona (15,84-odstotni) postala švicarska družba Kylin Prime Group AG. Za povrh naj



Mali delničarji bi radi iz trenutnega boja za lastništvo prevlado v kranjskem Lonu iztržili čim več. / Foto: Gorazd Kavčič

bi bil – po poročanju medijev – novi lastnik za odkup delnic dogovorjen tudi z nekaterimi aktualnimi lastniki, tako da bi lahko dosegel celo polovični delež družbe,« pojasnjujejo v VZMD. Kot smo že poročali, je podjetje Siri Investicije, ki ima v lasti desetine Lona in je del skupine delničarjev pod vodstvom Sergeja Racmana, sicer vložilo tožbo na ničnost vpisa dokapitalizacije in začasno odredbo za prepoved vpisa novih delnic v Klirinško depotno družbo

(KDD), ker so prepričani, da je bila dokapitalizacija izvedena nezakonito.

VZMD je 330 malim delničarjem, ki imajo v lasti približno 25-odstotni delež Lona, pred kratkim poslal pismo, v katerem je opozoril na nekatera relevantna dejstva in povabil k podpisu Delničarskega sporazuma oz. prenosu njihovih delnic v shemo Delniška opora, s čimer bodo omogočili, da se bo VZMD tudi v njihovem imenu lahko pogajal ter dosegel

prodajo delnic po poštenu oz. čim višji ceni. Čim višji iztržek od prodaje delnic je namreč po njihovem mnenju možno doseči tudi z oblikovanjem skupnega svežnja delnic malih delničarjev ter s pogajanjem z večjimi lastniki oz. interesenti ali pa z morebitno zahtevo za izstop iz družbe oz. določitev poštene denarne odpravnine tudi v primeru iztisnitve.

»Na naše povabilo k vstopu v shemo Delniška opora oz. pridružitvi Delničarskemu sporazumu se je doslej preko telefona odzvalo približno petdeset delničarjev, na odvetniški fiduciarni račun Delniške opore pa je bilo doslej skupno prenesenih 664 delnic LONR, kar je 0,57 odstotka vseh delnic. Glede na izkazan interes v VZMD pričakujemo še izdatno število naknadnih prenosov. Ocenjujemo, da bi se lahko število delnic na fiduciarnem računu Opore v kratkem podvojilo,« je za Gorenjski glas pojasnil Matevž Tratar, generalni sekretar VZMD.

Prenavljajo eDavke

Najprej grafična prenova, nato mobilna aplikacija

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Kranj – Finančna uprava Republike Slovenije se je lotila obsežne prenove eDavkov. Začenja se 8. julija z grafično prenovo in prenovljenno strukturo strani (edavki.durs.si). Do informacij bodo zavezanci po novem dostopali prek nove sheme opisa storitev: na enem mestu bodo imeli opis storitve, ki jih bo vodila do oddaje obrazca. Zaradi tega bodo s spletne strani postopoma umikali obrazce.

Do konca leta se bo prenova eDavkov nadaljevala. Fizičnim osebam bo takrat na voljo mobilna aplikacija eDavki, ki bom med drugim ponujala tudi personaliziran

koledarček, prek katerega bodo zavezanci prejeli obvestila o svojih konkretnih obveznostih in pravicah (na primer obvestilo o izteku roka plačila davka). Naslednje leto pa bodo začeli tehnično nadgrajevati sistem eDavkov, pri čemer bodo postopoma uvajali številne poenostavitve, ki bodo zavezancem olajšale uporabo sistema. Med drugim načrtujejo storitev za spletno prijavo in e-podpis SI-PASS, na podlagi katerega bodo lahko sistem nemoteno uporabljali vsi davčni zavezanci, ne glede na to, kakšen računalnik ali operacijski sistem uporabljajo.

Davčni zavezanci eDavke uporabljajo že od leta 2003.

Dobiček bo ostal nerazporejen

Ljubljana – Ta teden je potekala skupščina delničarjev NLB, na kateri je pravice države kot edinega delničarja banke zastopal Slovenski državni holding (SDH). Skupščina se je seznanila z letnim poročilom za leto 2017 in odločila o uporabi bilančnega dobička, upravi in nadzornemu svetu NLB pa podelila razrešnico za poslovno leto 2017. Bilančni dobiček NLB, ugotovljen na dan 31. december 2017, znaša 270 milijonov evrov in vključuje tudi čisti dobiček poslovnega leta 2017 v višini 189 milijonov. Skupščina je odločila, da bilančni dobiček v celotni višini ostane nerazporejen ter predstavlja preneseni dobiček. Skupščina se je seznanila tudi z letnim poročilom Centra notranje revizije za leto 2017 in za revizorja NLB za poslovna leta 2018, 2019, 2020, 2021 in 2022 imenovala revizijsko družbo Ernst & Young iz Ljubljane.

Prešernov kip spet obarvali rožnato

Kip dr. Franceta Prešerna v Prešernovem gaju v Kranju so v noči na torek že drugič v dveh letih pobarvali rožnato. Včeraj so ga očistili.



Prešernov kip v Prešernovem gaju v Kranju so rožnato najverjetneje obarvali v noči na torek. / Foto: Simon Šubic

SIMON ŠUBIC

Kranj – Podobno kot pred skoraj natanko dvema letoma so neznani vandali v začetku tedna v rožnato pobarvali doprsni kip na nagrobnem spomeniku pesniku dr. Francetu Prešernu v spominskem parku Prešernov gaj v Kranju. »Vandalizem se je ponovil v enaki obliki kot leta 2016 ob tem času. Čiščenje kipa smo naročili koncesionarju, ki ureja zelene površine na območju občine, podjetju Flora, ki je strokovno očistilo kip že pred dvema letoma,« je sporočila Mendi Kokot iz mestne službe za komuniciranje. Po naših podatkih so čiščenje kipa izvedli včeraj.

Kip Franceta Prešerna v Prešernovem gaju so v

rožnato obarvali tudi konec junija 2016. Tedaj so po čiščenju kip zaščitili s čebeljim voskom, ki na površini ustvari zaščitni sloj. »Javne spomenike je pred vandalizmom zelo težko zaščititi, še najbolj pomaga primerna vzgoja in ozaveščenost mladih,« je ob tem povedal vodja kranjske območne enote Zavoda za varstvo kulturne dediščine Miloš Ekar.

Prešernov gaj je sicer opuščeno staro kranjsko pokopališče, ki so ga leta 1951 preuredili v spominski park. Nagrobni spomenik pesniku dr. Francetu Prešernu so postavili leta 1852. Pobudo zanj je dal dr. Janez Bleiweis, prispevke za njegovo postavitev pa so zbirali po vseh tedanjih slovenskih deželah.

Prevara s telefonskimi klici

Kranj – Eden od slovenskih telekomunikacijskih operaterjev je policijo ta teden obvestil o pojavu t. i. wangiri klicev. Gre za klic, ki ga prejme uporabnik mobilnega telefona in se takoj po prvem zvonjenju prekine. Uporabnik mobilnega telefona misleč, da gre za običajen zgrešen klic, pokliče nazaj, s tem pa se vzpostavi mednarodni klic, ki se obračuna po mednarodni tarifi. Klici so bili iz mednarodnega telefonskega sistema in aplikacije Viber usmerjeni na končnega uporabnika slovenskega mobilnega omrežja, so pojasnili na policiji, ki uporabnikom vseh mobilnih omrežij svetujejo, da v primeru zgrešenega klica preverijo, ali jim je številka znana, preden klic vrnejo. Če gre za daljšo številko iz mednarodnega telefonskega sistema, svetujejo skrajno previdnost pri vračanju klicev.

Zagorelo v dimniški tuljavi

Kamnik – V torek okoli 23. ure je prišlo do dimniškega požara v gostinskem lokalu na Maistrovi ulici v Kamniku. Posredovali so kamniški prostovoljni gasilci, ki so požar pogasili, odstranili kovinsko dimniško tuljavo in preventivno pregledali ostrešje objekta. Policisti nadaljujejo zbiranje obvestil tudi v smeri sumov kaznivega dejanja povzročitve splošne nevarnosti. V dogodku ni bil nihče poškodovan, nastalo pa je za okoli 3500 evrov materialne škode.

V cerkvi ukradla denar

Kamnik – V cerkvi v okolici Kamnika sta v torek zvečer 49-letni možki in 29-letna ženska ukradla denar, nato pa zbežala s kraja. Policisti so oba izsledili v bližini cerkve in ju prijeli. Zasegli so jima tudi odtujeni denar. Po vseh zbranih obvestilih bodo zoper oba podali kazensko ovadbo.

Trinajstim našli začasno namestitev

◀ 1. stran

Podobne skrbi ima tudi Shiqirije Ahmetaj, ki z družino živi v prvem nadstropju, zdaj pa so jih ravno tako preselili v dijaški dom. »Pravijo, da bomo tam verjetno morali ostati tri tedne ali celo dlje. Saj so lepo poskrbeli za nas, a to je predolgo, radi bi se čim prej vrnili v svoje stanovanje. Zanima pa me samo, kdo nam bo povrnil vso škodo, saj mi nismo krivi za požar,« je bila vidno razburjena.

Zaskrbljena zaradi nastale škode in potrebne sanacije je bila v sredo tudi Darinka Ceciќ Ovijač, lastnica frizerskega salona v pritličju stanovanjskega bloka, ki je bil v požaru tako kot bližnja pekarna zelo poškodovan. »Škoda je velika. Salon imamo sicer zavarovan, ravno zdaj iz zavarovalnice popisujejo škodo. Deset let imam že tu frizerski salon in čim prej bi ga radi spet odprli,« je povedala Darinka, ki je za požar izvedela šele v torek zjutraj, ko je prišla na delo. »Bila sem povsem šokirana, ko so mi povedali, da je gorrel tudi naš salon. Nihče me o tem ni prej obvestil,« je pojasnila.

Postopki za sanacijo stanovanj sicer že potekajo, upravnik stavbe Domplan je za naslednji teden tudi napovedal sestanek glede sanacije skupnih površin, predvsem strehe in fasade. Tedaj



Policija tega ni potrdila, a šušlja se, da so v torek ponoči zaradi vandalizma najprej zagoreli motorji pred stanovanjskim blokom. / Foto: Simon Šubic

bodo prizadetim lastnikom ponudili tudi storitev čiščenja njihovih stanovanj, je pojasnil Govekar.

Na Policijski upravi Kranj so pojasnili, da okoliščine, ugotovljene na ogledu kriminalistične komisije, kažejo, da je v torek zjutraj okoli 2.45 zagorelo izven stanovanjskega bloka, ogenj pa se je potem prek zunanjege dela stavbe razširil še na višji, stanovanjski del. »Iz objekta je bilo najprej evakuiranih okoli petdeset ljudi, kasneje še več, skupno okoli 120. Zaradi vdihavanja dima so reševalci trem osebam na kraju nudili prvo pomoč, eni oseb pa zaradi nezaužitja predpisanih zdravil. Ogenj je poškodoval tri

poslovne prostore, stanovanja na južni strani bloka v prvem in drugem nadstropju, ostrešje nad poslovnimi prostori, osebni avtomobil, dve motorni kolesi in eno kolo z motorjem. Več stanovanj je bilo tudi onesnaženih z dimom,« je razložil Janez Šuštar s PU Kranj. Po prvih ocenah policije je v požaru nastalo za najmanj petdeset tisoč evrov škode. Policija o tem ne govori, a neuradno se govori, da so najprej zagoreli motorji, ki so bili parkirani pred blokom, domneva pa se tudi, da bi jih lahko nekdo celo namerno zažgal.

Na gasilski intervenciji, ki jo je vodil Primož Šifrer iz Gasilske reševalne

službe Kranj, je sodelovalo skupno petdeset poklicnih in prostovoljnih gasilcev iz PGD Kranj Primskovo, Britof in Kokrica, katerih del je policistom pomagal tudi pri evakuaciji stanovalcev. Poveljnik kranjskih poklicnih gasilcev Andraž Šifrer je pojasnil, da samo gašenje ni bilo zahtevno, precej več dela pa so imeli gasilci z evakuacijo, saj je večina stanovalcev spala, mnogi pa so po odhodu iz stanovanja zaklenili vhodna vrata. »Zato smo morali vlomiti v približno polovico stanovanj, ko smo preverjali, da ni morda v katerem ostala še kakšna oseba,« je razložil. Gasilci so potrebovali tudi več ur, da so po pogasitvi požara stanovanjski blok še temeljito prezračili.

Vodja Regijskega centra za obveščanje Kranj Boštjan Poklukar pa je pojasnil, da so zaradi požara v nekaj minutah prejeli okoli trideset telefonskih klicev. »Zares moram pohvaliti dobro izvedbo intervencije, ki je potekala skladno z načrtom in protokolom ob takih požarih. Vodja intervencije Primož Šifrer jo je vodil zelo profesionalno, prav tako usklajeno pa so delovale vse prisotne službe – od gasilcev, policistov in reševalcev nujne medicinske pomoči do Civilne zaščite ter delavcev Domplana kot upravnika stavbe in Elektra Gorenjska,« je še ocenil.

Ne bodite žrtev direktorskih prevar

Policija svari podjetja in organizacije pred novo nevarnostjo t. i. direktorskih prevar, ki jih izvajajo spletni goljufi.

SIMON ŠUBIC

Kranj – Goljufi direktorske prevare izvršijo tako, da običajno računovodstvu družbe v imenu direktorja pošljejo elektronsko sporočilo oz. navodilo o nakazilu od deset do štirideset tisoč evrov na transakcijski račun v tujini. Gre za lažna sporočila, zato ne nasedajte goljufom, opozarja policija. Zadnji mesec so se namreč v Sloveniji tovrstne goljufije spet pojavile, nekaj jih je tudi uspelo, zato so bile nekatere družbe finančno oškodovane. Na Gorenjskem primera takšnih spletnih prevar v zadnjem obdobju niso zabeležili.

Policija pojasnjuje, da storilci direktorskih prevar prek

javno dostopnih podatkov, objavljenih na spletu, poišče družbo ali organizacijo, nato pa najpogosteje na elektronski predal tajništva ali računovodstva pošljejo lažno sporočilo. V sporočilu se predstavijo kot direktor družbe, pri čemer prejemnika poskušajo prepričati, naj opravi nakazilo denarja na določen transakcijski račun v tujini. Prav tako naprošajo za preverjanje trenutnega stanja finančnih sredstev na računu družbe in možnosti takojšnjega plačila, pri čemer posredujejo vse potrebne podatke prejemnika nakazila. Največkrat gre za transakcijski račun fizične ali pravne osebe v Veliki Britaniji, Španiji, Turčiji ali na Slovaškem.

Imetniki teh bančnih računov so t. i. denarne mule, ki nakazani znesek praviloma takoj dvignejo in po drugi denarni poti, navadno z nakazilom prek plačilnega sistema Western Union, prenakažejo goljufom, določen znesek pa obdržijo kot provizijo za opravljeno storitev. Ti plačilni sistemi ne omogočajo popolnega sledenja denarnim transakcijam, zato je lahko sled za denarjem izgubljena, razlagajo na policiji in opozarjajo vse družbe in organizacije, naj bodo pozorne na morebitna tovrstna elektronska sporočila, predvsem kadar gre za sumljiva naročila za izvedbo takojšnjih plačil v tujino in osebam, s katerimi družba do sedaj ni poslovala.

Ob prejetju sumljivega elektronskega sporočila o nakazilu denarja policisti svetujejo, da preverite elektronski naslov pošiljatelja, ki je običajno podoben direktorjevemu. Preverite tudi IP-naslov pošiljatelja, saj je pri ogledu zaglavja (t. i. header) elektronske pošte običajno razvidno, da IP prihaja iz tujine. Pristnost vsebine elektronske pošte preverite pri odgovornih osebah oziroma ugotovite, ali sploh obstaja podlaga za tovrstno nakazilo pri odgovornih osebah.

Če vseeno postanete žrtev tovrstne goljufive transakcije, policija predlaga, da o tem takoj obvestite banko, s katero poslujete, in zadevo prijavite na najbližji policijski postaji.

GG +

AKTUALNO
POGOVOR
ZANIMIVOSTI
NA ROBU
RAZGLLED

Otroke pridobiš z iskrenostjo

Prejemnik letošnje nagrade sončnica na rami je »superknjižničar« Andrej Jalen, ki veselje do branja med mladimi širi v Knjižnici Blaža Kumerdeja na Bledu, enoti Knjižnice Antona Tomaža Linhartaradovljica.

MATEJA RANT

»Ste vedeli, da superjunaki zares obstajajo? Na Gorenjskem imamo superknjižničarja. Kako ga spoznate? Po kovčku s pravljicami, velikem srcu in glavi, polni različnih idej,« so v utemeljivni nagrade zapisali v Kulturno-umetniškem društvu (KUD) Sodobnost International, ki podeljuje nagrado sončnica na rami za spodbujanje veselja do branja med mladimi. Andrej Jalen ljubezen do knjig in branja med blejske otroke ter njihove starše in stare starše širi že več kot šest let. Veseli ga, da so ga nagradili za tisto, kar počne z največjim veseljem.

V svet knjig se trudi mlade privabiti prek najrazličnejših delavnic, dogodkov in projektov, ki jih vodi v knjižnici. »Poznajo ga otroci iz okoliških vrtcev in osnovnih šol, poznajo ga blizu in daleč, poznajo ga mladostniki – pa tudi babice in dedki,« so

poudarili v KUD Sodobnost International in dodali, da v primeru, če ga ni v knjižnici, morda pripoveduje zgodbe in otroke seznanja s knjižničarsko dejavnostjo na različnih festivalih in prireditvah oziroma sodeluje na konferencah o branju in pismenosti. Že devet let sodeluje tudi pri mednarodnem projektu Noč z Andersenom, ki je namenjen širjenju bralne kulture in povezovanju knjižnic po vsem svetu. Največji pečat, so prepričani v KUD Sodobnost, pa je na sinologu in sociologu kulture, bibliotekarju in pedagogu pustil

»Ni treba, da otroci berejo samo zahtevne debele knjige, branje jim je treba približati kot nekaj prijetnega. Če imajo radi šport, lahko recimo vzamejo v roke biografijo kakšnega športnika.«

poseben projekt Zmoremo – čez ovire do oviranih. S tem projektom, pri katerem je na območju občin Bled, Bohinj, Gorje in Radovljica sodelovalo že več kot 1200 otrok, polnočutnim otrokom in njihovim učiteljem približuje svet slepih in slabovidnih.

Čeprav se na prvi pogled zdi, da je otroke v času televizije in drugih elektronskih medijev težko navdušiti za branje, Jalen ponudi povsem enostaven recept: »Najpomembnejša je iskrenost; z njimi je treba ravnati kot odrasel z odraslimi, potem te vzamejo za svojega. In tako pridobiš njihovo pozornost in tudi zaupanje.« Svet knjig jim skuša približati prek pravljicnih uric, ki potekajo ne samo v knjižnici, ampak se s pravljicnim kovčkom odpravi tudi na teren. V kovčku je mogoče najti najrazličnejše pravljicne junake v podobi ročnih in naprstnih lutk, ki jih otroci tudi sami vzamejo v roke in se v svoji domišljiji prestavijo v svet pravljic. »Prek tega se odprejo tudi tisti otroci, ki sicer niso najbolj spretni pri izražanju,« poudarja Jalen in dodaja, da tako spodbujajo njihovo domišljijo, saj v pravljice otroci radi dodajo tudi kaj svojega. »Rdeči kapici recimo še zeleno kapico. Zakaj pa ne? V pravljici je vse mogoče.« Najmlajšim so na voljo štirje pravljicni kovčki – čebelica, pikapolonica, potniki in tigrček. V njih je poleg kompleta ročnih lutk in pravljic mogoče

najti tudi namige, kako pobegniti v pravljicni svet. Malce starejši otroci pa se lahko na ta način podajo v pravljice o treh prašičkih, Pepelki, Rdeči kapici, Petru Panu in žabjem kralju.

Jalen priznava, da ga najbolj veseli prav delo z najmlajšimi, saj verjame, da večkrat ko jim ponoviš kakšno stvar, bolj jo bodo vzeli za svojo – in tako jih je tudi lažje spodbuditi k branju knjig. »Ni treba, da berejo samo zahtevne debele knjige, branje jim je treba približati kot nekaj prijetnega. Če imajo radi šport, lahko recimo vzamejo v roke biografijo kakšnega športnika.« K branju otroke spodbujajo tudi s projektom Vesolje zakladov, v okviru katerega zbirajo žige za vsako izposojeno knjigo. »Vsaj sedemkrat morajo priti v knjižnico in vsakič, ko si izposodijo vsaj eno knjigo, dobijo štampiljko. Po sedmih zbranih žigih jih čaka nagrada, pravljicna čokolada s posebno sestavino – pravljicnim prahom iz naše knjižnice.« Verjame, da tako vzgajajo bralce za vse življenje. Poleti otroke k branju spodbujajo s projektom Poletavci – poletni bralci. V času poletnih počitnic se lahko pridružijo skupini poletnih bralcev tako, da trideset dni vsak dan pol ure bere. Da lažje izbirajo med gradivom, ki jim je na voljo, imajo na voljo tudi seznam »naj super knjig« po izboru članov knjižnice. Ta čas je na prvem mestu Harry Potter, sledijo mu Grozni



Andrej Jalen s priznanjem sončnica na rami / Foto: Tina Dokl



S pravljicnimi kovčki otrokom pomagajo pobegniti v svet pravljic. / Foto: Tina Dokl

Gašper, Somrak, Blazno resno o..., Pet prijatelj, Lov na pošasti in Kapitan Gatnik. »Name je v otroštvu največji vtis naredila Rdeča kapica, saj je bila strašljiva in drugačna, a na koncu vendarle

zmaga dobro,« je razkril Jalen in ob tem priznal, da sam ni bil kakšen hud knji-gožer. In katera knjiga mu dela družbo ta čas? Biografija Milene Zupančič, sokraganja in prijateljice, pojasni.



Najbolj ga veseli delo z najmlajšimi. / Foto: Tina Dokl

Pogovor

Častni občan občine Žiri, v kateri je pustil trajen pečat, je postal Bojan Starman. **Stran 18**



Zanimivosti

Zgodovina alpskega smučanja odslej v Alpskem smučarskem muzeju Elan. **Stran 19**



Obletnice

Pol stoletja od smrti žirovskega rojaka, duhovnika in glasbenika Kosta Selaka. **Stran 20**



Od petka do petka



Podpredsednika SMC Milana Brgleza naj bi iz SMC izključili tudi zaradi njegovega soliranja pri iskanju novega predsednika državnega zbora. / Foto: Gorazd Kavčič



Predsednik Rdečega križa Slovenije Dušan Keber je nenadoma odstopil po dveh letih vodenja te organizacije.



Slovenski košarkarji so si z osvojitvijo naslova evropskih prvakov prislužili tudi zlati red za zasluge.

Košarkarji prejeli zlati red

Predsednik Republike Slovenije Borut Pahor je na dan državnosti slovenski košarkarski reprezentanci, aktualnemu evropskemu prvaku, vročil državno odlikovanje – zlati red za zasluge.

SIMON ŠUBIC

Državna proslava ob dnevu državnosti

V ponedeljek smo praznovali dan državnosti. Na državni proslavi na Kongresnem trgu v Ljubljani je slavnostni govornik, predsednik republike Borut Pahor poudaril, da po 27 letih številna upanja in sanje za marsikoga ostajajo zgolj stare skrbi in novi strahovi, a brez lastne države zagotovo ne bi bilo nič bolje. Brez samostojne Slovenije ne bi bilo izgledov za boljšo prihodnost, brez lastne države bi bili odvisni od volje drugih, je dejal in dodal, da »v skladu z našo suvereno voljo pa od ustanovitve svoje države počasi, a trmasto in smelo vendarle obračamo stvari na boljše«. Čeprav nismo rešili vseh problemov, pa smo v dobrega četrto stoletja »iz naroda prerasli v nacijo, iz totalitarizma v demokracijo, iz dežele v neodvisno in samostojno državo, iz države, ki so ji na začetku vsi odrekli diplomatsko priznanje, smo postali enakovredni in enakopravni del mednarodne skupnosti«, je še dejal Pahor in poudaril, da je bila ustanovitev države elementarno pravno dejanje. »Tako kot je bila pravno dejanje ustanovitev Evropske unije. Dokler bo prevladoval duh sprave in dokler se

bomo zavedali naše soodvisnosti znotraj naroda in med narodi v EU, nam nič ne more do živenga,« je še povedal predsednik Pahor.

Pahor bo pogovore opravil prihodnji teden

Predsednik republike Borut Pahor je v sredo na pogovor o postopkih oblikovanja nove vlade povabil predsednika državnega zbora Mateja Tonina. Ob tem je napovedal, da bo, čeprav so se programski pogovori o koalicijah šele začeli, prvi krog pogovorov z vodji poslanskih skupin opravil že v ponedeljek in torek. Če stališča poslanskih skupin tedaj ne bodo dovolj jasna, bo pogovore ponovil še konec prihodnjega tedna. Tonin pa je dejal, da je Pahorja obvestil, da ga je nekaj voditeljev poslanskih skupin prosilo, da morda s pogovori predsednik republike ne bi začel prehitro in bi imeli lahko dovolj časa za posvetovanje o mandatarju oz. sestavi koalicije. A Pahor z začetkom pogovorov ne bi rad odlašal, saj želi prispevati k temu, da se postopki oblikovanja nove vlade ne bi preveč zavlekli. Če po koncu vseh posvetovanj s poslanskimi skupinami jasnega odgovora na vprašanje o večinski podpori ne bo, bo mandat podelil Janezu Janši, je znova napovedal.

Brgleza izključili iz SMC

V torek je marsikoga presenetila novica, da je izvršni odbor SMC podpredsednika stranke Milana Brgleza izključil iz stranke. Kot razlog za izključitev so navedli nespoštovanje odločitev organov stranke. Brglez, ki je bil na zadnjih volitvah vnovič izvoljen za poslanca in zdaj še ne ve, kako bo nadaljeval politično pot, je prepričan, da je njegova izključitev povsem zrežiran dogodek, postopek pa tudi ni bil izpeljan v skladu s pravili stranke. Vsi očitki na njegov račun so neutemeljeni, je poudaril. Med drugim je navedel, da so ga izključili tudi zato, ker je bil proti sodelovanju SMC z SDS. Vodja poslanske skupine SMC Igor Zorčič je še povedal, da je stališče stranke glede sodelovanja z SDS jasna: »Mi se povezujemo v sredinski ali levo sredinski blok, kakor želite.« Brgleza SMC ne namerava pozvati k vrnitvi mandata, je še razložil.

Keber po dveh letih odstopil

Rdeči križ Slovenije (RKS) je v torek ostal brez predsednika, saj je Dušan Keber po dveh letih vodenja organizacije odstopil, enako pa je storila tudi podpredsednica Zvonka Ješelnik. Keber je v odstopni izjavi med drugim navedel, da svojega znanja in izkušenj ne more uporabljati v prid organizaciji, ki ji je predsedoval. V RKS so poudarili, da so na nedavnem zboru članov RKS predstavniki sprejeli vsa poročila in predlagani program dela v letu 2018 in da so lani opravili vse ključne naloge s področja javnih pooblastil in drugih humanitarnih programov, zato so nad odstopoma Keberja in Ješelnikove toliko bolj presenečeni.

Košarkarjem zlati red za zasluge

Slovenski košarkarski reprezentanci, ki je včeraj v Ljubljani odigrala peto tekmo kvalifikacij za svetovno prvenstvo, je predsednik države Borut Pahor za osvojevano zlato medaljo na lanskem evropskem prvenstvu podelil zlati red za zasluge. Prejeli so ga za izjemen športni dosežek, uveljavljanje Slovenije na svetovnem športnem prizorišču, krepitev nacionalnega ponosa ter navdih ljudem.

Slovinci v zamejstvu (618)

Spomin in opomin s Peršmana

JOŽE KOŠNJEK

med sosedi



Na obnovljeni Peršmanovi domačiji v dolini Lepene nad Železno Kaplo, pod Peco na koroški strani je bilo v nedeljo tradicionalno spominsko srečanje Zveze koroških partizanov in prijateljev protifašističnega odpora iz Koroške in Slovenije. Peršmanovi so bili ena največjih, najbolj trdnih in najbolj zavednih slovenskih družin na Koroškem, ki so stopili na stran upornikov zoper nacizem in zato plačali strašen davek. Vojski udarne čete SS in policisti 13. polka so se 25. aprila 1945 po spopadu s partizani vrnili k Peršmanovim, izropali hišo in postrelili 11 članov Sadvnikov, po domače Peršmanove in bližnje Kogojeve oziroma Čemrove družine. Sadvnikovci in

Kogojevi so umirali v hiši in pred njo, otroci pa v naročju starejših ali skriti pod mizo. Štirje odrasli in sedem otrok. Najmlajšemu od umorjenih je bilo osem mesecev, najstarejši žrtvi pa 77 let. Od skupno šestih so preživeli trije Peršmanovi otroci. Ano, ki je nosila skozi življenje hude duševne in telesne posledice tragedije, sem osebno poznal. Mlajšega, komaj eno leto starega brata so ubili v njenem naročju, njo pa so strelili hudo ranili ... Peršmanovo hišo so v šestdesetih letih obnovili in v njem uredili Muzej Peršman, edini muzej protifašističnega upora in boja na Koroškem. V njem je stalna razstava, ki omogoča tudi sodobne predstavitve protifašističnega upora Slovencev. »Veseli

nas, da je lani obiskalo muzej več kot štiristo mladih, ki so na tem kraju prvič slišali za partizanski upor in boj na Koroškem,« je v nedeljo povedal tajnik Zveze koroških partizanov in predsednik Društva Peršman Andrej Mohar. Muzej je odprt od začetka maja do konca oktobra, mogoči pa so tudi obiski izven odpiralnega časa po predhodnem dogovoru z Zvezo koroških partizanov v Celovcu. Peršman naj bo spomin in opomin, posebno danes, ko fašizem in nacizem v Evropi znova dvigata glave. Na Libuškem polju je kljub ostrejšim ukrepom koroških oblasti in kaznim še naprej največje srečanje ustašev in oboževalcev fašističnega gibanja v Evropi, je dejal na nedeljski svečanosti



Na slovesnosti pri Peršmanu je pel moški pevski zbor Foltej Hartman iz Pliberka pod vodstvom Martina Kušaja. Zbor prepeva že 85 let. Leta 1933 ga je ustanovil Foltej Hartman, ki je bil zaprt v taborišču Dachau, kjer je tudi s pesmijo pomagal Slovincem, da so lažje prenašali trpljenje.

predsednik Zveze koroških partizanov Milan Wutte, sin legendarnega koroškega partizana Janeza Wutteja - Luca. Na spominskem srečanju, ki se ga je udeležil tudi slovenski generalni konzul v Celovcu Milan Predan, so govorili kapelski podžupan Gabriel Hribar, generalni sekretar Zveze združenj borcev za vrednote NOB Slovenije

Aljaž Verhovnik in avstrijski pisatelj Erich Hackl. Za vse je bilo spodbudno sporočilo podžupana Hribarja, da bo roman koroškoslovenske pisateljice Maje Haderlap Angel pozabe v Sloveniji tema za prihodnjo maturo. Marsikdo je samo zaradi tega prišel v Železno Kaplo in v dolino Lepene, kjer je nastala zgodba romana.

Po svetu

Koliko nas bo leta 2050?

Vprašanje v naslovu pravzaprav ni bistveno. Pravo vprašanje je, ali bo človeštvo leta 2050 sploh še gospodar Zemlje in kako se bo na njej živelo? Odprte so vse možnosti, a najprej moramo biti optimisti in si zaupati ...

MIHA NAGLIČ

Okrog deset milijard

Poglejmo najprej, kako je število zemljanov raslo doslej. Prvo milijardo smo dosegli leta 1804, drugo 1927, tretjo 1960, četrto 1974, peto 1987, šesto 1999, sedmo pa 2011. Je torej mogoče že zdaj predvideti, koliko nas bo leta 2050? Demograf Janez Malačič odgovori pritrdilno. »Razlog je v tem, da so demografski procesi togi. Spreminjajo se na dolgi rok, na kratko se morata hitreje spremenijo migracijski procesi, kar pa ne velja za rodnost in smrtnost. Zato so naše projekcije zanesljive, tudi stroka je napredovala in v zadnjih petdesetih letih bistveno izboljšala zanesljivost projekcij. Večina ljudi, ki bo živela leta 2050, je že rojenih. Tudi to je neka vztrajnost, ki vpliva na projekcije. Na svetovni ravni bo število prebivalstva zagotovo še raslo. Nekaj časa je veljalo prepričanje, da bo doseglo svoj maksimum pri devetih milijardah ali malo čez. V zadnjem času je med demografi konsenz, da bo to število večje, okoli deset milijard ali več. V podsaharski Afriki namreč ni tako hitrega demografskega prehoda, kot se je prej predpostavljalo. Jasno je tudi, da bo zaradi nekaterih strukturnih razlogov še v

marsikateri državi prebivalstvo nekaj prihodnjih desetletij hitro naraščalo.« Obratno bo v razvitem svetu, v katerem zdaj živi 1,3 milijarde ljudi in bo to število še upadalo. »Že danes imamo celo vrsto držav, kjer se število prebivalcev zmanjšuje. Nekateri izraziti primeri znotraj EU so Bolgarija, Romunija in Madžarska. V prvih dveh primerih gre za selitve v bogate članice EU. Na Madžarskem pa se kažejo nako-pičena desetletja nizke rodnosti. Do leta 2050 pričakujemo, da se bo prebivalstvo Rusije zmanjšalo za deset milijonov, na Japonskem kar za dvajset milijonov. Madžarska in Japonska sta dober primer tega, da državi nista naklonjeni priseljivanju in zaradi tega prebivalstvo bolj zmanjšujeta, kot bi se to dogajalo v bolj prostih gibanjih.« Ko demograf Malačič pogleda v leto 2050, je kljub vsemu optimist: »Vrsta primerov iz novejših zgodovine kaže, da pretirani strahovi niso bili upravičeni. Živimo v izjemno dinamičnem času, ko so spremembe hitreje, kot so bile kadar koli v zgodovini. Ne mislim na demografske spremembe in znanstvenem področju. Najnovejša spremembe na področju biotehnologije omogočajo poseganje v

človeški genom in njegovo urejanje. Človek se vse bolj igra Boga. Že zdaj spoznavamo, da to ni preprosto. Na tak ali drugačen način je mogoče rezati po dvojni vijačnici, izrezovati dele in vstavljati druge. To je najbolj eklatanten primer, a obstaja še ogromno drugih. V prihodnjih dvajsetih do tridesetih letih bo tretjina zaposlitev takih, ki jih danes sploh še ne poznamo. Če bo družba sposobna ohraniti mir, pričakujem še nadaljevanje trenda napredka in izboljševanja. Kadar je bilo človeštvo vsaj na svetovni ravni sposobno ohraniti mir, je bilo neverjetno inovativno. Še nikoli ni živelo toliko izobraženih ljudi in toliko vrhunskih znanstvenikov. Samo obžalujemo lahko, da ni prej bilo preboja, ki se je nakazoval že v klasičnem grško-rimskem obdobju. Upam, da bodo različni fundamentalizmi ostali ob strani in bo človeštvo lahko v resnici napredovalo. Danes so očitni nastavki, ki to kažejo in omogočajo.« (Vir: MMC RTV SLO) Leta 2050 nas bo torej okrog deset milijard, in če bi živeli po pameti, bi nam lahko bilo lepo. Bo res tako?

Protislovna Evropa

Evropa se po eni strani vse bolj zapira pred nezakonitimi migranti, po drugi pa ji manjka ljudi. Najnižjo

rodnost ima najbolj zaprta Madžarska ...

Drugačni, oglasite se!

»Strah konservativcev pred drugačnimi glasovi ne izvira iz strahu, da umetniki zunaj mainstreama ne bodo nadarjeni, da bodo knjigarne in galerije napolnili s šodrom; izvira iz strahu, da bodo briljantni in izjemni. Konservativci bodo morali požreti dejstvo, da je bil kljub neverjetnemu uspehu britanske umetnosti resničen talent, zanemarjan in spregledan pri tistih, ki vladajo v kulturi. Šole, medije, univerze in kulturni svet so namerno zapirali pred zanimivimi ljudmi. / Dobra novica je, da vladajočo raso grabi strah pred tem, katere glasove bodo morali začeti poslušati. V tem strašnem trenutku brexita, času umika v nacionalizem in paniko, ko se podobne stvari dogajajo povsod po Evropi, je čas, da vsi umetniki spregovorijo – še posebej tisti, katerih glasove smo doslej zanemarjali.« Tako je britanski dramatik, scenarist, režiser in romanopisec Hanif Kureishi (1954) v svoji kolumni v časniku Guardian pozval svoje umetniške kolege, naj se oglašajo v javnih zadevah in tako prispevajo k odprti družbi in demokratičnemu reševanju ključnih vprašanj.



Prizor iz Hong Konga, ki je eno najgosteje naseljenih vlemest na svetu. / Foto: Wikipedia



Prizor iz Mongolije, ki je najredkeje obljudena država na svetu / Foto: Wikipedia



Pisatelj Hanif Kureishi v svojem stanovanju, prenaseljenem s knjigami. Slika je iz let po 1990. / Foto: Wikipedia

Petinšestdeset let Gorenjskega muzeja (22)

Dediščina arheološkega kustodiata Gorenjskega muzeja

DDR. VERENA VIDRIH PERKO

GORENJSKI MUZEJ



Arheološki Kranj je poznan v svetu po najdbah iz Lajha, odkritih konec 19. in na začetku dvajsetega stoletja. Odkopanih je bilo okoli sedemsto grobov z zlatim in srebrnim nakitom, meči, dolgimi noži in orodjem iz časa preseljevanja ljudstev. Žal pa so vse najdbe, ki so postale eden najpomembnejših materialnih virov za poznavanje germanskih ljudstev v šestem stoletju, odšle na Dunaj in v Ljubljano. Kranj je dobil muzej šele leta 1953. Prvi kustos arheolog je postal Andrej Valič, odlični poznavalec arheološke Gorenjske in izkopavalec najdišč, kot so Drulovka, grobišče okrog kranjske farne cerkve s kostnico, Vrtičnik pri

Tupaličah in Ajdna nad Potočki. Andrej Valič se je upokojil leta 1997.

Prelomnico so prinesle stalna razstava Železna nit, odprta leta 2002, in sistematične arheološke raziskave v Kranju. Sledile so številne razstave in vitrine meseca, ki so javnosti odpirale pogled v preteklost s pomočjo novih arheoloških odkritij. V letih od 2004 do 2009 so potekale raziskave na Sejmišču in Savski cesti. Na dan so prišla izjemna odkritja. Posebne, mednarodne pozornosti je bil deležen t. i. grob alemanske kneginje. Najd-be so bile prikazane na razstavi Zlata doba, ki je z velikim uspehom gostovala tudi

v Zagrebu in Beljaku.

Po letih zahtevnih konservatorskih posegov pa prihajajo v Gorenjski muzej tudi preostale najdbe iz Lajha. Prikazali jih bomo na julijski razstavi v sklopu gostujoče dediščine arheološkega nakita iz Beograda, Brežic, Kopra in Tolmina. Z razstavo želimo opozoriti na pomen kulturne dediščine, ki je najbolj pomemben narodov »nakit«. Opomniti želimo tudi samo mesto Kranj na njegovo zlahtno dediščino ter obveze, ki jo ima do nje. Hkrati pa odpiramo tudi pogled na novo družbeno vlogo muzejev. Sodobni muzeji postajajo središča posameznih krajev in povezujejo skupnost s svojim znanjem



Pasna zaponka iz Lajha, 6. stoletje, pozlata, poldragi kamni. Izkopavanja Magelan, 2009 / Foto: Lajlan Jaklič

in delovanjem. Širijo vednost o ljudeh in vlogi kulturne dediščine v njihovem življenju. Evropski parlament je letošnje leto razglasil za leto kulturne

dediščine in jo prepoznal kot temeljni izobraževalni, identitetni in razvojni kapital. In če smo že pri arheologiji, levji časovni delež pripada prav njej!

Pogovor

Ponosni, da so iz Žirov

Bojan Starman

Štirikratnemu županu, dvakratnemu poslancu državnega zbora in uspešnemu gospodarstveniku Bojanu Starmanu so podelili naziv častni občan za prispevek k vzpostavitvi, razvoju, ugledu in uveljavitvi občine Žiri, v kateri je pustil trajen pečat.

MATEJA RANT

S kakšnimi občutki sprejemate čast, ki so vam jo izkazali vaši sokrajani?

»Bil sem kar malo presenečen. Ko sem poslušal, kaj vse sem počel v življenju, skoraj nisem mogel verjeti, toliko je bilo različnih stvari. Ko sem prevzel nalogo župana, je bilo treba vse postaviti na novo. Ves čas sem sledil prepričanju, da se nam ni treba sramovati, da smo Žirovci, ampak moramo biti ponosni, da smo iz Žirov. V skladu s tem pa sem se trudil zagotavljati čim boljše pogoje za kraj.«

Pri naštevanju vaših dosežkov na gospodarskem področju človek dobi občutek, da česarkoli ste se dotaknili, ste spremenili v zlato – v Alpini ste uspešno prebrodili krizo po izgubi jugoslovenskega trga, v Planiki ste v okviru stečaja rešili 1600 delovnih mest, podjetje Jelovica ste potegnili iz rdečih števil ... Kako vam je to uspelo?

»Imel sem občutek za številke oziroma za realnost. Vedno sem hitro ugotovil, kje se dogajajo nepravilnosti, kje "odteka kri" v podjetjih, in ob tem znal poiskati možnosti, da se poveča "dotok krvi" oziroma donosnost podjetja. Vse pa je temeljilo na spoštovanju vseh ljudi, s katerimi sem delal. Vedno sem z vsemi dobro sodeloval in se z vsemi razumel, vsakega sem pozdravil, se z njim pogovoril ... To je zelo pomembno, saj če želiš izpeljati določene stvari, moraš imeti podporo ljudi, in pri tem ne mislim samo peščice, ampak celotnega kolektiva. V Alpini sem na primer za drugi mandat zahteval tajno glasovanje o zaupnici direktorju, čeprav ni bilo potrebe po tem, a tako sem želel preveriti, ali me sprejema večina ljudi. Ko sem dobil praktično sto odstotkov glasov, sem s tem dobil tudi moč, da sem naprej izvajal težke naloge. Nisem pristaš revolucionarnih metod, vedno me je vodila zdrava kmečka pamet, skozi reševanje zahtevnih zadev pa sem postal dober analitik in se naučil hitro znajti v vsakem okolju.«

Kaj je bilo vaše osnovno vodilo, ko ste prevzeli vodenje posameznega podjetja?

»Spontano sem postal krizni menedžer; ko sem uspešno opravil nalogo v Alpini in jo uspel rešiti iz težke situacije, je zame v podjetju postalo

dolgočasno in sem začel iskati nove izzive oziroma so takrat že kar drugi iskali mene. Nič namreč ni bilo načrtovano, rezultati, ki sem jih dosegal, so prinašali nove zaposlitve in naloge.«

Vmes ste zajadrali tudi v politiko, najprej na lokalni, potem še na državni ravni. Kaj vas je zaneslo v te vode?

»Vedno sem naglas kritiziral stvari, ki so se dogajale v naši državi, recimo dogodke okrog lastninjenja, ob tem pa verjamem, da do tega nisi upravičen, če vsaj ne nakažeš rešitev oziroma ne poskušaš česa spremeniti. Zato sem se odločil za odhod v politiko, pri čemer sem se boril predvsem za zagotavljanje dobrih gospodarskih pogojev za hitrejši razvoj. H kandidaturi za župana so me nagovorili, ker sem kot direktor Alpine predstavljal avtoriteto v kraju, a sem takoj dal vedeti, da bom neprofesionalni župan. Dela sem se lotil z veseljem, nisem pa vedel, da bom ostal tako dolgo.«

Tudi po upokojitvi ste ostali dejavni tako v gospodarstvu kot politiki. Veliko zaupanje so vam med drugim izkazali delavci Alpine, ko so vas po prenosu Alpine v last Slovenskega državnega holdinga imenovali za svojega predstavnika v nadzornem svetu podjetja. S čim ste si po vašem zaslužili to zaupanje?

»Takrat so me delavci poklicali in mi povedali, kaj se dogaja v Alpini. Sindikati, ki so vodili to "mini vstajo", so me izbrali, da jih zastopam in strokovno podpiram. Takoj sem videl, da takratni način vodenja pomeni pogreb za podjetje, zato smo združili vse sile, da bi to preprečili. Je bilo pa to povabilo presenečenje, saj sem moral iz Alpine oditi, potem ko me niso več potrdili za direktorja. V ozadju je bilo to, da sem zaposlene prepričeval, naj ne prodajo delnic. S tem sem stopil na žulj tistim, ki so imeli z Alpino drugačne interese. Če bi me upoštevali in bi obveljala moja politika, bi imeli danes enako situacijo kot v Domelu.«

Štirikrat zapored ste bili izvoljeni za nepoklicnega župana. Kako vam je uspelo umiriti strasti med različnimi političnimi interesi in tako zagotoviti celovit razvoj občine?

»Nikoli nisem bil politični ekstremist, znal sem združiti leve in desne ter sprejemati



Bojan Starman / Foto: Tina Dokl

določene kompromisne rešitve, sploh pri proračunu. Za ljubi red in mir smo znali popustiti. Še vedno pa me jezi, ker je politika "minirala" dom za starejše občane. Zemljišče je bilo kupljeno, denar zagotovljen, zakomplciralo pa se je z dovoljenjem, kar je preprečilo gradnjo. Najbrž zato, da ne bi bil čisto popoln župan, čemur bi se verjetno kar približal, če bi mi še to uspelo.«

Kako danes gledate na razvoj občine, bi mogoče kaj spremenili?

»Mislim, da gredo po pravi poti naprej, tudi zdaj ni videti kakšnega ekstremizma pri vodenju občine.«

Vaš moto pri vodenju občine naj bi bil, da je takoj treba začeti z delom, potem pa se bodo odpravljale morebitne pomanjkljivosti. Se je to vedno obneslo?

»To je bilo nujno, če smo želeli začeti delovati kot samostojna občina. V petnajstih dneh smo vse uredili, sam sem spisal proračun, statut ... Pri tem nisem kompliciral, z gledoval sem se po drugih občinah. Že na prvi seji smo sprejeli vse akte in prešli na samostojno financiranje, pri katerem nam je za naložbe ostalo desetkrat toliko denarja kot prej. Kljub temu nikoli ni bilo treba nič popravljati. Glede stvari, ki se mi niso zdele tako pomembne, recimo ko ni bilo enotnosti glede občinske zastave, pa smo deset let počakali, da se je zadeva ohladila, potem pa je samo po sebi prišlo tudi to.«

Največji primanjkljaj ob začetku vašega županovanja

naj bi bil v primerjavi s sosednjimi občinami na področju cestne infrastrukture. Urejanje lokalnih in krajevnih cest ste se lotili s pomočjo občanov, kar so nekateri poimenovali kar »asfaltna revolucija«. S katerimi argumenti ste jih prepričali?

»Sploh v krajih, malce bolj oddaljenih od središča, so si vsi želeli predvsem nove infrastrukture, saj je bila stara res dotrajana. Dogovorili smo se, da sami uredijo spodnji ustroj ceste, mi pa smo prispevali asfalt. Vsak je vedel, kaj mora narediti in kaj bo za to dobil, tako da je bila to poštena igra. Je pa res, da smo zaradi tega ves čas prehitevali in smo naredili več, kot je bilo sredstev, a smo se z izvajalci uspešno dogovarjali, da so pač malo počakali na plačilo.«

Kot prva občina v Sloveniji ste začeli izvajati gospodarske javne službe oskrbe s pitno vodo odvajanja in čiščenja odpadnih voda ter ravnanja z odpadki prek režijskega obrata v okviru občinske uprave. Kaj je bil razlog, da ste se odločili za tovrstno obliko?

»Tu je bila spet ekonomija, saj smo potem za vse naložbe dobili vrnjen davek na dodano vrednost. Vse investicije je to pocenilo za 22 odstotkov. Kasneje nas je veliko občin posnemalo.«

Ledino ste orali tudi na področju ločevanja odpadkov, komunale ...

»Vse se vrti okrog števil, ocen in hitrih odločitev. Tako pri ločevanju odpadkov kot pri gradnji čistilne naprave smo bili eni prvih v Sloveniji. Gre za najgrše stvari, ki se tudi najmanj vidijo, a kmalu

smo dosegli 98-odstotno očiščeno odpadno vodo. Večino stvari sem delal sam, od proračuna naprej, pa čeprav nisem bil skoraj nič prisoten na občini. A s tem sem živel, po telefonu sem bil vsem na razpolago. Bilo pa je tudi nekaj takih, ki so mi res parali živce in se je zgodilo, da so me klicali tudi ob treh zjutraj za kakšno povsem nepomembno stvar. A vedno se najde peščica nezadovoljnežev, ki bodo večno kritizirali. Res pa je, da sem zato manjkal na proslavah in raznih prireditvah. Najlepše je bilo, ko sem dobil šest vabil za en večer, in ker sem si rekel, da pač na vse ne morem, nisem šel nikamor.«

Z industrijsko cono ste vzpostavili pogoje za razvoj gospodarstva ...

»Podjetjem lahko pomagamo na ta način. Čeprav smo se kar nekaj časa odločali glede urejanja industrijske cone, pa je to danes ena redkih, ki funkcionira in kjer se je tudi v kriznih časih gradilo.«

Rezultat vaših usmeritev je tudi to, da si Žiri po državni metodologiji razvitosti danes delijo četrto mesto med najbolj razvitimi občinami. Verjetno ste zelo ponosni na to?

»To je tisto, kar sem že prej omenil – da nas ni treba biti sram, da smo iz Žirov, ampak se s tem lahko pohvalimo.«

Vrnitev v politiko pa vas zdaj ne zanima več?

»Prišla so leta, ko je treba malce pozabiti na te stvari, kljub temu pa nikoli nimam navade kaj trditi stoodstotno. Na ta način se izognem temu, da bi se zarekel.«

»Vse pa je temeljilo na spoštovanju vseh ljudi, s katerimi sem delal. Vedno sem z vsemi dobro sodeloval in se z vsemi razumel, vsakega sem pozdravil, se z njim pogovoril ... To je zelo pomembno, saj če želiš izpeljati določene stvari, moraš imeti podporo ljudi, in pri tem ne mislim samo peščice, ampak celotnega kolektiva.«

Zanimivosti

Svet čaka name. In na Elan.

»Kdo bi mislil na spanje, kdo na denar? Svet čaka name. In na Elan,« so besede ustanovitelja Elana Rudija Finžgarja. Elan v Begunjah že več kot sedem desetletij pomembno soustvarja zgodovino alpskega smučanja. In zdaj je ta zgodovina dobila svoj prostor v Alpškem smučarskem muzeju Elan.

URŠA PETERNEL

Štiriindvajsetega septembra 1945 je Rudi Finžgar ustanovil zadrugo za izdelavo športnega orodja Elan. Zbral je devet sorodnikov, prijateljev in znancev, ki so podpisali ustanovitveno izjavo in s tem ustvarili zametke kasnejšega Elana. Kot pravi Tomaž Šlibar, vodja novega Alpskega smučarskega muzeja Elan, je bil Elan v resnici eno prvih zagonskih podjetij. Ustanovitelji niso delali za denar, ampak predvsem z veliko entuziazma; od tod tudi besede Rudija Finžgarja, ki je dejal: »Kdo bi mislil na spanje, kdo na denar? Svet čaka name. In na Elan.« In res, Elan je že ta-

Na ogled je tudi eden prvih strojev zadruga Elan, ki ga je oče Rudija Finžgarja dal pripeljati iz Amerike. Stroški so bili tako visoki, da je menda rekel, da ga bo stroj »spravil na kant« ... A zanimivo, stroj še danes deluje.

koj po ustanovitvi začel hitro rasti, po samo pol leta je bilo v zadrugi že 44 zaposlenih. Hitro so širili proizvodnjo in že pozimi leta 1950 so začeli svoje izdelke izvažati, prvi par smučič denimo v Belgijo. Skozi desetletja je Elan – kljub menjavanju lastnikov in vzponom in padcem v poslovanju – utrjeval sloves smučarskega inovatorja in postavljavca novih smernic.

Na trg je poslal vrsto izdelkov, ki so s tehnologijo, obliko in tehničnimi lastnostmi spreminjali zgodovino alpskega smučanja.

Vse to, kar so v preteklosti dosegli, pa tudi to, od kod črpajo navdih za prihodnost, je na ogled v Alpškem smučarskem muzeju Elan, ki so ga uredili v sklopu tovarne v Begunjah. Osnova za nastanek muzeja je bila občasna razstava Z Elanom do zvezd, ki so jo ob sedemdesetletnici Elana pripravili v Tehničnem muzeju Slovenije v Bistri. Po besedah Tomaža Šlibarja je dovršen del predmetov, ki so na ogled v muzeju, našel v Elanu, shranjevali pa so jih tudi elanovci, zlasti nekdanji zaposleni, ki

Med razstavnimi ekspozicijami so tako predmeti, ki so zaznamovali Elanove tekmovalne uspehe, zlasti smučiči, od skakalnih, s katerimi je Baldur Preiml leta 1968 priskakal sploh prvo medaljo za Elan, do smučiči, s katerimi je vso kariero smučal Ingemar Stenmark, ki je zmagal na 86 tekmah svetovnega pokala. V muzeju je na ogled originalni par smučiči, s katerimi je leta 1976 dosegel svojo prvo zmago v svetovnem pokalu. »Nanje imam dobre spomine, saj sem z njimi tudi večkrat zmagal,« je povedal legendarni Stenmark ob odprtju muzeja. A dodal, da danes z njimi bržkone sploh ne bi več znal smučati, ker so tako ozke in dolge ...

Nekaj eksponatov v muzeju je pripadalo Stenmarkovemu velikemu tekmeču Bojanu Križaju, ki je z elankami dosegel sploh prvo slovensko zmago v svetovnem pokalu. »Vesel sem, da sem del Elanove zgodovine,« je poudaril Križaj in dodal, da ni nikoli razmišljal o menjavi opremljevalca, saj so tako za razvoj kot za servis skrbeli vrhunski strokovnjaki.

Zanimiv skok v preteklost predstavljajo smučiči, s katerimi so v mladosti številni Gorenjci rezali zavoj v Krpinu, na Zatniku, na Voglu ... Razstava pa



Vodja muzeja Tomaž Šlibar. V ozadju so fotografija in lesene skakalne smučiči, ki jih je zase izdelal ustanovitelj Elana Rudi Finžgar, ki je bil tudi odličen smučarski skakalec.

obiskovalca popelje tudi v sodobnost, z vrhunskimi smučiči, za katere Elan danes prejema najvišja priznanja za smučarske inovacije.

V muzeju so posebno zanimivi interaktivni elementi. Tako vsak obiskovalec lahko sam poskusi, kako se sestavi smučka; skozi celoten postopek ga v štirih jezikih vodi interaktivni posnetek. Posebej zanimiv je tudi smučarski simulator, na katerem se obiskovalci »poženejo« po virtualni tekmovalni progi. V muzeju si je mogoče ogledati tudi legendarne posnetke voženj tekmovalcev na Elanovih smučeh, številne fotografije, pokale, priznanja ...

Del muzeja, ki se skupaj razteza na skoraj dvesto kvadratnih metrih v dveh nadstropjih, je namenjen tudi drugim Elanovim vrhunskim izdelkom, med drugim telovadnemu orodju, plovilom, jadralnim letalom ...

Muzej je odprt vsak dan, razen nedelje in ponedeljka, obiskovalci si ga lahko ogledajo individualno, pripravljajo pa tudi vodene ogledje.



Ingemar Stenmark, izvršni direktor Elana Jeffrey Tirman in Bojan Križaj na odprtju muzeja



Podoba smučarja iz preteklosti: Elanove »sulice« in originalni sedež z enosedelnic na Voglu



Bojan Križaj na simulatorju smučarske vožnje po virtualni tekmovalni progi, ki je ena od interaktivnih vsebin muzeja.



Obiskovalci lahko sami »izdelajo« smučko, skozi celoten postopek jih vodi interaktivni postopek v štirih jezikih na ekranu.

Obletnice

Kdo je bil don Kosto Selak (1893–1968)

Imenovani gorenjski rojak je umrl 12. junija 1968 med brati frančiškani v samostanu na Brezjah. Pol stoletja po njegovi smrti je res že čas, da ga bolje spoznamo in se zavemo, da je bil tudi pomemben glasbenik ...

MIHA NAGLIČ

Mene je z njegovim življenjem in delom seznanil njegov nečak Milan Seljak (1929–2015), ki je bil tudi sam glasbenik in rojen v isti hiši v vasi Sovra, južno od Žirov. Uvrstil sem ga v biografski podlistek Po ljudeh gor, po ljudeh dol, ki sem ga v letu 1998 začel objavljati v našem časopisu in napisal, kar sledi.

Don Kosto Selak

Jernej Seljak se je rodil se 13. avgusta 1893 pri Abrahamu v Sovri, umrl je 12. junija 1968 v samostanu pri sobratih frančiških na Brezjah, kjer je tudi pokopan. Po stari navadi je bil eden od si-

Brezjah za spovednika. Ko se je prišel spovedat njegov nečak Ivan (Milanov brat), ga je kar prekinil, ga odvezal grehov in naročil: »Povej mami, da pridem na zelje!« Tega (in repo) je imel silno rad. Žirovci so mu rekli »Abrahtov patrček«, njegovi farani v Janjini pa »don Kosto«. Oče Konstantin je bilo njegovo frančiškansko ime. Po škofijski gimnaziji v Šentvidu in bogoslovju v Ljubljani je novo mašo pel v Žireh, na binkoštno nedeljo 27. maja 1917. »Radi vojne je vsaka druga slovesnost izven cerkve, tako pogostitev itd., odpadla.« Tako v župni kroniki. Po vojni se je znašel pri frančiških v Dubrovniku in drugih krajih v Dalmaciji, nazadnje se je ustalil

rešil pred hudo uro. Italijani so v nekem vinogradu zajeli skupino mož in fantov, ki se je odpravljala v partizane. Zaprli so jih v šolo, da bi jih pozneje postrelili, kraj pa požgali. Don Kosto je šel k poveljniku in pred njim izjavil, da je te ljudi sam poslal v tisti vinograd delat, in ne v partizane ...

V Janjino, na simpozij

Moj članek je zbudil pozornost našega neutrudnega muzikologa dr. Franca Križnarja. Življenje in delo Dona Kosta je natančneje raziskal in ga predstavil v Loških razgledih 51/2004. Vendar tudi to ni zadostovalo, da bi se naša glasbena javnost primerno odzvala. V zadnjih letih so nas v tem oziru prehiteli – Hrvati. In spet je bil dr. Križnar tisti, ki nas je seznanil z njihovimi napori, to pot v Žirovskem občasniku 47, 2017. Hkrati so že stekle priprave na pobudo hrvaške strani, da bi ob letošnjih obletnicah (135. obletnici rojstva in petdeseti obletnici smrti) pripravili »Medunarodni znanstveni skup o Don Kosti Selaku (1893–1968)«. Zgodil se je v soboto, 16. junija, 2018 v Janjini, potekal je dvojezično.

»Skup« se je začel ob desetih dopoldne s »koncelebrirano mašo« v župnijski cerkvi sv. Vlaha (Blaža). Vodil jo je dubrovniški škof Mons. Mato Uzinić, z njim je sodelovalo kar devet duhovnikov, med njimi dva slovenska. Nadaljevali smo opoldne v njihovem Zadržnem domu. Tu so nas najprej pozdravili imenovani škof, župnik don Mato Puljić in župan (»načelnik«) Vlatko Mratović. V imenu slovenskega dela ekipe in župana občine Žiri, ki ni mogel z nami, je zbrane v čustvenem nagovoru pozdravil Izidor Rejc, zaslužni gospodarstvenik in politik v pokojju, tudi sam daljni sorodnik Dona Kosta. Sledili sta opoldanska in popoldanska run- da predavanj. Simpozij sta vodila dr. Vinicije B. Lupis in dr. Franc Križnar. Vseh predavateljev je bilo okrog 15. Bilo je naporno, a smiselno in poučno. Veliko smo izvedeli o Donu Kostu in njegovem času, a še zdaleč ne vsega. Vznemirljivo je, denimo, vprašanje, zakaj so ga iz



Pri maši v župnijski cerkvi sv. Vlaha v Janjini, 16. 6. 2018. V ospredju zbor Slavulj in dirigent maestro Josip degl' Ivello. / Foto: Davor Barnjak



Pogled na »skup« v dvorani Zadržnega doma v Janjini, 16. 6. 2018. Med gosti v prvi vrsti sta bila tudi nekdanji premier Lojze Peterle in njegov minister Izidor Rejc. / Foto: Davor Barnjak

Po vojni se je znašel pri frančiških v Dubrovniku in drugih krajih v Dalmaciji, nazadnje se je ustalil kot župnik v Janjini na polotoku Pelješac. Tu je našel svoj drugi dom in ostal kar 27 let, 1933–1960.

nov na kmetih namenjen za duhovnika. »Narobe« je bilo le to, ker bi bil za to zahtevno delo bolj primeren brat Anže. Abrahtov Jernejo ni bil samotar, užival je v družbi, po značaju dobričina. Ob slovenščini, hrvaščini in latinščini je izvrstno obvladal nemščino in italijanščino, pozneje se je naučil še angleščine in esperanta. Bil je majhne postave, suh in »zaručen« (skodranih las), hodil je hitro kot veter. Svojega »športnega« značaja ni skrival; s svojimi mladimi župljani je igral nogomet, po navadi je bil za vratarja. Nazadnje je bil na

kot župnik v Janjini na polotoku Pelješac. Tu je našel svoj drugi dom in ostal kar 27 let, 1933–1960. Župnišče je kot vnet zbiralec slik in knjig spremenil v galerijo in knjižnico. (Posebna zgodba, ki je tu ne kaže obnavljati, je še danes nedorečena usoda te zbirke ...) Pravi izziv za muzikologa bi bil popis njegovega skladateljskega opusa. Bil je odlični pianist in organist. V hiši sta bila zmeraj vsaj dva instrumenta, pianino in klavir. Ob upokojitvi so mu hoteli Janjinari postaviti majhno hišo, da bi ostal med njimi. Imeli so ga radi. Med vojno je mestece

župnije Trata v Poljanski dolini (danes Gorenja vas), kjer je bil leta 1919 za kaplana, kar naenkrat prestavili v daljno Dalmacijo. Znotraj frančiškanskega reda, ki je razširjen po vsem svetu, to seveda ni nič nenavadnega, a za tiste čase je bilo kljub vsemu daleč ... Še za nas, ki smo se v petek ob petih zjutraj vkrkali na avtobus v Žireh, je bila vožnja kar dolga, v Janjino smo prispe- li ob petih popoldne.

Glasbeni vrhunec

Na simpoziju smo torej veliko besedovali, a vrhunec tega srečanja je bil glasbeni, doživeli smo ga pri obeh mašah, sobotni in nedeljski. Za nepozabno glasbeno

doživetje je poskrbel komorni zbor Hrvaškega pevskega društva Slavulj (Slavček), ki ga vodi maestro Josip degl' Ivello, po rodu Dubrovničan in iz rodbin, ki so dale ve vrhunskih glasbenikov. Obe maši sta bili pravzaprav tudi njihova koncerta. Izvedli so tudi več Don Kostovih del. Naj omenim vsaj tri: Misa in s. Blasii servatoris honorem (maša v čast sv. Blaža), Slava Deloriti (O luči zlatna) in himna O, Janjino!, ki smo jo navdušeni poslušalci spontano predlagali županu za novo himno njegove občine. Posebej za naš »skup« so ponatisnili pesmarico »14 himna u čast Deloriti«, ki jo je sicer že leta 1954 objavil Don Kosto sam. »Delorita« je bila

njegova favoritinja. Ker nje- no ime slovenskemu ušesu najbrž ne zveni prav domače, naj ga razložim. To je hrvaška priredba imena Loretske Matere Božje, popularne italijanske podobe Božje Matere (Santa Maria di Loreto), ki je za vernike ob Jadranu nekaj takega kot brezjanska Marija Pomagaj za Slovence.

Namesto sklepa bi se rad zahvalil vsem, ki so prispevali, da je to mednarodno glasbeno srečanje tako lepo uspelo. Posebna zahvala na slovenski strani velja dr. Francu Križnarju, med Janjinarji pa se je še posebej izkazala neutrudna Antonija Prišlič, pomočnica župana. Brez nje bi lahko bila anarhija, tako pa je bila harmonija.



Plakat simpozija v Janjini, 16. 6. 2018. Na njem don Kosto in njegov pianino, partitura skladbe O Janjino!, slika Janjine in skladateljev podpis / Foto: Promocijsko gradivo

Na robu

Zdravilka, 3. del

Anika

MILENA MIKLAVČIČ

usode



»Ko sem tudi sama imela nezakonsko hčerko, ko se samo od šivanja ni dalo živeti, sem v prostem času tudi zdravila. Strank je bilo vedno več. Nekaterim sem lahko pomagala, drugim ne. Premalo sem izobražena, da bi vedela, zakaj se je od nekaterih moja energija kar odbijala, namesto da bi "zlezla" vanje,« je razpredala Anika.

Aniki ni bilo nikoli žal, da se je pustila pogovoriti in je šla v brigado. Četudi je bila še malo otročja, ko je spoznala Zinko, pri kateri je stanovala, pa se je od nje marsičesa tudi naučila. Stike sta ohranjali vse do Zinkine smrti. Četudi uradno ni imela mame, je našla veliko ljubezni tako v rejniški družini kot pri svoji novi prijateljici.

»Imela sem malo čez dvajset let, ko se je v vasi, kjer sem

živela, razvedelo, da imam za različne "skrivnostne" težave domača zdravila. Mnogi, ki so trpeli, ne bi pa šli za noben denar k zdravniku, so pri meni na skrivaj poiskali pomoč. Moram reči, da včasih nisem vedela, ali me s svojimi težavami dražijo ali pa tudi v resnici ne vedo, kaj jim je. Spominjam se moškega, danes je že pokojni, umrl pa je v visoki starosti. Nekega večera – takrat sem že delala kot šivilja v nekem podjetju – me je na poti iz službe ustavil. Bil je srednje rasti, malo močnejši možak. Zelo sem se ga ustrašila, ker ga več kot toliko nisem poznala. Nenadoma je spustil hlače do kolen in si z baterijo posvetil v mednožje. Moško goloto sem takrat prvič videla od blizu. Dejal je, da potrebuje obkladke za svoja otečena spolovila. Vsa sem se tresla, ko sem končno izjecljala, da za izdelavo potrebujem precej ur, da jih bom imela s seboj naslednji večer. Sanjalo se mi ni, kaj bi mu lahko pomagalo. Zjutraj sem se z delavskim avtobusom odpeljala do Zinke. Zelo me je bila vesela, ob težavi, ki je nisem znala razrešiti, pa se je na ves glas zasmejala. Povedala mi je, da so nekateri možki, kar se žensk tiče, nenasični. Takšni so bili njene redne stranke. Mazila za tovrstne težave je imela dovolj na zalogi. V tisti uri, ki sem jo imela na voljo, me je še podučila, kako ga lahko naredim

doma. Zinka je le poparila konjsko meto in ji dodala v žganju namočen pelin. Nekateri so se z zdravilom mazali po spolovilu, drugi pa, ki so kar šli, ne da bi me vprašali o napotkih, so stekleničko že za prvim vogalom nagnili k ustom in popili, kar je bilo v njej. Pozneje sem "zdravilu" dodajala kafro in olje.

Za tiste, ki so se poročili v poznih letih, sva imeli z Zinko prav poseben napoj. V žganju sva najprej tri mesece namakali bikova moda. V dežju sem polovila še vsaj deset deževnikov, ki so prav tako romali v taisto žganje. Posebej sem stolkla kumino in pelin, moko stresla v vreč kis, v katero sem dodala še nekaj medu. Kuhalo se je toliko časa, da je na koncu ostala le gosta, zdrizasta zmes, ki sem jo dodala v žganje z zmečkanimi bikovimi modmi in deževniki. "Bolnik" si je svoja moda najprej namazal z rožmarinovým oljem, nakar pa je na to mesto položil še zdravilno "žavbo". Menda je zmeraj odlično delovala!« se je zasmejala Anika.

Eno od srečanj s "pacienti" se ni dobro razšlo. Možakar je Aniko zvabil v fička, kjer jo je grobo posilil. Bila je še nedolžna, zato so bili bolečine, sram in sramota še toliko hujši. Če ne bi ravno tedaj, ko jo je brutalnež zbrcal iz avtomobila, šel mimo neki starejši možak, bi zloveščo, a bridko izkušnjo že kako potlačila vase

in živela naprej. Ta možak pa je posiljevalca prijavil. Menda zato, ker mu je bil dolžan precej denarja, pa se mu je hotel na ta način maščevati.

»Na sodišču se ni dobro izšlo. Posiljevalec je bil iz ugledne družine in na koncu se je izkazalo, da sem se mu nastavljala in ga tudi prisilila v spolne odnose. Na srečo se ni nihče norčeval iz mene, saj so vsi vedeli, kdo je v resnici krivec. Žal pa posilstvo ni ostalo brez posledic. Čez devet mesecev sem rodila nezakonsko hčerko. Nikoli me ni motilo, da je bila zlasti kasneje, ko je že obiskovala osnovno šolo, posiljevalcu zelo podobna. Imela sem jo najraje na svetu. Odločila sem se, da grem na svoje, saj je postala hiša rejnikov premajhna za vse. Dobila sem skromno sobo pri neki drugi družini. Nisem dolgo ostala, saj nisem imela ne vode v kuhinji ne sanitarij. Še danes ne vem, kako sem lahko skrbela za čistočo pri dojenčku! Eden od sinov te družine, ki mi je nudila gostoljubje, je imel hude božjastne napade. Zinko sem prosila za nasvet, pa je le zmajala z glavo. Napadi so bili prehudji, da bi zadoščalo kopanje v koprih in pitje čaja iz njih. Takrat me je moja učiteljica začela učiti, kako naj polagam roke. Trdila je, da imam za te reči veliko več sposobnosti kot ona. Fantu sem pomagala točno tako, kot mi je povedala Zinka. Trajalo je kar

nekaj mesecev, da se je njegovo stanje izboljšalo. Potem sem hudo zbolela za pljučnico. Zinka je prišla k meni in me negovala. Zgrozila se je, ko sem ji povedala, da sem polagala roke vsak dan. "Mar ne veš, da s tem priklješ bolezen nase?!" mi je govorila.

Ljudski glas je sporočilo o čudežnem ozdravljenju epileptika odnesel daleč naokoli. Čez noč sem imela dela, kolikor hočeš! Nikoli nisem nič zaračunavala, a tisti, ki so čutili, da se jim je zdravje izboljšalo, so darovali, kolikor so le lahko. Za zelo ugodno ceno sem potem kupila hišo, ki je nihče drug ni hotel. Na neki način je bila zakleta. V njej je živelo več različnih družin, in iz vsake je kdo naredil samomor. Z Zinko sva hišo "očistili" zlih duhov in življenje v njej je bilo nekaj najlepšega, kar sem si kdaj lahko predstavljala. Pogosto so trkali na vrata snubci, a sem jih odklanjala. Moški so se mi gnusili. Ne le zaradi posiljevalca, ki je zagrenil življenje marsikateri na vasi, pa ni bil nikoli kaznovan, kvečjemu so ga trepljali po ramenih, tudi zaradi vseh tistih, ki so prihajali k meni po čudežno zdravilo za svoja "otekla jajca". Med njimi so bili tudi zakonski možje, pa vem, da si težav niso nakopali v domači postelji! Res si nisem želela deliti življenja z moškim, ki bi hodil po kakšnih skrivnih poteh, jaz zanje ne bi vedela, ljudje pa bi se mi za hrbtom smejali. Vzgjajala sem hčerko, jo učila vsega, kar sem znala. Doštudirala je medicino, se poročila, in ko so prihajali vnuki, sem pazila nanje. Ko je umrla Zinka, se dolgo časa nisem

mogla pobrati. Bila mi je kot mama, prijateljica, zaupnica. Še danes se sprašujem, koliko skrivnosti, ki jih ni nikoli delila z menoj, je odnesla v grob. Škoda, da je bila tako nezaupljiva, da si ni nikoli zapisovala tega, kar je obvladala. Njeno znanje bi bilo še danes zlata vredno!

S polaganjem rok sem pomagala ljudem vse do šestdesetega leta. Takrat pa so mi odkrili zatrdlino na prsih. Hčerka je jokala, ko mi je po vztrajnih prerekanjih povedala, da so pred menoj le še trije meseci življenja. "To si ti misliš. In zdravniki, ki pojma nimajo, s kom imajo opravka!" sem se zasmejala. Od takrat je minilo že dvajset let, pa sem še zmeraj živa. Zdravnik, ki bi me po treh mesecih poslal na oni svet, pa je že zdavnaj pod rušo. Zelo mi je žal, da od takrat naprej ne morem več zdraviti drugih. Četudi to ni znanstveno dokazano, se bojim, da bi svojo bolezen lahko nehote prenesla nanje. Kdaj pa kdaj se kakšen "junec" obrne name, ker bi rad, da mu zvarim viagro iz domačih zdravil. Moški se pa res nikoli ne nehajo dokazovati! Kot da bi bili s tem, ko bi "lahko", še pri osemdesetih kaj bolj dedci! Pridejo tudi takšni, ki imajo kilo, pa se bojijo operacije. Ali pa oni, ki imajo premajhnega ali prevelikega. Četudi je bil v mojem življenju en sam možki, sem tistih "reči", ki jih imajo med nogami, videla na stotine! Dva si nista enaka! In s to nagajivo in pregrešno mislijo si pogosto, ko sem bolj čemerne volje, z lahkoto popestrim dan.« (Konec)

Na Gorenjskem v deželi Kranjski

Hudovernikovi in Kandučevi – pomembni podjetniki

PETER COLNAR



Eden najvplivnejših podjetnikov svojega časa je bil Primož Hudovernik, ki se je rodil 1. julija 1811 v Radovljici. Leta 1857 je kupil tovarno za izdelovanje prešitih odev v Kranju. Bil je direktor Kranjske hranilnice (1864–1880) in član Trgovinske in obrtne zbornice. Ob tem se je ukvarjal tudi s prodajo živil, kolonialnega blaga, medu, lanenega olja in drugih dobrin.

Na njegov vpliv in pomen je še posebno vplivala poroka z osirotelo hčerko trgovca Andreja Kanduča iz Pliberka. Katarina Kanduč je imela namreč izredno bogatega strica Gašperja Kanduča iz Ljubljane, ki je, ker ni imel svojih otrok, Katarino vzel za svojo. Živela je pri

stricu v Ljubljani in je veljala za glavnega dediča svojega strica. Pojavil se je 27-letni ženin Primož Hudovernik iz Radovljice in 9. oktobra 1838 sta se poročila. Mladoporočenca sta bivala nekaj let pri Kandučevih v njihovi hiši v Ljubljani. Leta 1852 pa sta oba Kandučeva na hitro umrla. Gašper Kanduč je v svoji oporoki postavil svojo nečakinjo Katarino, omoženo Hudovernik, za dedinjo vsega svojega premoženja. Katarina, ki se je spominjala revščine, je premoženje svojega strica Gašperja Kanduča in s tem tudi hiši št. 112 in 126 na Kolodvorski ulici v Ljubljani do smrti obdržala v svoji lasti ter jih ni delila niti z možem.

Hudovernikovi iz Radovljice izvirajo po očetu Primožu starejšem iz Spodnjih Laz 3 v Gorjah. V zapisih so omenjeni že leta 1596. V drugi polovici 18. stoletja sta kmetovala na gruntu Andrej, za njim pa njegov sin Jakob Hudovernik. Jakobov sin Primož Hudovernik starejši, rojen leta 1772 v Spodnjih Lazah, se je v začetku 19. stoletja priselil v Radovljico in si tam s trgovino pridobil veliko premoženje.

Njegov drugorojeni sin Primož Hudovernik mlajši je okoli leta 1830 prišel v Ljubljano, se izučil v trgovskem poklicu ter bil štiri leta poslovodja v špečarijski in semenski trgovini. Kmalu po poroki s Katarino

Zanimivi Gorenjci tedna iz dežele Kranjske:

- V Železnikih se je 25. 6. 1874 rodil slovenski pisatelj in duhovnik Janko Mlakar. Posebno slovijo njegove pripovedi o gospodu Trebušniku.
- V Kamniku se je 26. 6. 1787 rodil slovenski izdelovalec orgel Peter Rumpel.
- V Ihanu pri Domžalah se je 26. 6. 1881 rodil jezikoslovec, duhovnik in ravnatelj Anton Breznik. Zapisal je nad 350 ljudskih pesmi iz Ihana.
- V Taboru pri Podbrezjah se je 28. 6. 1811 rodil mizar in izdelovalec orgel Peter Rojic.
- V Škofji Loki se je 28. 6. 1903 rodil zgodovinar Pavel (Pavel) Blaznik.

Kanduč je ustanovil na Kolodvorski ulici 112 v Ljubljani trgovino z deželniimi pridelki (zlasti z medom in voskom), ki jih je izvažal na Koroško, Gornjo Štajersko in severne avstrijske dežele. Leta 1857 je kupil od Gašperja Prevca njegovo žimarsko in sitarsko industrijo v Stražišču. V času največjega razmaha je pri njem delalo več kot sto ljudi. Poleg Antona Globočnika in

Janeza Benedika je bil glavni predstavnik žimarske industrije v Stražišču. Njegova trgovska hiša je stala na glavnem trgu v Kranju nasproti Mayrjeve gostilne. Njegova sita so na mednarodnih razstavah dobila veliko priznanj. Vse svoje imetje je zapustil vnuku Jožefu Hudoverniku mlajšemu, ki je nadaljeval z dedovimi žimarskimi podjetji do leta 1895.

Rešitelj mater

ALENKA BOLE VRABEC

*mizica,
pogrni se*



Tako ga imenujejo v dvajsetem stoletju. Za časa življenja so mu odrekli veljavo njegovih izsledkov. Rodil se je pred dvesto leti, 1. julija 1818, danes pa na vrtovih številnih evropskih porodnišnic najdemo njegov doprni kip, kjer piše: Dr. Ignaz Philipp Semmelweis, 1818–1865.

Bil je Madžar iz Bude. Oče je bil trgovec, ki je vzpodbujal sinov študij. Ignaz se je najprej posvetil študiju filozofije, preden se je vpisal na medicino na Dunaju, ki jo je končal 1844. Bil je odličen ginekolog in porodničar. Poskušal je dognati, zakaj toliko žensk, ki rojevajo v klinikah, umira za poporodno mrzlico, veliko manj

pa je smrtnih primerov, ko ženske rojevajo doma. Ugotovil je, da je tolikšni umrljivosti kriva preslaba higiena, ki ji takrat niso posvečali primerne važnosti. Tudi v sami bolnišnici je ugotavljal, da je večja umrljivost na oddelku, kjer je več zdravnikov, ki imajo opravka tudi v secirnici, na oddelku, kjer za porodnice skrbijo predvsem babice, ki ne opravljajo vaginalnih pregledov, pa dosti manj. Vedno bolj je bil prepričan, da gre za slabe higienske razmere, in uvedel dezinfekcijo rok. Izzval je val ogorčenja, saj so njegovi sodobniki vzroke za umrljivost domnevali drugje, čeprav je s svojo metodo očitno zmanjšal umrljivost mater. Žal so bili on in njegovi pristaši v manjšini. Ko so mu na Dunaju odrekli profesuro na medicinski fakulteti, se je umaknil v svoj rodni kraj. Sčasoma je postalo njegovo vedenje ne navadno, zdaj apatičen, zdaj napadalen, prepirljiv in žaljiv, čudaški je izgubljal spoštovanje kolegov in pacientk. Nazadnje so ga spravili v blaznico v kraju Döbling blizu Dunaja, kjer je kmalu po nastanitvi umrl; šušljalo se je, da so mu pomagali v smrt. Žal je bila veličina njegovega dela prepozno potrjena.

Polnjene kolerabice – Töltött kalerábé

Za 4 osebe potrebujemo: 4 mlade kolerabice po okoli 150 g, 400 g mletega mešanega mesa, 1 jajce, 40 g drobtin,

1 žličko sladke paprike, 1 šopek peteršilja, pol šopka koprca, 1 žličko vegete, 1 žličko majarona, 100–130 ml vroče zelenjavne osnove, 40 g masla, 4 žličke moke, 100–120 ml kisle smetane, sol, poper, muškadni orešček.

Kolerabice kuhamo v rahlo slanem kropu, približno pol ure – odvisno od njihove velikosti. Nato jim odrežemo vrh in jih previdno izdoblamo, najlaže z okroglim nožičkom za melone.

V skledi zmešamo mleto meso, jajce, drobtine, vegeto, sladko papriko, sol, poper, muškadni orešček, pol sesekljane peteršilja in pol koprca.

Z maslom namažemo nepregorno posodo, napolnimo kolerabice in jih zložimo na dno. Če nam ostane kaj mesne mase, jo oblikujemo v majhne cmočke in priložimo h kolerabicam. Zalijemo z vročo zelenjavno osnovo in v pokriti posodi kuhamo približno pol ure. Kuhano sredico kolerabic sesekljamo. Ko so kolerabice skoraj pečene, raztopimo maslo, prepražimo na njem moko, da je zlato rumena, dodamo z vodo malce razredčeno kisloto smetano in sesekljano sredico kolerabic. Po potrebi omako še malo začimimo. Kolerabice zložimo na ogrete krožnike, dodamo mesne kroglice, prelijemo z omako, potresemo s preostalim peteršiljem in koprcom ter ponudimo z rižem.

Pa dober tek.

Vaš razgled



Na kaj vas spominja fotografija? Prav imate, to je čudovit primer analognega Facebooka. Ker je na mejnem prehodu Jezerski vrh mogoče nekoliko slabši signal in »prenos podatkov« ne deluje, kot bi si želeli, popotniki svojo prisotnost »danes sem bil tukaj« namesto v družbeno omrežje svojim sledilcem posredujejo na tablo, ki sicer sporoča, da je Slovenija v Evropi. Na neki način je res, kajne? I. K. / Foto: Tina Dokl



Ko smo v teh dneh proslavili obletnice, povezane z osamosvojitvijo Slovenije, nas je na tisto obdobje spomnilo tudi tole zanimivo vozilo. Gre za pravega veterana z opremo izpred sedemindvajsetih let. Klimatizirano je od strani, in če mu snamemo streho, se spremeni v kabriolet, potem pa voznik in sopotnik ali sopotnica v njem z vetrom v laseh odbrzita novim zmagam naproti. D. Ž. / Foto: Tina Dokl

Nove knjige (440)

Pogorje Jelovica

MIHA NAGLIČ

»Zares posebne smreke rastejo po Jelovici med Bohinjsko in Selško dolino. Vitke so in ravne kot malo kje. Veje jim v vetru vihrajo kot negovanim konjem v diru počesane grive. Pozimi se iskrijo v ivju in snegu, ko jih meglene koprne odgrinjajo kot pravilne kristalne kipe. Od pomladi do jeseni jih vedno znova umiva dež, da so kot dekleta v opranih krilih. Najlepše pa so v prvih jutranjih žarkih, ki skozi rahle pritalne meglice iz njih pričarajo orgle. Komu, ki je videl te smreke, še ni bilo žal, da jih ni mogel naslikati take, kot jih je dojel? / Čudovita je fronta, ki na jugu zapira Jelovico: Koblja, Možic, Šavnik in Ratitovec so kot čeri v morju,

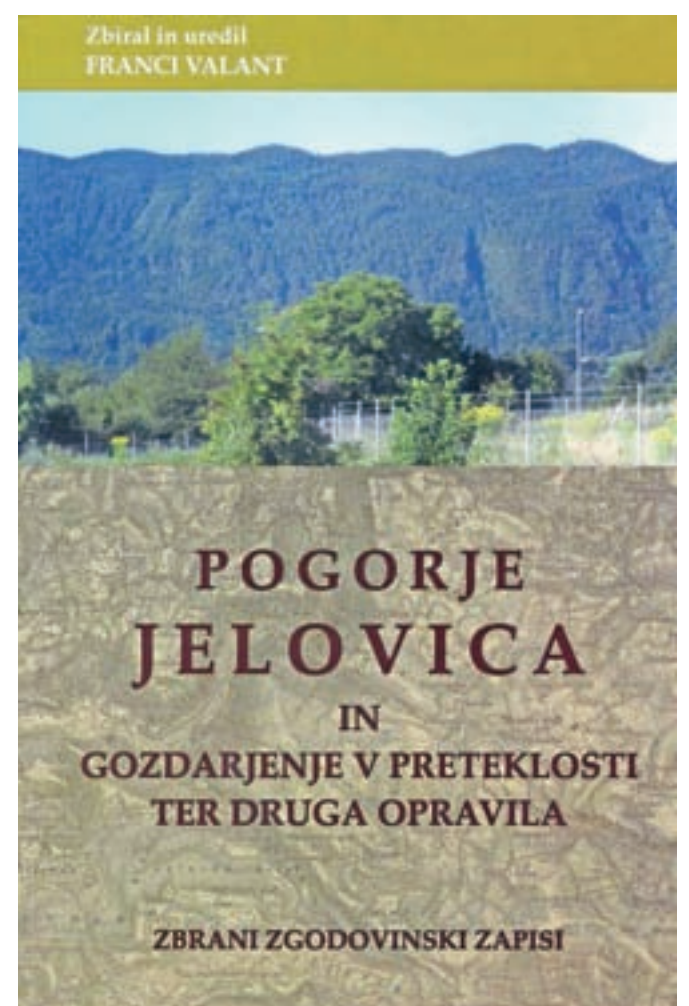
čez njih pljuska valovi toplega mokrega juga. Ko stojiš pod Nanosom, se ti dozdeva, da je nad teboj v davnini postavljen mejnik juga in severa, vzhoda in zahoda, kot mogočen spomenik štirim stranem sveta. Pri pogledu z Jelovice na njene južne mejnike se ti zdi, da so to otoki v tropskem morju, toliko se podi čeznje vlage. Visoko nad Jelovico se neomajni braniki s severa, beli, od sonca ožarjeni, kopasti oblaki – kumulusi. Pod njimi se od juga vlačijo prihuljeni volkovi – temni nimbusi. Vse od Ratitovca do Bogatina bobni kot na soški fronti, čez Rudnico se plazijo strupeni plini – čisto bele meglice, Notranji Bohinj je temen kot noč. Sever je pritisnil juga za vrat, po južno bohinjskih

gorah se je razbesnela nevihta. Vitke jelovške smreke hranita in oblačita sonce in dež, na meji severa in juga, tisoč metrov nad savsko strugo. / Poleti ob fantastičnih orglah odmeva na Jelovici pesem žage in sekire. Ko se s truščem zruši drevo, ti postane jasno, da tako plemenitih silhuet ne zmore puhla lesna gmota. Odličen les je v teh stegnjenih deblih, krasne, enakomerne, fine goste sestave, čist kot suho zlato. Le malo ga je v Sloveniji. Če si ga zamisliš v skobelnem stroju, ko ta zapoje svojo pesem pospešenih obratov, uživaš – če imaš smisel

za fino blago – kot bi poslušal šuštenje svile na gladki koži plesalke cancana. Kot atlas čaka na mojstra, da iz njega skroji umetnine. Čaka, pa ne dočaka, kajti jelovski in poključki les se nič bolj ne cenita od banaške pšenice, dokler je dovolj kanadske. V tem pa je izvor medlih standardnih perspektiv, odkriješ ga, če od igre sonca in dežja preideš k stvarnosti.« (Str. 389–390)

Te zanesene besede je leta 1957 zapisal ing. Franjo Munih. Bi jih danes še? Če želite spoznati Jelovico nekoč in danes, vzemite v roke to knjigo in pojdite z njo še sami na Jelovico ...

Pogorje Jelovica in gozdarjenje v preteklosti ter druga opravila, zbral in uredil Franci Valant, Radovljica, 2018, 422 strani





RAZVEDRILO

GG

PRAZNOVALA JE MARINKA Z LUŽ



Foto: osebni arhiv

Alenka Brun

Vsoboto, 23. junija, so se zbrali sorodniki in prijatelji, da proslavijo rojstni dan Marinke

Robnik z Luž. Že v četrtek so ji domači postavili rožico pred domom, v soboto pa potem nazdravili njenemu šestdesetemu rojstnemu dnevu. V soboto so tudi darovali sveto mašo v cerkvi Marijinega oznanjenja v Adergasu. Med

obredom so ji otroci Andreja, Metod in Roman podarili šopek z lepimi željami, prav tako so se tem željam pridružili vsak s svojo rožico še vnuki Luka, David, Tevž in Julija ter ji zaželeli še veliko zdravja in da bi z njimi še dolgo tekala

naokrog. Po končani maši je sledilo kosilo na prostoru za piknik Ranča Luže. Druženje je trajala dolgo v noč, Marinko so presenetili tudi s slastno torto. Vsi zbrani na praznovanju pa ji kličejo: Vse najboljše, Marinka!

Četrtekovi večeri na trgu

Vsak četrtek v mesecu juliju na Linhartov trg v Radovljico vabijo predvsem koncerti slovenskih in tujih izvajalcev. Odlična glasba bo staro mestno jedro spremenila v prijetno glasbeno prizorišče, ki ga bodo dopolnili Okusi Radol'ce; četrtekove popoldneve – od 12. ure dalje – pa bodo popestrili še s sejmi rokodelcev. V čudovitem atriju Magušarjeve hiše bo sejem lončarjev. Prvi koncert je trg gostil včeraj, ko je nastopil Jernej Zoran, 5. julija pa napovedujejo Towel of Shower z Mitjo Šinkovcem. Trg bo 12. julija gostil še skupino Koala Voice, 19. julija King Foo in zadnji petek v juliju skupino Kontrabant.

Kul petek in postrv v glavni vlogi

Zavod za turizem, šport in kulturo Kamnik se je tudi letos odločil, da v parku Evropa pripravi udobne kulinarčne večere z ležalniki in mizicami. Za dobro družbo pa bo skrbel še živa glasba. Na prvi Kul petek je muzicirala skupina LaQustik, danes bo za glasbo v parku Evropa v Kamniku poskrbela skupina Swingwagon. Jutri pa bo v Termah Snovik že 16. Postrvijada, kulinarčno tekmovanje, kjer bo glavno vlogo na krožnikih, ki jih bo ocenjevala za to zbrana komisija, seveda igrala postrv. Če vas mika, se prijavite. Organizator pravi, da so za prva tri mesta zagotovljene bogate nagrade.

JESENI SE VRAČA

Alenka Brun

Novi liki, družinske in poslovne skrivnosti, ki so postopoma kapljale na površino, so uspešno zaznamovali drugo sezono priljubljene serije Reka ljubezni. Lara Komar pravi, da sta z Ireno z roko v roki »prepluli« prve dve sezoni, pri čemer vznemirjenje ob pripravah na tretjo sezono ostaja enako kot ob prvem trenutku. »Če sem se z likom Roka v prvi

sezoni še spoznaval, je v drugi že dobro zasidran v meni. Vseeno pa me kakšne njegove reakcije in mišljenje še vedno presenečajo, tako da dinamika med nama ostaja zanimiva,« pove Tadej Pišek.

In kaj na prinaša tretja sezona? Ustvarjalci pravijo, da bo ena najbolj vznemirljivih sezon serije. Slikovita bo že prva epizoda, ki bo napovedala začetek dogodivščin tretje sezone Reke ljubezni, novih ljubezenskih vezi in tudi ostalih presenečenj ne bo manjkalo.



Reka ljubezni se z novimi dogodivščinami na male zaslone vrača jeseni. / Foto: arhiv Pop TV (Ksaver Šinkar)

NOVA KNJIGA

Jelena Justin
**POZDRAVLJENE,
GORE** 4



20
EUR

7 poglavij
7 gorskih skupin
70 planinskih tur

Jelena Justin je ob 70-letnici Gorenjskega glasa izbrala 70 najlepših planinskih tur iz sedmih gorskih skupin: Dolomiti, Karnijske Alpe, Zahodne Julijske Alpe, Vzhodne Julijske Alpe, Karavanke, Kamniško-Savinjske Alpe in Alpsko predgorje. Vodnik je prava planinska postlastica.

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Bleiweisova cesta 4 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04/201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si. Za dostavo po pošti se poštnina zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

Gorenjski Glas



HUMOR, HOROSKOP

Alemars, s. p., vedeževanje
Tanja 090 43 77
 Cena minute je 1,69 EUR + DDV.

HOROSKOP

TANJA



Oven (21. 3.–21. 4.)
 Previsoka pričakovanja osebe nasprotnega spola vas bodo postavila na realna tla. Spremembe se vam obetajo tudi v poslovnem svetu, kjer boste zasijali v svojem trenutku in pokazali boste, česa vse ste zmožni, če le verjamete vase.

Bik (22. 4.–20. 5.)
 Nehali se boste sprenevedati in se končno soočili z resnico. S prijatelji boste iskreno spregovorili o vsem, kar vas je težilo. Lahko se zgodi, da boste v izogib velikim zameram nase prevzeli krivdo nekoga drugega. Ne bo se izplačalo.

Dvojčka (21. 5.–21. 6.)
 Odnos med vami in ljudmi, ki jih imate radi, bo drugačen, bolj poglobljen kot sicer. Čutili se boste povezane s svetom in z veseljem se boste razdajali. Srečno boste zaključili osebni projekt, ki mu je manjkala le še pika na i.

Rak (22. 6.–22. 7.)
 Po naključju se boste izognili obveznostim in preprosto uživali. Splet okoliščin bo pripeljal do tega, da se boste srečali z osebo, s katero že dolgo časa želite vzpostaviti kontakt. Dobrega vzdušja skratka ne bo manjkalo.

Lev (23. 7.–23. 8.)
 Pretirana skrb za ljudi vas je izžela in čas je, da si napolnite baterije. V tem tednu si boste privoščili nekaj razvajanja samo zase. Previdni bodite pri financah, saj se lahko v trenutku nepremišljenosti prenačitate pri svojih odločitvah.

Devica (24. 8.–23. 9.)
 Idej ne bo manjkalo in samoiniciativno se boste lotili dela, ki že nekaj časa čaka. Udeležili se boste dogodka, kjer pa boste težko prišli na svoj račun. Družba vam ne bo pisana na kožo in domov boste odšli razočarani.

Tehtnica (24. 9.–23. 10.)
 Ljubzenska akcija bo trajala in zdelo se bo, da lepše ne bi moglo biti. Nepomembna opravila boste preložili na kasneje in se posvetili romantiki. Na delovnem mestu boste razočarani, saj vaša vnema ne bo obrodila pričakovanih sadov.

Škorpion (24. 10.–22. 11.)
 Prijateljstvo, ki ga negujete že dlje časa, bo postavljeno na preizkušnjo. Od vaše reakcije je odvisno, ali se bo še obdržalo, ali ne. Finance vam bodo poskušale zagreniti konec tedna, vendar se ne boste kar tako dali. Veselo bo v vsakem primeru.

Strelec (23. 11.–21. 12.)
 Oseba, ki ji veliko pomenite, se bo zanašala na vaše mnenje, zato premislite, preden izrečete kaj, kar bi lahko kasneje obžalovali. Služba vam bo več kot odveč, a z mislimi na dopust boste lažje dokončali svoje delo. Čaka vas dobra novica.

Kozorog (22. 12.–20. 1.)
 Samski, čaka vas priložnost za romanco. Seveda je odvisno tudi, v kolikšni meri boste pripravljeni na spremembo. Ko boste na stran dali rutino, vam bo žal, da se niste sprostili že prej. Previdno pri poslih, saj sedaj ni najboljši trenutek.

Vodnar (21. 1.–19. 2.)
 Pomisleki, ki jih imate glede sebe, vas bodo vedno bolj ovirali pri vsakdanjih stvareh. Verjemite prijateljem na besedo, da ste storili prav. Teden se bo lepo zaključil, saj vas bo ljubljena oseba prijetno presenetila.

Ribi (20. 2.–20. 3.)
 Notranji glas vam bo sporočal, da bi se lahko bolj potrudili glede določene zadeve. Še imate čas, da situacijo popravite, glejte le, da spet ne odlašate predolgo. Odzvali se boste povabilu in čaka vas dan, poln zanimivih izkušenj.



TA JE DOBRA

Pravega je treba stehitati

Janezka pošljejo k mesarju po salamo. Ko pride domov, mama vrže salamo na tehtnico, da bi videla, ali so njenega sinčka ogoljufali. Seveda ugotovi, da nekaj dekagramov manjka. Takoj se obleče in odvihra k mesarju. »Gospod mesar, sram naj vas bo, pri otrocih služite. Janezku ste dali osem dekagramov salame premalo.« Mesar jo pogleda in zavzdihne: »Draga gospa, pa ste stehitali vašega Janezka, preden ste ga poslali k meni – in ko je prišel nazaj!«

Značka ne pride vedno prav

Kriminalist pride h kmetu, da bi preiskal njegovo posest. Kmet mu pravi, da lahko pregleda vse, razen zadnjega dela vrta. Kriminalist mu pokaže značko in pravi: »Vidiš to značko? S to značko lahko počnem karkoli in ti mi ne moreš preprečiti!« Čez nekaj minut se sliši vpitje, nato pa priteče kriminalist, ki beži pred razjarjenim bikom. Kmet odvrže orodje, steče k ograji in zavpije: »Značko, značko mu pokaži!«

Muca

»Janezek, zakaj si prinesel mačko v šolo?« Janezek: »Zato, ker sem zjutraj slišal očeta, ko je mami rekel: "Pojedel ti bom muco, ko bo mali odšel v šolo."«

Ni njegov

Ločenka pripoveduje samohranilki: »Pomisli, kakšni osli so na sodišču. Možu so dosodili otroka, pa sploh ni njegov.«

Misel za današnje čase

Ko ti potonejo vse ladje, jih proglasi za podmornice in pojdi naprej.

LAŽJI SUDOKU

8	1	7		4	
	3		8	9	
7	5		4	3	
6	5	2		9	1
2	9			5	6
1	7		9	2	4
		7	1		2
	4	9			8
	2		5	4	9

Rešitev:

8	1	7	9	2	4
4	3	8	5	6	9
7	5	4	3	1	2
6	5	2	8	9	1
2	9	3	7	5	6
1	7	6	9	2	4
9	4	7	1	3	2
3	4	9	8	6	5
5	2	6	4	9	8

TEŽJI SUDOKU

1	7			2	6
	9	3		7	
5		6	7		
7	8				
	6			1	
				6	9
		5	8		7
	4		2	5	
	2	5		4	1

Rešitev:

1	7	9	2	8	6
9	3	8	5	7	4
5	6	7	1	2	3
7	8	4	3	6	5
2	6	3	7	1	9
4	9	6	8	5	7
3	5	8	2	4	1
6	2	5	7	3	9
8	1	7	4	9	6

Navodilo za reševanje: v kvadrate vpišite števila od 1 do 9 tako, da se ne bo nobeno število ponovilo ne v vrstici ne v koloni ne v enem izmed odebelenih devetih kvadratov. Pripravil B. F.



NAGRADNA KRIŽANKA

GG | IZLET // sobota, 7. julij 2018



Z MUZEJSKIM VLAKOM PO BOHINJSKI PROGI

ČEZ MOST PO MODROST



Organizator izleta je ABC Rent a car in turizem.

Vožnja po Bohinjski progi je prav gotovo posebno doživetje. Pogledi na Blejsko jezero, na številne soteske, grape in predore, med katerimi je najdaljši dolg kar 6.327 m, so nepozabni. Tokrat nas bo na železniški postaji v Mostu na Soči pričakal vodnik. Peš se bomo odpravili do akumulacijskega jezera, kjer bo sledil pohod po kulturno zgodovinski poti, nato pa se bomo vkrkali na ladjico in se prepustili smaragdni Soči. Na ladjici bo tudi okusno kosilo, po pristanku pa bo sledil povratek na železniško postajo, kjer nas bo ob 17:18 že čakala parna lepota, da nas zapelje nazaj na Gorenjsko.

Odhodi: Ob 09.03 odhod muzejske kompozicije z Jesenic mimo Bleda (prihod ob 09.17) in Bohinjske Bistrice (prihod ob 09.48) proti postaji Most na Soči in Kanal do Nove Gorice (prihod vlaka ob 11.59).

Cena: Redna cena izleta za odrasle je 65 EUR. Če se na izlet prijavite na Gorenjskem glasu, je cena le 55 EUR. Redna cena za otroke, stare od 6 do 12 let je 37 EUR, če jih prijavite na Gorenjskem glasu, je cena le 32 EUR. Otroci do 6. leta potujejo brezplačno z doplačilom 5 eur za kosilo!

Cena vključuje: vožnjo z muzejskim vlakom po Bohinjski progi do Mosta na Soči, voden pohod po poti »Čez Most po modrost«, vožnjo z ladjico po jezeru, kosilo na ladjici, organizacijo in DDV.

Prijave in rezervacije sprejemamo na Gorenjskem glasu, Bleiweisova 4, Kranj, po tel. št.: 04/201 42 41 ali po e-pošti na narocnine@g-glas.si.

Gorenjski Glas

www.gorenjski-glas.si

SESTAVIL:	DODATEK	GRŠKA	BELORUSKI	PRILOGA	SVIT	DOMINIK	RISALNI	PISA-	NASILEN	AFRIŠKI	SUMERSKA	IGRALKA	GORENJSKI	DIVJI	TANTAL	OČE	PRIPOVE-	ESTONCI	AMERIŠKA	ERBUJ	MANJŠA	UČINEK	OTKA
F. KALAN	K JEDI ZA	ČRKA	PISATELJ	ČASNIKA		KOZARIČ	DEL RAČU-	TELJICA	VSTOP V	VELETOK	BOGINJA	DOR	GLAS	KOZEL			DOVALEC		IGRALKA		VOJASKA		
	BOLJŠI		(VASIL)	DELO			NALNIKA	LINDGREN	PROSTOR		PLODNOSTI		(S. S.)						(SHARON)		SKUPINA		
ZOBAR, DENTIST					2																		
ORGANSKA KISLINA													VELIKA NARAVNA NESREČA SL. GEOGRAFI(MILAN)										
PREŽVEKOVALEC TOBAKA															KRAJ PRI SEVNICI								
															BARTOLOV ROMAN							KOS CELOTE	
KRAJ PRI OPATJI																							
SENO																							
BRANE OBLAK																							
OTOČJE V SREDNJI AMERIKI																							
AKIMOV ELISTA ESAKI MIKENE RURIK																							
PEVEC RUDAN																							
IMPORT																							
VOLKU PODOBNA ZVER																							
KARL NOVAČEK																							
ATAL (DALJŠI ZAPIS)																							
STALJENA SNOV																							
PISATELJ HUNTER																							
LAVO ČERMELJ																							
UKREP PROTI KRŠITELJU ZAKONA																							
OPERNI SPEV																							



Nagrada: 3-krat DARILNI BON BALDRIJAN v vrednosti 15 EUR

Rešitve križanke (geslo, sestavljeno iz črk z oštevilčenih polj in vpisano v kupon iz križanke) pošljite do srede, 18. julija 2018, na Gorenjski glas, Bleiweisova cesta 4, 4000 Kranj. Rešitve lahko oddate tudi v nabiralnik Gorenjskega glasa pred poslovno stavbo na Bleiweisovi cesti 4.

1	2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21			

DRUŽABNA KRONIKA

MODNI SPEKTAKEL

Na modni reviji Stari Kranj so se predstavili ponudniki in oblikovalci oblačil, obutve ter modnih dodatkov iz starega mestnega jedra. Gorenjski Cineplex pa bo gostil edinstvo glasbeno poslastico: koncertni film skupine Muse.

M. L., A. B.

Kranjski modni spektakel je dejansko ponudil za vsakega nekaj in nekaj za vse iz vsake trgovine mestnega jedra. Modna revija, ki jo je glasbeno dopolnil RecycleMan, s svojimi akrobacijami pa so jo popestrili rolkarji, je namenjena predvsem oživiljanju mestnega jedra, pojasni koordinatorka revije Tania Mendillo. »Predvsem želimo pokazati, da center Kranja nudi ogromno zanimivih, barvnih, stilskih kosov oblačil in drugih dodatkov za popoln videz, hkrati pa se modni

navdušenci lahko seznanijo s trendi letošnjega poletja. Razmišljamo tudi o predstavitvi jesenske kolekcije.«

Tokrat so se dolgono-ge manekenke in postavna manekena na Glavnem trgu ob vodnjaku po modni brvi sprehodili že tretjič. Kljub rahlemu hladu so se pokazali tudi v kopalkah, spodnjem perilu in pižamah. Povezovalc Aydin Huzejrovič je občinstvo seznanil s trendi poslovnega videza, oblačili za prosti čas, italijansko modo, pokrivali, sončnimi očali, dežniki in nakitom.

Poleg bogate ponudbe trgovin so se na modni reviji predstavile tudi tri kranjske modne oblikovalke: Tina

Pavlin, Simona Kogovšek in Lea Behek. Njihove kreacije so posebne in unikatne, a zagotovo brezpogojno nosljive in brezčasne. Medtem ko Tina in Simona stavita na barvitost in pisanost oblačil, Lea prisega na črno. Slovi po drznih kosih, ki smo jih lahko že zasledili na znanih Slovenkah. Za Tinine kreacije so značilne vpadljive zanke in bogat nabor teksturiranih vrst tekstila, Simona pa v svojih prešitih oblačilih s šivi overlock ohranja prvotni navdih: metulja.

Ko je kranjski Cineplex gostil večer za dame in film, žensko različico Oceanovih 11, je bil dobro obiskan. Film Oceanovih 8 ima odlično

igralsko zasedbo – od Sandre Bullock do Rihanne. Penelope Cruz bomo lahko julija spremljali v vlogi kolumbijske novinarko Virginie Vallejo in ljubice kralja kokaina Pabla Escobarja v filmu Ljubiti Pabla. Komedija Ti loviš, ki je nastala po resnični zgodbi, je v slovenske kinematografe prispela včeraj; pustolovska drama Izgubljena med valovi prihaja naslednji teden. Vsi oboževalci skupine Muse pa si boste v kranjskem Cineplexu lahko ekskluzivno ogledali koncertni film Drones World Tour z glasbeno skupino Muse in boste tako del svetovnega kinematografskega spektakla, ki se bo zgodil 12. julija ob 20. uri.



Oblikovalke Tina Pavlin, Lea Behek in Simona Kogovšek



RecycleMan, Tania Mendillo in Aydin Huzejrovič



Na modni reviji so prikazali oblačila, obutev ter modne dodatke trgovin in oblikovalcev iz starega mestnega jedra.



V filmu Oceanovih 8 za napeto zgodbo poskrbijo sleparke. Film je v Cineplexu na ženski večer privabil lepo število dam.



Pabla Escobarja v filmu Ljubiti Pabla igra Javier Bardem.



Julija na velika platna za en večer prihajajo glasbeni Muse.

VRTIMO GLOBUS

Demi Lovato znova podlegla alkoholu



Pevka **Demi Lovato (25)** v novi pesmi priznava, da je po šestih letih treznosti znova podlegla alkoholu. V preteklosti se je zdravila zaradi bulimije, alkoholizma, bipolarni motnje in samopoškodovanja. Pesem je prvič predstavila na koncertu v Lizboni v sklopu svoje svetovne turnee z naslovom Tell Me You Love Me. »Danes je bila na odru z vami nova oseba z novim življenjem. Hvala vsem za podporo na tem potovanju. Nikoli ne bo pozabljena,« je zapisala.

Umrli oče Michaela Jacksona



Zaradi posledic raka je umrl **Joe Jackson**, oče pokojnega Michaela Jacksona in pevke Janet Jackson. Star je bil 89 let. Bil je zaslužen za odkritje pevskega talenta svojih otrok. S Titom, Jackiejem in Jermainom je leta 1963 ustvaril skupino The Jackson Brothers. Tri leta kasneje pa še eno izmed najuspešnejših ritem in blues skupin vseh časov The Jackson 5, del katere je bil tudi Michael.

Sin Johnnyja in Vanesse resno bolan



Vanessa Paradis (45) se ni udeležila premiere svojega zadnjega filma Nož v srcu zaradi bolezni 16-letnega sina Jacka Deppa, ki ga ima z igralcem Johnnyjem Deppom. »Žal se nam Vanessa ne bo pridružila. Njen sin ima resne zdravstvene težave,« je povedal režiser filma. Kakšne težave ima najstnik, ni znano, predstavnik Deppa in Paradisove pa doslej še ni dal izjave za javnost.

Brigitte Nielsen petič mama



Igralka **Brigitte Nielsen** je pri 54 letih petič postala mama. »Presrečna sva, da se nam je pridružila čudovita hčerkica. Pot je bila dolga, vendar vredna vseh muk. Še nikoli nisva bila bolj zaljubljena,« sta zapisala igralka in njen peti mož Mattia Dessi. Igralka, znana po vlogi v filmu Rdeča Sonja, ima že štiri odrasle otroke, eden njenih mož pa je bil tudi s Sylvester Stallone.



Kranjčanka Tjaša Vujanovič se je sprehodila po modni brvi na modni reviji v Kranju. Nekajkrat je že stopila pred fotografski objektiv, a le za svoj arhiv, saj pravi, da je manekenstvo in modno fotografiranje profesionalno ne zanimata. Raje se posveča delu medicinske sestre, hodi v hribe in pleše kubansko salso. / Foto: Primož Pičulin

Letos dvajset novomašnikov Novi trasi turističnega avtobusa

Večina jih bo v duhovnike posvečena danes, nove maše pa bodo to in prihodnjo nedeljo.

JOŽE KOŠNJEK

Ljubljana – Včeraj, večinoma pa danes bodo slovenski škofje ordinariji diakone posvetili v duhovnike novomašnike. Skupaj jih je dvajset, kar je največ po letu 2005, ko sta bila dva več. Dvanajst novih duhovnikov bo škofijskih, kar pomeni, da bodo prvenstveno delovali po župnijah, osem pa v redovnih skupnostih jezuitov, kapucinov, minoritov, kartuzijanov in cistercijanov. Največ novomašnikov, sedem, je iz ljubljanske nadškofije, štirje so iz novomeške škofije, trije iz koprške, po dva sta iz celjske škofije in mariborske škofije oziroma nadškofije, dva pa ima mursko-soboška škofija. Povprečna starost novih duhovnikov je dobrih 32 let. Najstarejši ima 52, najmlajši trije pa 24 let. Od dvajsetih jih je kar 16 s podeželja.

Z Gorenjskega so doma trije novomašniki. Mar-ko Mrlak, najstarejši med

novomašniki, je doma iz Žirov. Novo mašo bo imel v nedeljo, 8. julija, ob 14. uri v Žireh. Pater jezuit Marko Pavlič je doma iz Kranja in je star trideset let. Novo mašo bo pel, kot so dejali včasih, to nedeljo ob 14.30 v Kranju. Iz Komende pa prihaja Peter

Med biseromašniki sta gorenjski rojak Anton Bohinc in dolgoletni urednik Ognjišča Franc Bole, med zlatomašniki pa rojak iz Strazišča pater kapucin dr. Metod Benedik, celjski škof Stanislav Lipovšek, nekdanji trziški in begunjski župnik Lo-

Z Gorenjskega so doma trije novomašniki: Marko Mrlak iz Žirov, pater jezuit Marko Pavlič iz Kranja, iz Komende pa prihaja Peter Stele. Na god svetih Petra in Pavla se Cerkev spominja tudi duhovniških jubilentov: diamantnih, bisernih, zlatih in srebrnih.

Stele. Star je 29 let. Tudi njegova nova maša bo to nedeljo, 1. julija, ob 10. uri v Komendi.

Poleg novih duhovnikov se katoliška Cerkev na Slovenskem 29. junija, na god svetih Petra in Pavla, spominja tudi duhovniških jubilentov: diamantnih, ki so v duhovniški službi 65 let, bisernih (šestdeset let duhovništva), zlatih (petdeset let) in srebrnih (25 let duhovništva).

gatčan Franc Maček, upokojeni nadškof dr. Anton Stres in dolgoletni dovški župnik France Urbanija, »triglavski župnik« sedanjega časa. Srebrnomašniki pa so z Gorenjskega begunjski župnik dr. Matjaž Ambrožič, gvardijan frančiškanskega samostana na Brezjah pater dr. Robert Bahčič, frančiškan Pashal Gorjup iz Kamnika in kranjskogorski župnik Janez Šimenc.

MARJANA AHAČIČ

Radovljica – Tudi letos bo julija in avgusta po radovljiški občini in okolici vozil turističen avtobus »hop-on, hop-off«, ki je obogaten z dvema novima trasama. Tako

bo avtobus z Bleda odrinil vsak torek, sredo, četrtek in petek. Torkov avtobus bo skozi Radovljico odšel naprej mimo Posavca v Kropo, sredin, ki je novost, pa povezuje čebelarstvo zanimivosti med Bledom, Radovljico in

Žirovnico. Četrtkova pot ostaja nespremenjena in vodi z Bleda v Vrbo, Žirovnico, Begunje, Mošnje in na Brezje. Petkov avtobus, ki je prav tako novost, pa bo obiskovalce skozi Begunje odpeljal v Trzič.

80 let
31.7.1938

Kulturno umetniško društvo »Pod lipo« Adergas
v okviru praznovanja svoje **osemdesetletnice** vabi na ogled **duhovne igre** Josepha Jacoba Feitna, v priredbi Nika Kureta in režiji Silva Sirca

THEOPHILUS IN ANIMA

Termini predstav:
petek, 22. junij ob 20.30
sobota, 23. junij ob 20.30
petek, 29. junij ob 20.30
sobota, 30. junij ob 20.30

Predstava bo izvedena **na prostem**, za cerkvijo v Adergasu.

Predprodaja kart: **2 uri pred predstavo**. V primeru dežja bo dogodek žal odpovedan.

INFO: www.kudpodlipo.si
info@kudpodlipo.si

Gorenjski Glas

RADIO 93.8 FM GORENC
93,8 | 95,1 | 92,1

NOGOMETNI SPEKTAKEL SMEHA

13. 7. 2018 ob 17h
na nogometnem stadionu v Kranju

Ekpa Radia Gorenc **VS** **Ljubitelji zabave**
... si se že prijavil?

streljanje enajstmetrovk, malo nogometa in veliko zabave

prireditev organiziramo v sodelovanju s prvoligašem

Prijavite se v ekipo Ljubiteljev zabave s SMS na 031 33 22 11 do 8. 7. 2018

več na www.radiogorenc.si

Na dogodku bodo tudi člani NK Triglav



Naše kolesarke na mlinu na Muri v Ižakovcih



V parku v Ljutomeru, kjer je bil prvi slovenski tabor.

KINOSPORED

KOLOSEJ DE LUXE, KRANJ (CENTER)

Sobota, 30. 6.

21.30 OCEANOVIH OSEM

12.30, 14.45, 17.00 NEVERJETNI 2, sinhro.

19.15 JURSKI SVET: PADLO KRALJESTVO

13.50, 16.15, 18.30 NEVERJETNI 2, sinhro.

15.00, 17.30 NEVERJETNI 2, 3D, sinhro.

18.45 PODEDOVANO ZLO

20.30 JURSKI SVET: PADLO KRALJESTVO

18.00 JURSKI SVET: PADLO KRALJESTVO, 3D

14.20, 21.15 DEADPOOL 2

CINEPLEXX, TUŠ, KRANJ

Sobota, 30. 6.

14.30, 18.40, 20.40, 22.40 TI LOVIŠ!

16.40, 21.00 KRIŽANJE

16.30 Z LJUBEZNIJO, SIMON

15.50, 20.00, 22.10 OCEANOVIH OSEM

KINO SORA, ŠKOFJA LOKA

Petek, 29. 6.

20.30 GRACE JONES

Sobota, 30. 6., in nedelja, 1. 7.

18.00 NEVERJETNI 2, sinhro. (v soboto 3D)

20.30 GRACE JONES

Organizatorji filmskih predstav si pridružujejo pravico do spremembe programa.

GLEDALIŠKI SPORED

PREŠERNOVO GLEDALIŠČE KRANJ

Petek, 29. junija

18.00 Boris A. Novak: KDO JE NAPRAVIL VIDKU SRAJČICO (v dvorani PGK)



PONATIS

Zbrani recepti so dobrodošla pomoč vsem, ki pravkar začenjajo s samostojnim kuhanjem, drugim pa lahko zanimivo popestrijo jedilnike. Po takih jedeh pogosto zadiši v slovenskih domovih. Za knjigo pa jih je preizkusil kuharski mojster Andrej Goljat.

176 strani, 140 x 200 mm, spiralna vezava

9,90
EUR

* poština

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Bleiweisova cesta 4 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04/201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.
Če jo naročite po pošti, se poština zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

www.gorenjskiglas.si

Gorenjski Glas

Samo naprej in čim bolj naravnost

To je bilo naše geslo na kolesarjenju, na katerem smo obiskali kar tri države. Začeli smo v »kljunu« naše Slovenije, nadaljevali po Madžarski in Hrvaški ter se nato vrnil domov.

GREGA FLAJNIK

Takšno geslo nam je bilo všeč, ker smo na svojem potovanju želeli čim manj klancev in nepreglednih ovinkov.

Pot smo začeli v Juršincih v Slovenskih goricah, kjer so nam na turistični kmetiji Toplak pripravili pogostitev prleških jedi. Zatem smo se po Goricah nekajkrat povzpeli in spustili in tako prikolesarili do prleških ravnin in nato do Veržeja, kjer je bil naš prvi postanek. Malicali smo v prostorih zavoda Marijanum. Po prečkanju Mure smo se ustavili v Ižakovcih in si ogledali brod ter mlin na Muri. V Odrancih smo spoznali cerkev svete Trojice s tremi zvoniki, osmimi stebri in veliko kupolo. Načrt je že leta 1946 naredil Plečnikov asistent ing. arh. Janez Valentinčič, univ. prof. iz Ljubljane, zgradili pa so jo precej kasneje po velikih naporih in tudi žrtvah. Ustavili smo se še v Veliki Polani, kjer se je rodil pisatelj Miško Kranjec. Od tu naprej pa mimo Nedelice po ravni cesti v Madžarski Lenti, kjer smo prespali prvo noč.

Madžarska

Naslednji dan smo si ogledali Lenti. Mesto, ki je Slovencem še najbolj znano po poceni nakupih na stojnicah, leži ob reki Kerka nedaleč od slovensko-madžarske meje. Nekoč je bil glavni vir dohodka prebivalcev prodajanje na stojnicah, danes se jih veliko ukvarja s turizmom, saj je v mestu veliko termalno kopališče in energetski park svetega Jurija. V središču mesta stoji cerkev svetega Mihaela, pred njo pa kip svetega Stefana Velikega. Sveti Ištvan, kot ga imenujejo Madžari, je pogosto upodobljen svetnik na Madžarskem, saj je bil njihov prvi kralj in je vladal v letih od 1001 do 1038. Po obvezni kavici v centru mesta smo kolesarili mimo postaje ozkotirne železnice, ki je nekoč služila za prevoz



Naša skupina na sivkinih poljih v naselju Márokföld

hlodovine, danes pa vlaki po njej prevažajo le turiste. Po gozdni poti smo se nato peljali do naselja Lendvadedes, prečkali cesto, ki iz Slovenije pelje v Lenti in potem skozi Nemesnép do naselja Márokföld, v katerem živi nekaj umetnikov, imajo doživljajski park in celo nasad sivke. V naselju Nova nas je pričakal Janez in nam postregel z juho. Ta je namreč novost na letošnjih potepanjih s kolesom in gostje

zatem še deset kilometrov do naselja Gaberje pri Lendavi, kjer smo prespali na Ranču Gaberje.

Hrvaška

Tretji dan smo rajžali po Hrvaški. V Murskem Središču smo spoznali, kako so v teh krajih nekoč izkopalili rudo, na urejenem nabrežju reke Mure so lepo urejene table, ki prikazujejo prereze rudarskih rovov in kje so bili. Pot smo nadaljevali do

Po postanku v toplicah smo se odpeljali v Lendavo in po kosilu so si gostje privoščili sprostitve v Termah Lendava. Po večerji smo v skupni sobi imeli še obvezne pevske vaje in spoznavali prekmurske pesmi. Noč je bila precej pestra, saj je hud naliv povzročil izpad elektrike in odlomil nekaj vej okoliških dreves. Kljub temu smo mirno spali, saj smo bili prijetno utrujeni.

Zopet po Sloveniji

Zadnji dan smo kolesarili v izhodišče, torej Juršince, kjer smo kolesarjenje zaključili. Ustavili smo se v Ljutomeru, kjer nam je prijazna lokalna vodnica povedala nekaj zanimivosti, zapeljali pa smo se tudi skozi park, kjer je bil leta 1868 prvi slovenski tabor, na katerem se je zbralo okrog sedem tisoč ljudi. Ustavili smo se še na Gomili, ki je najvišja vzpetina v vzhodnem delu Slovenskih goric. Na njej je 18 metrov visok stolp, ki je bil postavljen leta 1992 ob 130. obletnici rojstva izumitelja Janeza Puha, ki je bil rojen v bližnji vasi Sakušak. Krog smo zaključili v vasi Juršinci, prav tam, kjer smo ga pred štirimi dnevi začeli.

V štirih dneh smo kolesarili po treh državah in lahko rečem, da je naša lepa Slovenija izmed vseh treh najbolj urejena. Imamo tudi najlepše urejene poti, seveda pa moramo stremeti k temu, kar imajo v sosednji Avstriji. O tem pa v reportažah z naših kolesarjenj ob Solnograških jezerih.



Z razglednega stolpa na Gomili se skoraj tako lepo vidi kot z bolj znanega stolpa Vinarium v Lendavi.

so jo z odobravanjem sprejeli. Kolesarili smo po manj obljudenih naseljih, kjer na cesti redko srečaš človeka. Ceste so večinoma asfaltirane, a se jim pozna, da jih bolj malo urejajo. V enem naselju smo si želeli osvežitve, pa nikjer lokala. V bližini pokopališča, kjer je bila vsaj senca in malo vode, se kar naenkrat mimo pripelje kombi s prodajalno sladoleda. Za nas je bil lep kot iz pravljice. Mimo naselij Paka, Tormofölde in Dobri smo se nato pripeljali v Slovenijo in

vasi Peklenica, kjer so prvi na svetu začeli črpati nafto. Vas je dobila ime po peklu, saj so prebivalci nekoč verjeli, da nafta, ki vre na dan v teh krajih, vre pravzaprav iz pekla. Če bi vedeli, kako bo to črno zlato obrnilo svet, bi ji morda rekli kako drugače. Pot smo nadaljevali proti Čakovcu, a smo spremeniili smer in se usmerili proti Toplicam Sveti Martin. Do toplic je bilo kar nekaj klancev, kjer se je pokazala prednost električnih koles, ki so jih imeli kar trije naši gostje.



Janezove juhe so novost na letošnjih kolesarjenjih.



V samotnem naselju nas je obiskal kombi s sladoledom.

Za praznik okusne palačinke

JANEZ KUCHAR

Šenturška Gora – V ponedeljek, 25. junija, na dan državnosti, je na Šenturški Gori že tradicionalno dišalo po palačinkah. Prireditev Palačinkijada na Šenturški Gori je potekala devetič zapored, zaradi dopoldanskega slabega vremena že drugič prestavljena na parkirni prostor pred Kmečki turizem Pavlin.

Pobudo sta pred 14 leti dala Anica Novak in Niko

Srabočan, a do uresničitve je prišlo šele leta 2010. Palačinke so letos pekli Niko Srabočan, Anica Pavlin, Nejc Trobevšek, Irena Mežek, Miha Pavlin in Majda Srabočan. Kot nadev za palačinke so uporabili domačo slivovo marmelado, zelo okusen pa je bil tudi zeliščni skutni namaz, ki ga je prispevala Dobrila Kurat, najmlajši pa so si zaželeli čokoladni namaz. Vse palačinke, ki so jih napekli na Šenturški Gori, so

brezplačno razdelili številnim izletnikom, kolesarjem in pohodnikom od blizu in daleč, ki so obiskali to lepo in urejeno vasico pod Krvavcem. Pri pripravi Palačinkijado so pomagali tudi Slavko Hočevar, Boris Rezar, Gregor Grilc, DNK – Grafične storitve Cerklje in Kmečki turizem Pavlin. Prireditev na Šenturški Gori je obiskalo nekaj manj kot tisoč ljudi, postregli pa so jim 1250 palačink.



Pekli so palačinke in jih brezplačno delili obiskovalcem.

Aktivni tudi v prostovoljstvu

Goodyear Dunlop Sava Tires (Goodyear) junija poseben poudarek namenja prostovoljstvu zaposlenih v okviru globalnega programa Goodyear Boljša prihodnost.

SUZANA P. KOVAČIČ

Kranj – Na začetku junija je ekipa zaposlenih priskočila na pomoč Varstveno-delovnemu centru Kranj pri ureditvi vrta za možnost izvajanja zelenega programa hortikulturne terapije uporabnikov. Projekt je obsegal postavitev dvignjenih gredic za gojenje zelišč, zelenjave in jagodičevja ter zasaditev dreves in grmovnic z namenom ustvarjanja okolja, ki blagodejno vpliva na počutje in delo uporabnikov centra.

V okviru globalnega junjskega tedna prostovoljstva so goodyearovci z delovno akcijo med drugim obnovili tudi prostore konjeniškega centra Hipodrom v Mošnjah pri Radovljici, kjer so doma našli številni upokojeni tekmovalni konji. Prostovoljci so oskrbeli dotrajane staje, uredili pasaže in obnovili



Dvignjene grede omogočajo izvajanje hortikulturne terapije uporabnikov VDC Kranj.

ograjo, v naslednjih tednih pa bodo skupaj z društvom organizirali tudi dan odprtih vrat, kjer bodo otroke osveščali o pravilnem in odgovornem ravnanju z živalmi.

Goodyearovi zaposleni so prepoznali tudi potrebo po ureditvi igrišča enote Vrta Tržišč v Lomu pod Storžičem, na

katerem so z odstranitvijo propadajočih dreves in zavarovanjem igral z gumijastimi tlakovci prispevali k varnosti pri igri otrok na zunanjih površinah. Prostovoljci so obnovili tudi prostor za druženje in s svežo barvo poskrbeli za poživitev hiške.

HALO-HALO GORENJSKI GLAS telefon: 04 201 42 00

Naročila za objavo sprejemamo po telefonu 04/201-42-00, faksu 04/201-42-13 ali osebno na Bleiweisovi cesti 4 v Kranju oz. po pošti – od ponedeljka do četrтка do 11. ure! Cene oglasov in ponudb v rubriki so izredno ugodne.

ROZMAN BUS, T: 04/531 52 49, 041/855 630

TRST - RAZPRODAJE: 10. 7., DOLOMITI: 6. 7., KOPALNI IZOLA: 4. 7.; 7. 7.; DUGI OTOK 13. - 20. 8.; 3. - 7. 9 in OREBIČ: 22. - 29. 9; www.rozmanbus.si

Obvestila o dogodkih objavljamo v rubriki Kažipot brezplačno samo enkrat, pošljete jih lahko na e-poštni naslov kazipot@g-glas.si.

PIREREDITVE

Čebelarški dan

Preddvor – Sobota, 30. junija, bo v Preddvoru posvečena čebelarju Franu Lakmayerju. Ob 17.30 bo v TIC-u kratka predstavitev velikega čebelarja, nato pa ob 18. uri sledi slovesnost ob odkritju njegovega spomenika v grajskem parku. Večer se bo zaključil ob domačih zvokih Gorenjskega kvinteta.

Petrov sm'n in Folklorni festival

Preddvor – V Preddvoru se bo v nedeljo, 1. julija, odvijal tradicionalni Petrov sm'n, ki bo ponudil pestro izbiro domačih izdelkov in obrti. Ob 14.30 se začne povorka folklornih skupin, ki se bodo predstavile pod šotorom na grajskem dvorišču. Festival bodo zaključili z rajanjem na viže ansambla Lunca. Središče Preddvora bo v času dogodka zaprto za ves promet, za obvoz bo poskrbljeno.

Aktivnosti Medgeneracijskega centra

Kranj – V Medgeneracijskem centru Kranj se bodo odvijale naslednje brezplačne aktivnosti: ponedeljek, 2. julij, od 10. do 11. ure: Vesele urice – francoščina; od 18. do 20. ure: Pungert s stolpom. Ogled stolpa ter sprehod do razgledne ploščadi. Zbor na Pungertu. Vodi Janko Zupan. Obvezna prijava na brezplačne dogodke na 041 724 134 ali e-naslov mck-prijava@luniverza.si.

Večer ljudskega petja

Milje – Hiša čez Cesto Pr' Franč na Miljah vabi na zaključek pevske sezone, ki bo v soboto, 30. junija, ob 19.30 pod kozolcem ob hiši. Razveseljevali vas bodo kvartet Šenčurski fantje in Predice iz Kamnika.

Prikaz prihoda cesarja Franca Jožefa

Naklo – Konjeniško društvo Naklo, KUD LIK Naklo in Gostišče Pr' Kovač ob občinskem prazniku vabijo na razstavo motivov s kranjsko klobaso in na ogled kratkega igranega prizora prihoda cesarja Franca Jožefa v petek, 29. junija, ob 20. uri. Razstava bo odprta v vagonu na postaji, kamor bo cesar prispel ob 19.45. Prireditev bo od 20.30 potekala na parkirišču Gostišča Pr' Kovač z igranim gostilniškim prizorom. Ob koncu bodo obiskovalci postreženi s kranjsko klobaso in pivom.

Praznovanje Tržiškega Abrahama

Tržič – Tradicionalno, že 36. praznovanje Tržiškega Abrahama v Domu pod Storžičem bo v soboto, 15. septembra 2018, z začetkom ob 15. uri. Srečanje abrahamovcev bo potekalo v znamenju rojenih leta 1968. Vabljeni vsi rojeni v Tržiču leta 1968 ter vsi, ki so postali kasneje Tržičani, pa tudi tisti, ki so se rodili leto pozneje ali leto prej in so zaključili osnovno šolo z generacijo 1968. Prijave s prijavnino zbirajo od 8. julija do 8. septembra: trgovina Kovor, restavracija Firbc okn in cvetličarna Tulpa v Bistrici pri Tržiču.

IZLETI

Pohod po soteski Čepa

Preddvor – Pohodniki Društva upokoencev Preddvor vabijo svoje člane v torek, 3. julija, po soteski Čepa. Zbor ob 7. uri na parkirišču pred Mercatorjem v Preddvoru. Prevoz z osebnimi avtomobili do izhodišča na avstrijski strani Ljubelja.

Pohod na Stol

Kranj – PD Iskra Kranj vabi v soboto, 14. julija, na najvišji vrh Karavank Stol. Na vrh se bomo podali po zavarovani plezalni poti z avstrijske smeri, ki vodi čez severno steno gore. Tura je tehnično zahtevna, višinska razlika je 1100 metrov. Skupno trajanje je od osem do devet ur, od tega vzpon od štiri do pet ur. Glede opreme se posvetujte z vodnikom. Ne pozabite na potrjeno planinsko izkaznico z zavarovanjem ter osebni dokument. Odhod z osebnimi avtomobili izpred Mercator Centra Primskovo ob 4.30. Prijave in informacije: v pisarni društva v Iskri Labore ob sredah med 17. in 18. uro ali z nakazilom na TRR društva ali Klemen Ručigaj (051 693 294, klemen.rucigaj@gmail.com), Uroš Prelovšek (040 255 163, prelovsek@gmail.com).

Pohod na Krvavec

Cerklje – DU Cerklje vabi svoje člane na pohodni izlet po poteh Krvavca v torek, 3. julija (prvi Spominski pohod Pavle Dolinar). Zbor pred AMD Cerklje ob 8. uri. Prevoz po dogovoru. Priporočena pohodna oprema in pohodne palice.

Izlet na avstrijsko Koroško

Šenčur – DU Šenčur vabi na izlet na avstrijsko Koroško v četrtek, 5. julija. Prijave v prostorih društva, pri poverjenikih in na tel. 04 25 11 022 in 064 117 135 do 3. julija oz. do zasedbe mest v avtobusu.

Kolesarska izleta

Kranj – DU Kranj vabi na kolesarski izlet Kranj–Radovljica–Kranj v torek, 3. julija, ter na kolesarski izlet Kranj–Medvode–Slavkov dom–Kranj v torek, 10. julija. Zbor obeh izletov ob 8. uri izpred bivše trgovske šole na Župančičevi ulici z lastnimi opremljenimi kolesi. V primeru dežja izlet odpade.

Planinski izlet na Tosc

Kranj – DU Kranj vabi na pohod na Tosc (2275 m) v četrtek, 12. julija, s posebnim avtobusom ob 7. uri izpred Globusa. Za planince šest in pol do sedem ur hoje, izhodišče na 1400 m, prilagojena pot za pohodnike. Ne pozabite na planinsko opremo s palicami. Prijave z vplačili do ponedeljka, 9. julija, v pisarni DU Kranj.

Kopalni izlet

Kranj – DU Kranj vabi na kopalni izlet v Ankaran, Kamp Adria, v torek, 17. julija. Odhod je s posebnim avtobusom ob 8. uri izpred Creine. Kopanje je celodnevno, prehrano si zagotovi vsak udeleženec sam, odhod s kopalnišča ob 17. uri, prijave z vplačili v društveni pisarni do srede, 11. julija.

PREDAVANJA

Predavanje Adijo, blokade

Kranj – Humana, združenje svojcev pri skrbi za mentalno zdravje, vabi v ponedeljek, 2. julija, ob 16. uri na brezplačno predavanje Adijo blokade, čas je za boljše življenje! Predaval bo Gregor Šikman, intuitivni zdravilec, atlasolog in učitelj samopomoči, v prostorih Humane, Oldhamska 14, Kranj (pri vodovodnem stolpu). Po predavanju ob 18. uri bo imel brezplačne pregledne atlasa.

KONCERTI

Koncert Bordo z Marušo Štibelj

Kranj – V Stolpu Škrlovec bo v nedeljo, 1. julija, ob 21. uri koncert zasedbe Bordo: avdiovizualna predstava glasbenika Tomaža Štularja z umetnico Marušo Štibelj.

Koncert mladih glasbenikov

Radovljica – V torek, 3. julija, vabijo ob 18.30 v farno cerkev sv. Petra v Radovljici na koncert mladih glasbenikov, ude-

ANKETA

Berejo tudi domače avtorje

ANA ŠUBIC

Ob stoti obletnici smrti velikega književnika Ivana Cankarja je vlada letošnje leto razglasila za Cankarjevo leto. Tokrat nas je zato zanimalo, kako pogosto v obilici literature posegamo po slovenski. Odgovarjali so obiskovalci kranjske mestne knjižnice.

Foto: Gorazd Kavčič



Fani Zupanec, Kranj:

»Vedno pogosteje posegam po slovenski literaturi, rada jo berem. Danes sem si med drugim izposodila knjigo patra Karla Gržana. Morda bom v Cankarjevem letu prebrala še kakšno njegovo delo.«



Branko Poženel, Golnik:

»Veliko berem, a slovenske avtorje bolj redko. Nazadnje sem bral dela Miška Kranjca, vsa, kar sem jih dobil. Kaj me je navdušilo? Prekmurje, od koder je bil, je zelo posebno, prav tako njihovi izrazi.«



Tone Maršič, Kranj:

»Cankarja in njegova dela kar dobro poznam, me pa zanimajo tudi drugi. S pevskim zborom sem bil nedavno na Kosovelovem domu, veliko smo izvedeli, imel je tudi brata pesnika in sestro pianistko.«



Marija Mali, Kranj:

»Rada posegam po slovenski literaturi, posebno po avtobiografijah. Nazadnje sem brala Ilko Vašte, rada berem tudi Draga Jančarja. Zelo me zanima zgodovina pa tudi knjige z gorniško vsebino.«



Katarina Kristan, Javornik:

»V knjižnico nesem prebrane pravljice. Z otrokoma jih vsak večer beremo, radi imamo tudi slovenske – dela Dese Muck in Svetlane Makarovič, na primer. Sicer pa imamo doma že skorajda knjižnico.«

Na pomoč z novim vozilom

Na pobudo učitelja Mirka Rojine je bilo pred devetdesetimi leti v Bitnjah ustanovljeno samostojno gasilsko društvo, ki danes šteje tristo članov in še vedno uspešno skrbi za požarno varnost.

MAŠA LIKOSAR

Zgornje Bitnje – Pisalo se je leto 1928, ko je takratne vaščane Bitenj povežala potreba po zavarovanju ljudi in imetja, saj so vas pestili številni požari. Prvi ustanovni zbor PGD Bitnje je štel petinštirideset članov. Skozi leta so sprejeli številne odločitve, ki so pripomogle k razvoju njihovega gasilskega doma. Zgrajena je bila sejna soba in centralno ogrevanje, notranjost večkrat prepleškana, leta 2004 pa so zgradili nov prizidek za avtocestno.

Devetdeseto obletnico delovanja PGD Bitnje so njegovi člani obeležili s slavnostno prireditvijo, izdajo biltena in



Parada vseh gasilskih društev Mestne občine Kranj v počastitev jubileja PGD Bitnje

prevzemom novega gasilskega vozila za prevoz moštva. »Vozilo GVM-1 za devet oseb smo kupili z lastnimi sredstvi in s pomočjo gasilske zveze

MOK, z nadgradnjo je stalo 35 tisoč evrov,« pove predsednik PGD Bitnje Jure Zihlerl in nadaljuje: »Nova pridobitev nam bo močno koristila pri nujenju pomoči ljudem ob požarih in drugih naravnih nesrečah, hkrati pa jasno kaže naš napredek in prizadevnost članov.«

Na prireditvi so se zbrala vsa gasilska društva Mestne občine Kranj, člani pa so se v paradnih oblekah in s prapori v rokah v počastitev jubileja bitenjskih gasilcev sprehodili skozi vasi. Slavnostna govornika podpredsednik GZS Jože Derlink in poveljnik GZS Tomaž Vilfan sta vsem

članom društva čestitala za uspešno delovanje in skupaj s poveljnikom GZ MO Kranj Jakobom Likozarjem podelila priznanja gasilske zveze. Posebno odlikovanje, plamenico II. stopnje, je v znak zahvale za preteklo delo na področju zaščite, reševanja ter kot vzpodbudo za prihodnje izzive prejel predsednik PGD Bitnje Jure Zihlerl.

Slovesnost sta popestri-li Folklorna skupina Sava Kranj in skupina Kavboj ritem, po uradnem delu pa so se gasilci zabavali na tradicionalni gasilski veselici z Ansambлом Saša Avsenika in skupino Kumske punce.



Župnik Simon Fortuna je blagoslovil novo vozilo.

vremenska napoved

Danes in jutri bo sprva delno jasno, čez dan pa spremenljivo oblačno. Sredi dneva in popoldne bodo nastajale krajevne plohe in nevihte. Nekoliko topleje bo. V nedeljo pa bo suho in prehodno spet nekoliko hladneje.

Agencija RS za okolje, Urad za meteorologijo

PETEK



9/21 °C

SOBOTA

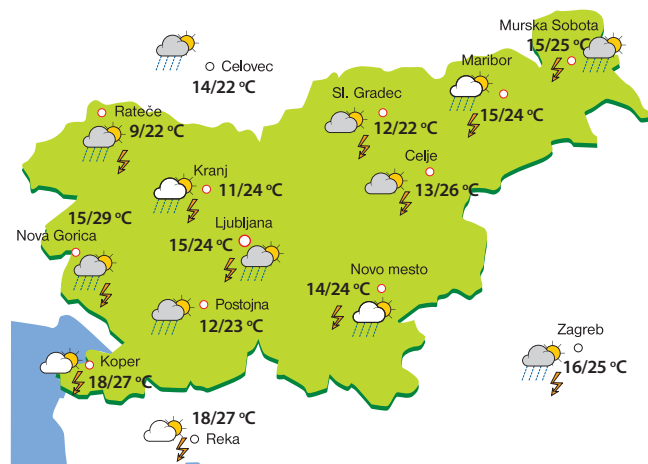


9/22 °C

NEDELJA



11/21 °C



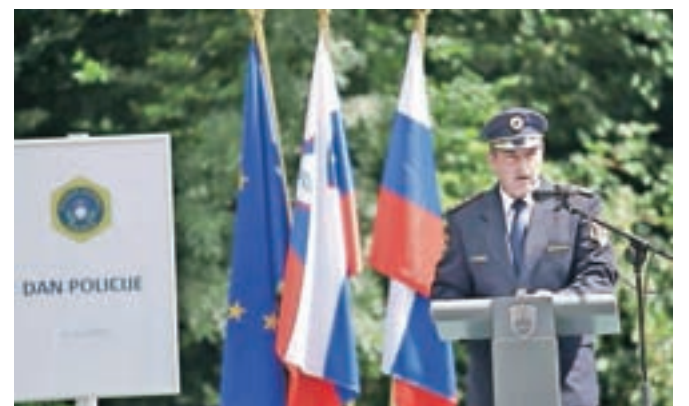
Policisti praznovali z gasilci, reševalci, zdravniki

SIMON ŠUBIC

Tacen – Na sredini osrednji proslavi ob dnevu policije v Tacnu so bili posebni gostje gasilci, reševalci in zdravniki. »Skupaj smo na prizoriščih hudih prometnih nezgod, požarov, samomorov, pri iskanju pogrešanih oseb. Ob naravnih ujmah in drugih nesrečah tesno sodelujemo še z drugimi sorodnimi službami. Vse nas veže isto poslanstvo. Srečujemo se s prizori, na katere nas ne more dovolj dobro pripraviti nobeno usposabljanje, in zgozbami, ki nas trajno zaznamujejo. V takšnem poklicu ni prostora za samoprevvaro. Ko gre zares in ko sekundne odštevalje možnosti preživetja, takrat odpade vse odvečno. Ostane le bistvo našega poklica – boj za dragoceno

človeško življenje,« je v govoru omenil generalni direktor policije Simon Velički in poudaril, da je policija danes v veliko boljši kondiciji, kot je bila še pred nekaj leti zaradi odtegotov in varčevalnih ukrepov. Da se v policiji ne ukvarjajo več z eksistenčnimi vprašanji, ampak z vsebino svojega dela, gre po njegovih besedah zahvala notranji ministrici in odhajanju Vesni Györköös Žnidar in njenim sodelavcem.

»Slovenska policija uspešno obvladuje migracijski tok in svoje aktivnosti prilagaja trenutnim razmeram na terenu ter učinkovito varuje zunanjo schengensko mejo EU. To znova dokazuje, da smo verodostojna država, ki se zelo jasno zaveda svojih odgovornosti,« pa je med drugim povedala Györköös Žnidarjeva.



Ko gre zares, ostane le bistvo našega poklica – boj za dragoceno človeško življenje, je v Tacnu dejal generalni direktor policije Simon Velički. / Foto: Policija

Čebelarški dan in Petrov smn

Preddvor – Praznovanje občinskega praznika, ki se je v Preddvoru začelo 1. junija, se ta konec tedna nadaljuje z dvema prireditvama. Jutri, 30. junija, bo Čebelarški dan, ko ob 18. uri v grajskem parku odkrivajo spomenik Franu Lakmayerju, utemeljitelju čebelarstva. Po njem se imenuje domače čebelarstvo društvo, odslej pa se bo tudi park pri gradu. Za vse, ki ne vedo, kdo je bil znameniti mož, avtor knjige Umni čebelar, bo ob 17.30 v TIC-u predstavitev Frana Lakmayerja. Ob 19. uri bo v Preddvoru veselica z Gorenjskim kvintetom. V nedeljo, 1. julija, pa bo tradicionalni Petrov smn s folklornim festivalom. Dogajanje na stojnicah se sredi Preddvora začne ob 11. uri, ob 14.30 bo povorka folklornih skupin, ob 15. uri se bo začel Mednarodni folklorni festival, ob 17. uri zabava z ansambлом Lunca.